PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni »Doberdob« v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni »Slovenija« pod Vojskim pri Idriji, do 8. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasužnjeni Evropi.

primorski dnevnik

TRST
Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 7796-600
Tlx 460894 PD I
Fax 040/772418

GORICA
Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 533382-535723
Fax 0481/532958

ČEDAD
Ul. Ristori 28
Tel. (0432) 731190
Fax 0432/730462

Poštnina plačana v gotovini
Abb. postale 1 gruppo

Cena 1.200 lir - Leto XLVII. št. 2 (13.832)

Trst, četrtek, 3. januarja 1991

V Mogadišu sinoči ni bilo več tako srditih spopadov kot v prejšnjih dneh

Siad Bare predlagal premirje položaj pa je skrajno nejasen

Režim nadzoruje letališče in pristanišče, dobršen del mesta pa gverila, ki jo podpira prebivalstvo
Tri opozicijske skupine že dosegle okviren sporazum - Med tujci za sedaj ni bilo mrtvih in ranjenih

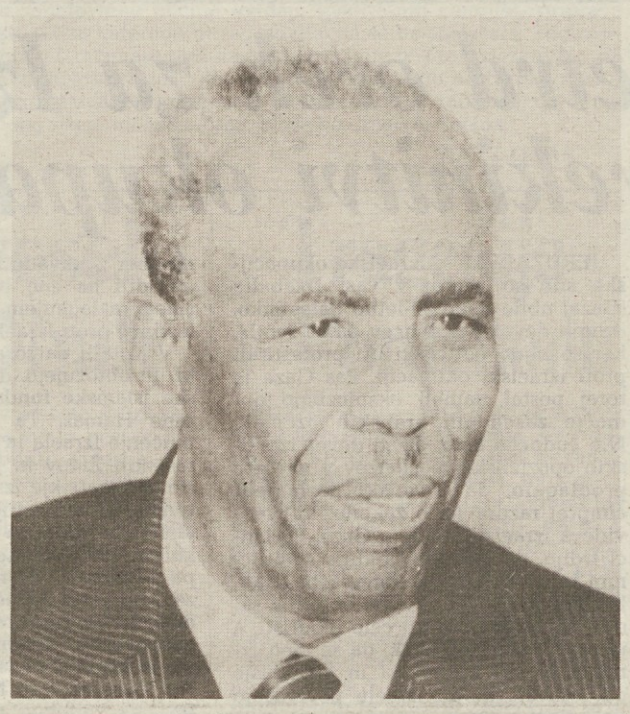

NAIROBI — Položaj v Mogadišu je še vedno skrajno nejasen. Medtem ko gverila trdi, da je v bistvu gospodar položaja, pa diplomatski viri navajajo, da ima režim še vedno v svojih rokah letališče, pristanišče in območje ob policijski šoli. Najzgovorneje dokazuje resničnost teh trditev včerajšnji polet italijanskega veleposlanika Maria Sice iz Nairobija v Mogadiš.

Položaj pa vseeno ni tako ugoden za generala Mohameda Siada Bareja **(na sliki AP)**, ki iz svojega bunkerja ob letališču vodi operacije proti gverili, če je včeraj ponudil premirje. Gverila se do sedaj še ni odzvala temu pozivu. Po zadnjih vesteh, ki jih posreduje italijansko veleposlaništvo v Mogadišu, se čuje le sporadično streljanje, kot da bi bilo najhuje že mimo. Politični opazovalci pa navajajo, da je to le zatišje pred končnim napadom. Tri od petih somalskih gverilskih skupin so baje že dosegle okvirni sporazum, po katerem bi sestavili začasno koalicijsko vlado, ki bi pripravila prve svobodne volitve po Barejevi dvajsetletni diktaturi.

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Vse pripravljeno za evakuacijo

RIM — Z letališča v Pizi so včeraj proti kenijskemu Nairobiju odleteli dve transportni letali C-130 in dve transportni letali G-222. V Nairobiju bi morala letala počakati na ugoden trenutek, da bi poletela v Mogadiš, kjer naj bi evakuirali italijanske in druge zahodne državljane. Proti somalskim ozemeljskim vodam pa že pluje fregata Orsa s sklopa italijanske eskadre, ki v Zalivu pazi na spoštovanje embarga proti Iraku. Medtem pa se je izvedelo, da je pred Mogadišom že francoska fregata La Motte Piquet.

Italijansko zunanje ministrstvo je torej aktiviralo krizni štab in se odločilo za dvojni opciji, zračno in pomorsko. Obrambno ministrstvo je včeraj sporočilo, da bodo v transportna letala vkrcali tudi pripadnike elitnega padalskega bataljona Col Moschin z nalogo, da krijejo morebitno evakuacijo Italijanov. Kasneje je glasnik zunanjega ministrstva skušal te vesti demantirati s trditvijo, da na krovu ni »borbenega osebja«.

Demantiji pa so bili značilni za včerajšnja italijanska dogajanja. Najprej je somalsko veleposlaništvo v Rimu v ostri noti opozorilo italijansko vlado, »naj ne piha na somalsko krizo, ker bi s tem povzročila izbruh državljanske vojne z nepredvidljivimi posledicami«. Nota je še navajala, »da je nesprejemljiv vojaški poseg za evakuacijo tujih civilistov in bi ga mogadiška vlada ocenila kot destabilizacijski manever, ki bi ogrozil dobre meddržavne odnose«. Ko je Farnesina zahtevala pojasnila na to izredno ostro noto, je opravnik poslov somalskega veleposlaništva Osman odločno demantiral prvo noto, češ da je ni izdalo njegovo veleposlaništvo. Veleposlaništvo je obenem poudarilo tradicionalno italijansko-somalsko prijateljstvo, »ki ga ne smejo zasenčiti predsodki«. Po vsem sodeč je bila prva nota osebna pobuda somalskega konzula Sugauleja, ki pripada istemu klanu kot Mohamed Siad Bare.

Trenutno je v Mogadišu kakih 350 Italijanov, drugih 50 je v raznih krajih Somalije. Koliko je državljanov iz drugih zahodnih držav ni popolnoma jasno. Razne države so že pred časom svetovale svojim državljanom, naj zapustijo Somalijo, tako da se v tej državi po približnih ocenah nahaja kakih 50 Nemcev in dober ducat drugih.

Italijansko zunanje ministrstvo pa se v teh urah trudi, da bi prepričalo gverilske organizacije, da evakuacija tujih državljanov ne pomeni vmešavanje v somalske notranje zadeve. Gverilci namreč vztrajajo pri svoji zahtevi, da mora morebitna evakuacija potekati pod okriljem Mednarodnega rdečega križa in ne z vojaškimi letali in ladjami.

Medtem je italijanske napore, da bi v Mogadišu sklenili začasno premirje, med katerim bi lahko evakuirali vse tuje državljane, podprla tudi Evropska skupnost. Sodeč po zadnjih vesteh pa le Siad Bare pristaja na tako premirje, kar nekateri že ocenjujejo kot dokaz težav, v katere je zašel režim.

V teh napetih trenutkih pa na račun vladnega zadržanja do Barejevega režima že letijo prve kritike in to ne samo iz vrst komunistične opozicije, temveč celo iz vrst republikancev.

Pribaltik spet pod pritiskom nacionalne napetosti

MOSKVA — V pribaltiških republikah ponovno nevarno narašča napetost. Včeraj je v Vilniusu in Rigi demonstriralo več tisoč nacionalistov. V Rigi je vojska zasedla »hišo tiska«, v kateri imajo svoje redakcije in tiskarno vsi pomembnejši krajevni časopisi ter latvijsko partijsko glasilo. Novinarji in uslužbenci so hišo tiska prostovoljno zapustili, »da ne bi prišlo do nepotrebnega prelivanja krvi«. Tudi iz Vilniusa v Litvi prihajajo vesti, da je vojska zasedla nekatera javna poslopja in mestni politični arhiv.

Ne iz Latvije ne iz Litve pa ni nobene vesti o neredih, čeprav je litovska televizija sinoči povedala, da so neznanci ubili sina podpredsednika vlade. Podrobnosti o dogodku ni objavila. Kaže tudi, da so vojaki pridržali direktorja hiše tiska Kazimira Dundura in da ga nadzorujejo z orožjem. Prejšnji teden je bilo v obeh pribaltiških republikah več atentatov na partijske in vojaške sedeže. Prav pred novim letom je sovjetski predsednik Gorbačov potrdil, da bo oklical izredno stanje v »najbolj vročih krajih« s pribaltiškimi republikami vred.

Jutri bo evropska dvanajsterica razpravljala o posredovanju

Zalivska kriza se nevarno bliža tragičnemu vojaškemu razpletu

BAGDAD, PARIZ, WASHINGTON — Zalivska kriza se je že prevesila v sedmi mesec in usodni 15. januar, ko zapade ultimat svetovne organizacije Sadamu Huseinu, se nevarno bliža. Vseh podatkov, ki prihajajo iz Zaliva ni lahko analizirati in strniti v pregledni mozaik, ki bi bil količkaj spodbuden, saj jih je preveč in so si vse preveč nasprotujoči. Zadnja v okviru pobud, ki so spodletele, je bilo srečanje med libijskimi, egiptovskimi in sirskimi voditelji, do katere bi včeraj moralo priti v Kairu. Zunanji ministri treh držav so se sicer sestali z namenom, da bi organizirali sestanek treh državnih poglavarjev, vendar so po petih urah pogovorov obupali in sporočili, da trenutno za tako srečanje ni pogojev. To še enkrat dokazuje, da je tako imenovana arabska rešitev zalivskega spora, ki jo zagovarjata med drugimi voditelj PLO Jaser Arafat in melhitski škof Hilarion Kapudži, zgolj iluzorna, saj so razkoli v arabskem svetu pregloboki, da bi lahko dosegli tudi minimalni sporazum. Tudi srečanje Arabske lige je pred časom prav tako moralo priznati, da zadevi ni kos.

Jaser Arafat se je oglasil z intervjujem v francoskem dnevniku Figaro, kjer pravi, da Sadam Husein misli čisto zares in da ni zastonj nakopičil 60 divizij na meji s Savdsko Arabijo, če ne bi mislil na vojaški spopad. Po njegovem mnenju se Sadam ne bo umaknil, vojna pa se tudi ne bo začela 16. januarja ob poteku ultimata OZN Iraku. Arafat je spet ponovil predlog, ki je v bistvu iraški, da bi o zalivski krizi razpravljali na mednarodni konferenci, ki pa bi morala zaobjeti vso bližnjevzhodno problematiko, od Zaliva do palestinskega vprašanja in vprašanja varnih meja Izraela do sirske zasedbe Libanona. Taka vseobsegajoča konferenca pa nima najmanjše možnosti uspeha, mimo tega, da bi trajala leta in leta, v tem času pa bi se iraška zasedba Kuvajta nadaljevala.

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Italijanska letala v Turčijo

RIM — V okviru sklepa NATO, ki so ga sprejeli včeraj v Bruslju in po katerem bo Atlantsko zavezništvo poslalo 40 bojnih letal v Turčijo, sporoča italijansko obrambno ministrstvo, da bo odpotovalo tudi šest italijanskih izvidniških letal RF-104-G, ki imajo svoje oporišče v Veroni.

Do sklepa NATO je prišlo zaradi bojazni Turčije, da bi v morebitnem spopadu z Irakom ostala osamljena, saj je edina država Atlantskega zavezništva, ki meji z Irakom.

Obrambno ministrstvo sporoča, da bo skupaj s piloti odpotovalo tudi tehnično osebje in sicer najkasneje do 10. januarja. Naj omenimo, da bodo v sklopu iste operacije Nemci poslali v Turčijo 18 letal alpha jet, svoja letala pa bodo poslali tudi Belgijci. Pred sklepom se je govorilo tudi o kakih 20 britanskih lovcih.

Zaradi zastrupitve z ogljikovim monoksidom je letos umrlo že pet ljudi

Zahrbtni plin neustavljivo mori

L'AQUILA, RIM — Zahrbtni plin, s katerim mnogi ogrevajo stanovanja, je v prvih dneh tega leta terjal že pet žrtev. V nekem majhnem hotelu v Capitignanu blizu L'Aquile sta umrla zaročenca, v neki hiši v predmestju Rima pa je zaradi zastrupitve z zloglasnim ogljikovim monoksidom umrla tričlanska družina. Informativne oddaje, ki jih že nekaj tednov predvajajo po televiziji, očitno še niso dovolj osvestile uporabnikov in nekaterih brezvestnih prodajalcev, ki prodajajo plinske peči in celo gorilnike brez ustreznih podatkov o vzdrževanju in uporabi. V številnih primerih smrti zaradi plina je namreč glavni krivec prav pokvarjena ali neprimerna naprava.

Zaročenca sta najela sobo v majhnem hotelu, ki ga je lastnik, 22-letni Mauro Fulvimari, preuredil iz železničarskega poslopja, v katerem ni centralnega ogrevanja. Dosedanje preiskave in zaslišavanja lastnika pa še niso pokazali, ali je bila pečica že v sobi, ali pa jo je gostoma dal Fulvimari, saj je v Abrucih te dni oster mraz. Lastnik hotela sicer trdi, da je pečica stala na hodniku, gosta pa naj bi jo odnesla v sobo, ne da bi se pozanimala, ali pravilno deluje. Prave vzroke smrti zaročencev bo pokazala obdukcija, preiskovalci pa že sedaj izključujejo, da bi smrt nastopila zaradi drugih vzrokov, na truplih pa tudi ni bilo znakov nasilja. V primeru, da bo obdukcija potrdila smrt zaradi zastrupitve z ogljikovim monoksidom, bo lastnik hotela tvegal težko kazen. Abruci so namreč prva dežela v Italiji, kjer so uredili strog zakon glede naprav za ogrevanje in gospodinjstvo, ki delujejo na plin.

Podoben dogodek pa so včeraj popoldne odkrili v hiši tričlanske družine. Oče, mati in devetletni sin so se v torek popoldne vrnili z obiska pri sorodnikih. Družina se je posedla pred televizor, zahrbtna smrt pa jo je objela, da na bi se zavedala. Tragedijo je včeraj popoldne odkril neki sorodnik, ki je iz svojega stanovanja videl prižgan televizijski ekran, nihče od družine pa ni odgovoril na telefon. Gasilci, ki so vdrli v poslopje, so povedali, da niso zavohali nobenega posebnega vonja po plinu, zato so sodniki tudi za ta primer skupne smrti naročili obdukcijo. Vsekakor pa so gasilci potrdili, da so hišo ogrevali na plin.

Podražitev goriva posledica devalvacije

LJUBLJANA — Od 1. januarja so naftni derivati v Jugoslaviji, kot smo že poročali, dražji za povprečno 16 odstotkov. Kot so povedali pri Petrolu, stane liter supra pri njih 11,90 dinarja, navadnega in neosvinčenega 11,80 dinarja, D-2 pa 9,80 dinarja. Na samopostrežnih bencinskih servisih so cene nižje za 10 par pri litru. Naftni derivati so v Sloveniji še naprej dražji kot v drugih republikah zato, ker samo Slovenija vztraja pri zakonsko določenem deležu drobnoprodajne cene, ki je namenjen za ceste. Po najnovejši podražitvi gre za ceste povprečno 33 odstotkov drobnoprodajne cene naftnih derivatov.

Višje cene goriv so posledica devalviranega dinarja. Pri oblikovanju novih cen so vzeli za izhodišče ceno 29 dolarjev za sod surove nafte in tečaj 13,92 dinarja za dolar, pri čemer niso upoštevali uradnega tečaja, temveč razmerje, po katerem je dolar vreden 1,52 marke.

Ob tokratni podražitvi goriv je zanimivo tudi dejstvo, da je v drobnoprodajne cene še vedno vključen posebni 3-odstotni zvezni davek za financiranje JLA v letu 1990 (!).

Cene goriv so višje tudi v drugih republikah, vendar nižje kot v Sloveniji. Po podražitvi drugod v Jugoslaviji plačujejo: liter supra 10,80 dinarja (toliko stane tudi neosvinčeni bencin), navadni je po 10,5, D-2 pa 8,70 dinarja. (dd)

Vsebino map so v palači San Macuto lahko preverili že sinoči

Načrt Solo o državnem udaru danes na razpolago komisiji

RIM — Parlamentarni komisiji za pokole in za nadzorstvo nad tajnimi službami sta že sinoči neformalno pregledali dokumentacijo načrta Solo, ki ga bosta začeli proučevati danes. Prejšnji teden so člani komisij že napovedali, da bodo začeli s preverjanjem dokumentacije jutri, zato je »prehitevanje« že nekoliko sumljivo.

Predsednik komisije za pokole Gualtieri je že po prvem površnem vpogledu v dokumentacijo ponovno potrdil, da načrt Solo ni imel nič skupnega z državnim obrambnim načrtom, temveč da so generali pripravljali pravi državni udar. Poleg tega pa je iz dokumentacije razvidno, da je med karabinjerji in tajno službo Sifar obstajala nekakšna vmesna komanda; komanda je poveljevala tistemu delu roda karabinjerjev, ki naj bi načrt Solo uresničil, medtem ko je Sifar imel »strateško« in vodilno nalogo. Obe enoti je vodil general De Lorenzo. Poleg tega pa je bila naloga Sifar, da izsledi osebe, ki so jih nameravali prisilno izseliti v poseben kampus na Sardiniji. Tega imenika ni več, izselitev samo pa so v dokumentaciji uvrstili med manj pomembne člene načrta, kar po mnenju Gualtierija ne drži, saj je konec koncev šlo za 731 oseb iz različnih političnih in družbenih slojev.

Član komisije Macis je po prvem pregledu dosjejev ugotavljal, da ne vsebujejo vsega, kar jim je predsednik vlade obljubil oziroma kar sta komisiji zahtevali. Manjkajo na primer nekatera poročila, ki so jih sestavili posamezni funkcionarji karabinjerjev in Sifarja, manjka pa tudi podroben načrt o kampusu, ki ga je po letu 67 uporabljal Gladio za vojaško urjenje. Macisa je presenetilo tudi odkritje, da v treh zajetnih mapah ni več besedila o dogovoru med CIA in Sifar iz leta 1956.

Komisiji bosta torej začeli svoje delo že danes, socialistično glasilo Avanti in dnevnik La Repubblica pa bosta prav tako danes objavila več pomembnih zapiskov iz dnevnika Pietra Nennija. Socialistični voditelj je začel 20. januarja 67 zapisovati svoje vtise o Sifarju in premikih na desno, ki jih je bilo čutiti v tistih letih. V podrobni analizi dogodkov pa je stalno izključeval možnost državnega udara.

Bolgarija brez goriva

Bolgarija je na robu gospodarske katastrofe. Prebivalstvu že grozi lakota, tako da je kljub velikim političnim spremembam, do katerih je prišlo zadnje čase, ljudstvo že večkrat šlo na ulice protestirat. Sedaj je med drugim izredno pereče vprašanje pomanjkanja naftnih derivatov. Glavni dobavitelj Bolgarije je bila Sovjetska zveza, ki pa trenutno zahteva plačilo v konvertibilni valuti, ki je Bolgarija nima. Tako so bencinske črpalke v Bolgariji zaprte, stanovanja pa so pravcati frižiderji (Telefoto AP)

Gaza že postaja pretrd oreh za Izrael Prve zahteve po prekinitvi okupacije

JERUZALEM — Izraelske okupacijske sile so včeraj v vasi Džabalia (Gaza) ubile neko 30-letno Palestinko, drugih devet Palestincev pa so ranile, ker so kljub policijski uri protestirali proti izraelski okupaciji. Pas Gaze je torej postal najbolj eksplozivno območje zasedenih arabskih ozemelj. Nič čudnega zato, da je devet izraelskih opozicijskih poslancev v knesetu predlagalo, da izraelski parlament čimprej razpravlja o zakonu, ki predvideva izraelski umik iz Gaze. Poslanci trdijo, da zasedba škoduje »političnim in gospodarskim interesom Izraela«. Pobuda seveda ne bo obrodila sadov, saj so jo obsodili celo laburisti, a je prvi konkreten znak, da se med Izraelci že širi utrujenost in malodušje ob težavah, ki jih Izraelu povzročajo Palestinci iz Gaze.

Medtem pa se je izvedelo, da so šejka Mohameda Abuja Sajada iz jeruzalemske mošeje Al Aksa brez sodnega procesa z navadnim upravnim aktom obsodili na eno leto pripora, ker je »med razlaganjem korana ščuval Palestince proti Izraelcem«.

V Kalkili pa so aretirali deset oseb, ki jih obtožujejo, da so člani palestinske islamske fundamentalistične skupine Hamas. Ta skupina zagovarja uničenje Izraela in likvidacijo vseh izraelskih Židov in je s temi skrajnimi stališči marsikje izrinila Arafatove aktiviste, ki nasprotujejo slepim likvidacijam. Do sedaj so Izraelci že aretirali kakih 150 hamasovcev, organizacije pa niso strli. Islamski fundamentalizem po vsem sodeč najbolj skrbi Izraelce, saj si drugače ne moremo razlagati groženj Jordaniji, ker je v novo vlado stopilo pet ministrov iz vrst fundamentalističnih Muslimanskih bratov.

Na sliki (telefoto AP)**: vsakodnevni prizor z zasedenih ozemelj: deček luča kamenje v izraelske vojake.**

Zlikovci odnesli 6 milijard lir iz oklopnega vozila

LATINA — Pet oboroženih zlikovcev je včeraj popoldne z brzostrelkami v roki ustavilo oklopno vozilo specializiranega podjetja Securmark, razorožilo zaprisežene čuvaje, ki so ga stražili in odnesli vreče, v katerih je bilo približno šest milijard lir v gotovini. Po prvih ugotovitvah je oklopno vozilo pobralo gotovino cele vrste bank in se je vračalo na svoj sedež, kjer bi denar morali spraviti v blagajno. Pri Sonninu je vozilo blokirala skupina nepridipravov, ki so prisilili zaprisežene čuvaje, da so odprli vrata, potem ko so jim zagrozili, da bodo tovornjak razstrelili z dinamitom.

Po ropu se je skupina roparjev odpeljala z alfo 75 in s peugeotom 205, za seboj pa ni pustila najmanjše sledi, tako da policija tava v popolni temi. Družba Securmark je bila že v preteklosti tarča cele vrste roparskih napadov, ki so jo veljali nekaj milijard lir plena.

• Siad Bare predlagal premirje

NADALJEVANJE S 1. STRANI

Sodeč bo bornih vesteh vlada v Mogadišu popoln kaos. Cele mestne četrti je vojska zravnala z zemljo. Vesti o žrtvah so skrajno protislovne. Medtem ko diplomatski viri navajajo kakih 500 mrtvih, pa v krogih somalske opozicije že trdijo, da je mrtvih več tisoč. Navsezadnje je upornike podprl dobršen del prebivalstva, tako da se vojska ni zmenila za morebitne žrtve med civilisti. Prav zato so vse mogadiške bolnišnice natrpane z ranjenci, celo hotele so spremenili v zasilne bolnišnice. Prebivalstvu že primanjkuje najosnovnejših življenjskih potrebščin, tako da mestu grozita lakota in epidemije. Mednarodni rdeči križ se že trudi, da bi mestu poslal najnujnejšo pomoč v hrani in zdravilih.

Tuji državljani trenutno niso ogroženi. Italijansko veleposlaništvo navaja, da ni bil nihče prizadet, vsi pa imajo zadostne količine rezervne hrane, tako da lahko vzdržijo še precej časa. Vsi pa se bojijo, da se bo položaj nenadoma izrodil in da se bodo začela sistematična plenjenja in slepo nasilje. Običajno ima Mogadiš pol milijona prebivalcev, v zadnjem obdobju pa je to število zaradi dotoka beguncev s severa bliskovito naraslo, kar nedvomno še zaostruje položaj.

V vsej tej zmedi je jasno le dejstvo, da Siad Bare razpolaga s 7.500 vojaki svoje predsedniške garde, policijske sile so manj številne, na režimsko milicijo pa se ne more več zanesti, ker baje množično dezertira. Koliko je gverilcev ni jasno. Samo Kongres somalske enotnosti ima kakih 2 tisoč borcev, ki bi se jim morali v prihodnjih urah pridružiti tudi borci drugih dveh gverilskih skupin.

Medtem pa postaja vedno bolj jasno, da je do spopada prišlo preden bi bila opozicijska gverila pripravljena na splošen upor. Siad Bare jih je napadel, a se je v svojih ocenah vštel, tako da se sedaj nahaja v precejšnjih težavah.

Ne samo, da je včeraj predlagal premirje, njegovi najožji svojci so baje že zapustili Mogadiš in se zatekli v tujino. Kako se bo zadeva razvila, ni jasno niti najboljšim poznavalcem somalskih razmer, ker tu ne gre samo za ideološki spor. Za razliko od drugih afriških držav, kjer se diktatorji oslanjajo na neko pleme, v Somaliji imamo klane, med katerimi so zavezništva dosti bolj labilna.

Iz Mogadiša so nekateri člani Mednarodnega rdečega križa že odpotovali v Nairobi (AP)

Družini De Megni zaplenili imetje

PERUGIA — Namestnik državnega pravdnika iz Perugie je pred dnevi odredil zaplembo celotnega premoženja družine De Megni. Najmlajšega člana družine, ki je precej znana v finančnih krogih, desetletnega Augusta, so neznanci ugrabili v začetku oktobra. Ukrep sodstva je družina De Megni sprejela z veliko zaskrbljenostjo; Augustov oče je potrdil, da bodo sedaj pogajanja z ugrabitelji močno ovirana, saj so bili že doslej neomajni pri svojih zahtevah.

S to izjavo pa je nehote potrdil domneve, da je družina že prišla v stik s kriminalci, česar oče ni nikoli priznal. V Perugii se je že razširil glas, da so ugrabitelji zahtevali petnajst, morda celo dvajset milijard odškodnine, kar je doslej najvišja zahteva v črni zgodovini te zvrsti organiziranega kriminala.

Državni pravdnik je družini De Megni zaplenil vse borzne in bančne delnice, bančne naložbe in vrednostne papirje. V skrajnem primeru pa Dino De Megni ne bi mogel prodati niti svojih avtomobilov, saj so tudi ti registrirani na sodišču. Družinski odvetniki so že napovedali, da se ne bodo kar tako vdali v usodo in da bodo skušali za vsako ceno dobiti kak izhod. Ugrabljenčevo družino pa je najbolj presenetilo dejstvo, da jih je ukrep prizadel nepričakovano, saj bo zakon začel veljati šele 13. januarja. Odtlej se bodo v primeru ugrabitve avtomatično sprožili postopki, ki bodo družinam ugrabljencev onemogočili vsakovrstno finančno ali bančno operacijo.

• Zalivska kriza se nevarno bliža tragičnemu vojaškemu razpletu

Britanski tank vrste challenger v savdski puščavi: v zadnjih dneh so britansko oklopno enoto premaknili za 100 km bližje kuvajtski meji (AP)

NADALJEVANJE S 1. STRANI

Mnogi sicer napovedujejo, da bo Sadam Husein vztrajal skoraj do konca, se pravi do zapadlosti ultimata, nakar naj bi se v zadnjem trenutku umaknil. O tej možnosti je govoril tudi ameriški predsednik Bush, ki je menil, da bi Irak moral plačati odškodnino za škodo, ki jo je povzročil v času, ko je trajala okupacija Kuvajta. Poleg tega bi po njegovem mnenju morali sprejeti nekatere ukrepe, ki bi preprečili morebitno ponovitev iraške agresije. Bush je citiral tudi poročila organizacije Amnesty International, ki govori o strahotah, ki so jih iraški vojaki zagrešili v Kuvajtu, kar je prepričalo večino držav varnostnega sveta OZN, da sprejme ukrepe proti agresiji.

Sicer pa v Beli hiši še vedno razpravljajo o možnosti, da bi državni sekretar Baker obiskal Irak in skušal doseči dogovor v zadnjem trenutku. Če bi do Bakerjeve misije res prišlo, bi to potovanje gotovo spremenilo vso zadevo. To je baje še zadnja možnost za preprečitev oboroženega spopada, ki bi imel nepredvidljive posledice. Naj omenimo samo dejstvo, da razpolagajo ameriške sile v Zalivu, po poročilih Washington Timesa, s kakimi 400 jedrskimi konicami. Časopis sicer poudarja, da predsednik Bush ne bi dal dovoljenja za njihovo uporabo, čeprav bi izstrelitev manjših jedrskih izstrelkov lahko imela, tako Washington Post, najbrž velik psihološki učinek na iraške vojake, in ne bi prizadela, ali vsaj v zelo omejenem obsegu, civilnega prebivalstva. Kakorkoli že, ameriški predsednik baje ne bi dovolil rabe jedrskega orožja.

Prav včeraj se je odprla še ena možnost: v petek bodo o morebitnem posredovanju Evropske skupnosti razpravljali na bruseljskem vrhu zunanjih ministrov: ne izključujejo možnosti, da bi delegacija evropske dvanajsterice odpotovala v Bagdad, vendar vedno v soglasju z zaveznikom ankraj Atlantika. Evropska skupnost se namreč ne mara spuščati v ločene diplomatske akcije, ki bi ošibile skupno mednarodno protiiraško fronto.

Rasizem v F-JK: zaskrbljenost med Romi se stopnjuje

VIDEM — V taborih nomadov v videmski pokrajini je v teh dneh kar težko vzdušje. Prepletata se strah in zaskrbljenost, potem ko iz raznih krajev Italije prihajajo vesti o vse večji rasni nestrpnosti. Po dogodkih v Bolognii, kjer sta bili dve osebi ubiti in dve ranjeni, so starejši Romi iz videmske pokrajine v naglici sklicali »vrhovni svet«, da bi proučili položaj v luči zadnjih hudih dogodkov.

Kar se je zgodilo bi lahko bil alarmni zvonec, ali znak o novem razvoju novega rasističnega nacizma, so v bistvu vsi skupaj poudarili. In prav zaradi tega se je srečanje zaključilo s sklepom, da je treba iskati in okrepiti dialog z družbo tako imenovanih Gagè (ne-ciganov) in z njimi vzpostavljati vse bolj korektnejše in sosedske odnose.

Ta zaskrbljenost izhaja tudi iz vrste dogodkov nestrpnosti, ki so se pred kratkim pripetili tudi v Furlaniji. Najhujši se je zgodil v Codroipu, kjer so nekateri učenci osnovne šole pretepli sošolko Rom. Hudo pa je dejstvo, da so to dejanje opravičili njihovi starši, češ da družine Hudorović "motijo". Mala Romka je med drugim v sorodstvu z Romanom Hudorovićem, ki je pred kratkim podlegel v prometni nesreči.

Po drugi strani pa se tudi videmska občinska uprava dobro zaveda resnosti problema, vendar pa pravi, da je prišlo do nekaterih nasilnih dogodkov zaradi nesoglasij med raznimi "klani" Ciganov.

Drugi problem je vprašanje šolanja. Potem ko dokončajo osnovno šolo, so Romi prepuščeni samim sebi in v bistvu nimajo dostopa v srednje šole. Po mnenju občinske uprave manjka učno osebje, ki bi jim stalo ob strani.

Za zdravstveno-rekreacijske dejavnosti

Sežana: v načrtu je polivalenten center

SEŽANA — Sežanski zavod za urbanistično načrtovanje je začel uresničevati nekaj let staro zamisel, naj na najprimernejših lokacijah najde zemljišča za tržno zanimive programe. V tem smislu so urbanisti članom IS predstavili idejno urbanistično zasnovo zdravstveno-rekreacijskega centra, ki naj bi zrasel ob bodoči sežanski obvoznici pod Lenivcem.

Obstoj tega centra so predvidevali tudi pri pripravi urbanistične zasnove mesta Sežana in v drugih planskih dokumentih. Zdravstveno-rekreacijsko središče, ki naj bi bilo financirano in vodeno po čisto podjetniških in tržnih načelih, naj bi zraslo na eni najzanimivejših gradbenih lokacij v Sežani. Pri urbanističnem načrtovanju in arhitektonskih rešitvah naj bi se ugledovali po graditeljih tradicionalnih vaških trgov na Krasu. Središče zazidalnega območja bo trg z vodnjakom, vidno poudarjena pa naj bi bila tudi gradbena uporabnost kamna. Objekti bodo razporejeni tako, da bodo omogočali povezovanje sorodnih programov, povsod naj bi bilo veliko zelenja, razglednih točk in možnosti za rekreacijo v naravi. Za začetek predvidevajo, da bi zasebniki in mešana podjetja tukaj uredili zobozdravstveno ambulanto, atelje za fizioterapijo, masažo, fitness in podobne komercialne dejavnosti za povečanje telesnih in duševnih zmogljivosti.

Čeprav so člani sežanske vlade zamisel načelno podprli, pa razprava ni minila brez kritičnih tonov. Nekateri razpravljalci so menili, da gre urejanje nekoliko tvegane zapuščine prejšnjega izvršnega sveta.

Takrat so namreč v zvezi s tem sprejeli že nekaj ukrepov, in kot kaže, nekaterim posameznikom v zvezi z možnostjo investiranja tudi kaj obljubili, kar naj bi nova občinska uprava uresničila brez možnosti ugovora. Četudi je predvideni center zasnovan na povsem podjetniški osnovi, bo uresničevanje te zamisli zahtevalo precejšnje sodelovanje občine (oddaja kvalitetnih zemljišč, priprava dokumentacije, jamstva...) za katerega ni zagotovila, da se bo izplačala. Zagovorniki pobude očitno preveč računajo tudi na goste iz tujine. Pri tem pozabljajo, da še sedanje turistične zmogljivosti niso dovolj izkoriščene. Zato bo izvršni svet v primeru, če se bo program začel uresničevati, od investitorjev zahteval, naj svoje načrte uresničijo v najkrajšem možnem času, ki ga bo določila občina.

JANEZ ODAR

Vse veselo na Obali

KOPER — Čeprav smo se skozi vse minulo leto učili na novo postavljati cenike, v konveritibilnih dinarjih, torej, so se hotelirji na obali odločili, da cene silvestrovanj ponovno obračunajo v lirah ali markah. Ko smo namreč povprašali v Metropolu, kako je bilo za Novo leto in kakšna je bila cena, smo izvedeli, da je bilo vse polno in lepo, silvestrska večerja pa je stala 100 tisoč lir. Tam je bila velika večina Italijanov. Na Bernardinu, kjer so si za praznike pridobili največ nemških gostov, je bila cena podobne večerje 130 DEM itd.

Sicer pa je v lokalih na obali silvestrovalo največ tujcev - gostov je bilo okrog 6000 - saj so se domačini bolj ali manj zadržali doma, pri prijateljih. To je bilo opolnoči na silvestrovo moč zelo dobro videti in slišati, saj so se mestna naselja spremenila v prava »bojišča«. Petarde so pokale, rakete obsvetljevale nebo tako kot že dolgo ne.

O tem, da bi se pri tem početju kdo poškodoval, informacij nismo dobili, komunalci, ki so danes postopno pričeli čistiti Koper in druge kraje, pa seveda pometajo največ ostankov petard.

D. G.

Tragedija v Pordenonu

PORDENON — Bila je prva Silvestrova noč njenega življenja. Čez deset dni bi "praznovala" šest mesecev svojega mladega življenja, tega pa ji ni uspelo, ker je umrla v avtomobilu, kjer so jo starši pustili, da bi s prijatelji praznovali novo leto v piceriji. Taka je bila kruta usoda, ki je prizadela Eriko Fregolent na Trgu Bannia, v manjšem središču Fiuma Veneta v pordenonski pokrajini.

Starša sta Eriko pustila v avtomobilu skupno s prvorojenim triletnim Danielejem in se nato zadržala s prijatelji v piceriji. Med eno jedjo in drugo sta šla do avtomobila in pogledala, kako je z njima. Bilo je vse v redu. Okrog tretje ure se je silvestrovanje zaključilo in mlada zakonca sta se vrnila v avtomobil, da bi se odpeljala domov. Takoj pa sta opazila, da z Eriko ni bilo vse v redu. Nemudoma sta pohitela v najbližnjo bolnišnico, v San Vito al Tagliamento, kjer so zdravniki mladima staršema vzeli še zadnje upanje: Erika je bila že mrtva.

Vzroke njene smrti bodo odkrili z obdukcijo. Pristojni organi so že uvedli preiskavo. Dogodek je močno odjeknil ne samo v krajevni ampak tudi širši pordenonski javnosti.

Z razstave o zavarovanih območjih Tržaškega zaliva

Kako hraniti posebnosti slovenskega morja?

PIRAN — Zakaj so se delavci piranskega Medobčinskega zavoda za varstvo naravne in kulturne dediščine skupaj s tržaškim Naravnim morskim rezervatom Miramare odločili za razstavo o zavarovanih območjih Tržaškega zaliva? »Iz preprostega razloga,« nam je pojasnil eden od glavnih organizatorjev tega dogodka Robert Turk, strokovni delavec tega piranskega zavoda, »zato, ker želimo predvsem predstaviti javnosti, za kakšen rezervat pravzaprav gre. Menimo, da so ljudje še vse premalo seznanjeni z našimi prizadevanji, da kar se da ohranimo tudi naše obmorske naravne posebnosti.«

Piranska občinska skupščina je pred natanko letom dni (po dveletni razpravi) sprejela odlok o razglasitvi krajinskega parka Strunjan, v okviru katerega je tudi naravni rezervat Strunjan in odlok o posameznih naravnih spomenikih občine Piran, v okviru katerega je tudi naravni spomenik piranska punta. Zato pomeni razstava (na njej bo največ fotografij — delo Marjana Richterja) pravzaprav prikaz večletnega truda piranskega Medobčinskega zavoda za varstvo naravne in kulturne dediščine na tem področju. Hkrati gre tudi za predstavitev tržaškega naravnega morskega rezervata Miramare in to predvsem zato, da bi lahko primerjali zavzetost in stopnjo zaščite v dveh sosednjih državah.

Piranska punta — Rt Madona je na slovenski obali morda najizrazitejši in hkrati tudi dokaj ogrožen (zaradi kanalizacije in odpadkov) predel morja. Skalnato dno se bolj ali manj enakomerno spušča do globine osmih ali desetih metrov, kjer se začenja muljasto ali pa peščeno dno. Na južni strani Rta Madona se dno spušča enakomerno do globine 17 metrov. Dno je sprva peščeno, po sedmih metrih pa ga začnejo obraščati korale. Na 12 metrih globine so korale povsem strnjene in zraščene in skoraj v celoti prekrivajo morsko dno. Z znanstvenega stališča je to pomembno zato, ker je to eno od dveh velikih nahajališč tako zraščenih koral na Jadranu.

Na drugi strani piranskega rta pa se dno stopničasto spušča, v skalovju pa je veliko votlin in lukenj, kjer najde zatočišče veliko plemenitih rib — od kaval, šargov, ušat, do ugorjev in drugih morskih prebivalcev. Votline so namreč odlična zaščita pred morskimi tokovi, ki so ob piranski punti sorazmerno močni. Nedaleč od Rta Madone pa je tudi najglobljі del slovenskega morja, znani peščeni jarek, kjer naše morje doseže 34 metrov globine.

Naravni rezervat Strunjan obsega tri kilometre obale na severni strani Strunjanskega polotoka in 200-metrski pas obalnega morja. Zaradi nedostopnosti je to edini takorekoč nedotaknjen del sicer že močno naseljene slovenske obale. Nekatere obalne prepadne stene (klif) so visoke tudi 80 metrov, sicer pa gre za vrsto izjemnih geoloških in geomorfoloških pojavov — med njimi so znane Bele skale (nanos velikih skal tik ob morju), zaviti flišni skladi na rtu Kane, posebno privlačen je zaradi polkrožne oblike Mesečev zaliv med rtom Strunjan in rtom Ronek. Tu uspeva submediteransko in mediteransko rastlinje (črni gaber, ojstrica, ter jagodičnica in mirta). Območje ni neposredno prizadeto s kakršnimikoli odplakami. Tu živijo številne sredozemske živlaske vrste, pa tudi take, ki jih v sredozemskem morju ni več, ampak samo še v Atlantiku.

Gre torej za dve območji, ki bi jih morali biti prebivalci in še bolj turisti le veseli. Kljub temu uspevajo pobudniki teh rezervatov le počasi uveljavljati dolgo vrsto prepovedi, ki veljajo za območje rezervata in naravnega podmorskega spomenika. Le malokdo, na primer ve, da je na območju strunjanskega rezervata prepovedano trgati cvetje, izkopavati, nabirati rastline, semena in plodove, lomiti ali poškodovati rastline, spreminjati kulturo rastišča, loviti ribe, pluti na motorni pogon in sidrati v poletnem času, kuriti...

Zdaj so območje sicer že označili z nekaj bojami, čez čas bodo postavili boje z napisi in svetili. Seveda so na piranskem Zavodu za varstvo naravne in kulturne dediščine prepričani, da bo treba vse naštete ukrepe, s katerimi bi lahko dejansko zavarovali omenjena območja, čimprej začeti strogo izvajati. Zato bi bilo kot nalašč, če bi tudi v Sloveniji ustanovili obalno stražo, kot je to nedavno predlagala republiška komisija za pomorstvo.

Sicer pa bo k vsemu pripomogla tudi omenjena razstava, ob kateri bosta piranski zavod in tržaški Naravni morski rezervat Miramare podpisala Listino o sodelovanju, z namenom, da bi skupaj lažje skrbela za varovanje naravne dediščine.

BORIS ŠULIGOJ

Koper: prvi razstavni prostor v jugoslovanskih lukah

KOPER — V začetku prejšnjega meseca so v Luki Koper v pritličju operativnega centra v kontejnerskem terminalu odprli razstavni prostor, ki naj bi prispeval k popolnejši ponudbi blaga za oskrbovanje ladij v mednarodnem pomorskem prometu. Razstavni prostor je odprlo mešano podjetje ***OLMAR****, katerega delničar je Adriacommerce, ki se tudi ukvarja z oskrbovanjem ladij. Gre za prvi razstavni prostor, odprt v okviru jugoslovanskih luk in predstavlja korak naprej k pestrejši ponudbi blaga ladjam.*

Pred kratkim smo obiskali razstavni prostor in direktorja mešanega podjetja ***Olmarja Sašo Morgana****, ki je med drugim tudi pet let plul in obiskal več svetovnih luk. Dejavnost oskrbovanja ladij zelo dobro pozna, saj je s tem poslom tako ali drugače povezan že deste let.*

Sašo Morgan (Foto Z. Vlajić)

»Za mešano podjetje smo se odločili zaradi skupnih interesov zasebnih vlagateljev na eni in Adriacommerca na drugi strani. Direktor Adriacommerca, Dimitrij Živec je z zadovoljstvom sprejel sodelovanje, ki predstavlja tudi donosno dejavnost. Tudi predlog, da v prostorih kontejnerskega terminala odpremo razstavni prostor, je plod skupne odločitve,« nam je povedal Sašo Morgan.

Ali ste v Luki naleteli na ovire, ko ste pripravljali razstavni prostor?

»Nasprotno, želel bi se zahvaliti Luki Koper za vse razumevanje, ki so ga pokazali in za pomoč pri odpiranju novega podjetja za oskrbovanje ladij na območju proste carinske cone. V Luki sem dobil tudi pisarno in sedaj še razstavni prostor, za katerega plačujem najemnino. Naše delo kot oskrbovalca ladij je kot delo drugih firm te dejavnosti, kot so Emona Obala, Histria Umag in Brodokomerc, oskrbovanje ladij, ki prihajajo v Luko Koper s tehničnim blagom, rezervnimi deli, hrano,... Tako ponudimo in prodamo ladji vse, kar potrebuje. Razstavni prostor v Luki pomeni korak naprej v našem sodelovanju, hkrati pa pomeni tudi prispevek k ugledu našega edinega okna v svet.«

Kaj ponujate kupcem v vašem razstavnem prostoru?

»Naš razstavni prostor je namenjen predvsem temu, da bi naši potencialni kupci videli blago, ki ga potrebujejo. Zato imamo tu blago široke porabe, imamo tudi spominke iz kristala. Velika je razlika, ko kapetan ladje ali drug kupec vidi in celo poizkusi neko vrsto pijače, preden jo kupi, kot pa, če mu na ladji samo poveš, kaj prodajaš. Na razstavnem prostoru je kupec neposredno soočen z blagom, ki ga želi kupiti. Imamo samo naše domače blago, uvoženega nič, čeprav po njem mornarji sprašujejo.«

Ali se tuji mornarji zanimajo za naše izdelke, jih tudi kupujejo?

»V glavnem potrebujejo hrano, pijačo in morda kakšen tehnični del za ladjo, ki ga že vnaprej naročijo. Nekateri želijo kupiti tudi kakšen spominek. V zadnjem času prihajajo v Luko Japonci in tu ostajajo le po nekaj ur. Po končanem delu, pa čeprav je do odhoda le še kakšna ura, hitijo v mesto po kakšen spominek. Sedaj ga bodo lahko kupili v Luki na našem razstavnem prostoru. Nekateri mornarji iščejo »superge« Adidas, trenerke in še nekatere druge zanimive izdelke, vendar tega na žalost še nimamo na našem razstavnem prostoru.«

Ali boste na vaš razstavni prostor, poleg cigaret, pijače in drugih postavili še kakšno drugo, za mornarje zanimivo blago?

»Sem samo posrednik za prodajo različnega blaga. Zato ne vidim razloga, da ne bi imel, seveda pod določenimi pogoji, tudi kakšen Tomosov motor, igrače Mehana... Če je kupcu blago všeč, ga kupi, seveda, če mu ga jaz posredujem. Pokažeš mu, kaj imaš, pa kupi, kar želi. Tu ni nobene filozofije. Zato menim, da bi lahko podjetje, ki izdeluje zanimivo blago, moralo biti samo močno zainteresirano za prodajo svojih izdelkov v okviru razstavnega prostora podjetja Olmar.«

Razstavni prostor ste pravzaprv odprli šele pred kratkim, zanimanje zanj pa je že veliko?

»Imam že izdelke iz kristala iz Rogaške Slatine in to zahvaljujoč trgovskemu potniku, ki je včasih tudi plul, zato pa imam najbrž posluh za takšen način prodaje. Tudi drugi že kažejo zanimanje, možnosti je veliko, saj moramo ladjam ponuditi različno blago za široko porabo.«

Kakšno pijačo mornarji največ kupujejo pri vas?

»Ko sva že pri pijači, pozabil sem povedati, da imam tudi Vina Koper vse možnosti, da v našem razstavnem prostoru ponudi svoja najboljša vina. Prepričan sem, da bi uspešno prodajali. Mornarji pa najraje kupujejo pivo Zlatorog, posebno tisti, ki plujejo v Ameriko. Tam je pivo sicer poceni, a ni dobro, zato je pivo najbolj iskano blago teh posadk. Takole vprašajo: "Dajte nam pivo z rogovi."«

Izvedeli smo marsikaj zanimivega o oskrbovanju ladij in spoznali človeka, ki je s svojo idejo: odpreti razstavni prostor v Luki, napravil zelo dobro potezo. Podjetje Olmar je želelo biti čimbliže vratom sveta, kar je pomembno za dejavnost, kakršna je oskrbovanje ladij.

Slišali smo tudi veliko pohval Luki Koper, ki je pokazala razumevanje za novost. Nov razstavni prostor pa je dokaz več, da bi nekaj podobnega morala imeti vsaka sodobna luka.

ZORAN VLAJIĆ

Nabrežinski občinski svet se bo spet ukvarjal s Sesljanom

SSk: Župan Locchi naj takoj odstopi KPI odločno nasprotuje konvenciji

Devinsko-nabrežinski občinski svet bo drevi nadaljeval razpravo o konvenciji med Občino in družbo Fin.tour., ki močno razdvaja politične sile in ki je skupno z znano afero o dvojezičnih izkaznicah povzročila razkroj tristrankarske koalicije KD-SSk-PSI. Po izstopu SSk iz večine in tudi iz občinskega odbora se je uprava dejansko znašla brez vodstva, kljub vsemu pa župan Locchi še vedno vztraja na svojem mestu in v tem trenutku ni jasno, ali bo sploh odstopil. Sprva je kazalo, da bo do odstopa prišlo takoj po odobritvi konvencije o Sesljanu s strani občinskega sveta, govori pa se tudi, da namerava Locchi odstopiti šele po podpisu konvencije s Cardarellijevo družbo. To se pravi komaj čez nekaj tednov, saj mora dokument pred podpisom pod drobnogled pokrajinskega nadzornega odbora. Na drevišnji seji se bo verjetno ponovil scenarij zadnje občinske seje: Locchi bo ob podpori svoje stranke in PSI odločno zagovarjal osnutek konvencije, komunisti in zeleni Sgambati ga bodo kontestirali, predstavniki SSk pa se verjetno ne bodo udeležili zasedanja, čeprav je njihovo zadržanje še pod vprašajem.

Devinsko-nabrežinska SSk je vsekakor znova odločno obsodila dejstvo, da Locchi še ni odstopil, čeprav bi na osnovi upravnega sporazuma med KD, SSk in PSI moral odstopiti, kakor hitro bi to zahtevala ena izmed treh omenjenih strank. Po mnenju Brezigarja in somišljenikov ni nikoli obstajal kak dogovor med večinskimi silami o tem, da bi župan odstopil šele po odobritvi spremembe konvencije o Sesljanu, kot nasprotno trdita KD in PSI. »Locchi se tako vztrajno sklicuje na izmišljen dogovor, ker očitno potrebuje nek izgovor za svoje neodgovorno zavlačevanje z odstopom. Za tem županovim zadržanjem ni težko videti poskusa, da bi na nek način prikrili resnični vzrok krize, ki ga je treba najprej iskati v Locchijevem pismu notranjemu ministru o uvedbi samo italijanskih osebnih izkaznic,« je napisal v tiskovnem sporočilu načelnik svetovalske skupine SSk Martin Brecelj.

Glede Sesljanskega zaliva pa je stranka mnenja, da gre za problem, ki ga je treba reševati istočasno in skladno z reševanjem problema celotnega občinskega in širšega kraškega teritorija. Poleg nepreklicne zahteve po takojšnjem odstopu župana to predstavlja drugi bistveni razlog, zaradi katerega SSk ne more sodelovati v sedanjih razpravah o Sesljanu, »ki so povrh jalove, saj je župan od vsega začetka napovedal, da KD in PSI ne nameravata sprejeti nobenega izmed predlogov opozicije«. SSk na koncu ugotavlja, da prihaja pri vprašanju Sesljanskega zaliva do izraza to, kar je postalo razvidno že ob vprašanju osebnih izkaznic: župan Locchi se na protisloven in neodgovoren način loteva problemov, ki jih ne obvlada. Zato SSk ponovno zahteva njegov takojšen odstop, »preden bi nastala res povsem nepopravljiva škoda tako z vidika sožitja kot z vidika družbenega in gospodarskega razvoja občine«.

Komunisti pa znova podčrtujejo, da je osnutek konvencije za Sesljan, ki ga predlaga Locchi, zelo slab, ker sploh ne ščiti interesov občanov. Tudi iz pravnega vidika je po mnenju tajništva občinske sekcije KPI nekaj točk konvencije zelo vprašljivih, zaradi tega so komunisti in zeleni predložili vrsto popravkov, »ki pa jih je večina, zaradi odločilne odsotnosti SSk vse gladko odbila«. Zadržanje SSk v občinskem svetu je vsekakor po mnenju KPI zgrešeno in protislovno, »če upoštevamo, da je ta stranka upravičeno zagnala vik in in krik zoper politiko župana«. Komunisti so mnenja, da bi morala obvezam in pritožbam SSk slediti stvarna dejanja (tudi v zvezi s Sesljanom), zato znova pozivajo njene svetovalce, naj se udeležijo današnje občinske seje in naj pri belem dnevu glasujejo proti konvenciji, »saj bi s tem končno prisilili župana, da res odstopi«.

Svetovalec Zelene liste Alessandro Sgambati pa je medtem umaknil nekatere popravke k osnutku konvencije in istočasno napovedal, da se bo na drevišnji seji odpovedal delu že napovedanih (dolgih) posegov o tej problematiki. S takim zadržanjem, ki ga je sam označil kot zadnji in enostranski poziv k dialogu, upa, »da bo razbil nesprejemljivo vzdušje zida proti zidu, ki se je v zadnjem času ustvarilo v občinski skupščini po zaslugi župana Locchija in njegove uprave«. Sgambati pa se kot kaže ne bo odpovedal nekaterim pomembnim amandmajem in bo znova formalno zahteval, naj se o konvenciji za turistični razvoj Sesljanskega zaliva neposredno izrečejo tudi devinsko-nabrežinski občani na ljudskem referendumu.

S. T.

V teku je redni natečaj na osnovi izpitov in naslovov, za dosego habilitacije in vstop v stalež na slovenskih nižjih in višjih srednjih šolah.

Rok za vložitev prošnje zapade 10. januarja.

Potrebni obrazci in informacije so na razpolago na sedežu SSŠ, Ul. Carducci 8/II. nadstropje, tel. 370301, danes in jutri, 3. in 4. t. m., od 11. do 12. ure ter od 16. do 17. ure, prihodnji teden pa po rednem urniku.

Pogledi in ocene bančnika Adrijana Semna

Prve previdne reakcije na devalvacijo dinarja

»Ponoven padec dinarja: Trst v krizi.« Tako je znani rimski dnevnik La Repubblica včeraj naslovil članek o posledicah, ki naj bi jih pri nas imeli devalvacija dinarja in drugi finančni ukrepi jugoslovanske zvezne vlade. V podobno zaskrbljenem tonu so o Markovićevih ukrepih v prejšnjih dneh pisali tudi nekateri tukašnji časopisi. Je stvarem res tako? Se Trstu res obetajo suhe krave? S temi vprašanji smo se včeraj obrnili na namestnika ravnatelja Tržaške kreditne banke Adrijana Semna, ki je prav gotovo eden izmed največjih poznavalcev te problematike v Trstu, in ne samo v njem.

Slovenski bančnik nam je najprej postregel s podatkom, da so tržaški denarni zavodi včeraj odkupovali dinar po tečaju od 70 do 75 lir za 1 dinar, sama Tržaška kreditna banka po 75 lir za 1 dinar. Tukajšnje banke so torej bile predvsem zelo previdne, prav gotovo tudi zato, ker je včeraj bil v Jugoslaviji prazničen dan in je bil njen denarni trg zaprt. Poleg tega je bilo včeraj na tržaškem tržišču zelo malo dinarjev. Šlo je v glavnem za »ostanke« iz prejšnjega tedna, saj včeraj skorajda ni bilo jugoslovanskih kupcev pri nas.

Pojasniti velja, da je Narodna banka Jugoslavije 31. decembra objavila novo tečajno listo, ki je v veljavi od 1. januarja in na kateri je efektivna lira kotirana po 1,1606, kar pomeni, da je treba odšteti 86,16 lire za 1 dinar, medtem ko je bila pred devalvacijo pariteta 90,39 oziroma 110,63 lire za 1 dinar. Devalvacija jugoslovanske valute v primeri z liro je torej bila približno 22-odstotna.

»Toda tržaške poslovne kroge bolj kot devalvacija dinarja zaskrbljajo ukrepi, ki jih je Markovićeva vlada sprejela vzporedno z njo,« je nadaljeval Semen. »Pri tem je mišljena predvsem omejitev iznosa deviz v tujino do zneska 1.000 nemških mark na osebo v enem mesecu, če je naša interpretacija točna. Ob vsem tem je treba nadalje tudi upoštevati, da je bila v zadnjih dveh tednih decembra praktično prekinjena notranja konvertibilnost dinarja v odnosu do privatnikov. Z drugimi besedami, če je vsak privatnik lahko skoraj vse lansko leto na okencih jugoslovanskih bank kupoval z dinarji devize za potovanje na tuje, to v zadnjih tednih ni več mogoče. Očitno so jugoslovanske oblasti sprejele te ukrepe z namenom, da omejijo množično nakupovanje v inozemstvu. To bi seveda moglo močno prizadeti tudi naše mesto oziroma predvsem tržaške trgovce na drobno, ki so bistveno odvisni od jugoslovanskih kupcev.

Kar se tiče blagovne izmenjave in splošnega poslovanja med Italijo in Jugoslavijo, pa mislim, da devalvacija ne bo imela večjih negativnih posledic,« je nadaljeval namestnik ravnatelja Tržaške kreditne banke. »Devalvacija bo pravzaprav pocenila za približno 20 odstotkov jugoslovanske proizvode, ki bodo tako bolj konkurenčni na zunanjih tržiščih, kar bo celo pospešilo blagovne izmenjave med državama.« Semen nam je ob tem posredoval zanimiv podatek, da je lani bila blagovna izmenjava med Italijo in Jugoslavijo rekordna. Dokončnih podatkov še ni, a računajo, da bo dosegla 5 milijard dolarjev in da je bila v glavnem uravnovešena. »To je jasen dokaz,« je komentiral slovenski bančnik, »da sta italijansko in jugoslovansko gospodarstvo komplementarni, kakor tudi, da so poslovni krogi voljni in zainteresirani za razvijanje teh izmenjav.«

Naš sobesednik je ob tem podčrtal, kako blagovne izmenjave med Italijo in Jugoslavijo rasejo, kljub temu da obstajajo še velike težave v kreditno-finančnih aranžmajih med italijanskimi in jugoslovanskimi bančnimi ustanovami. Pojasnimo naj, da so italijanske banke zaradi izredno previdnega zadržanja italijanske državne zavarovalnice SACE, ki je že pred meseci prekinila zavarovanje izvoza italijanskega blaga v Jugoslavijo, in z ozirom na nejasno situacijo v sami Jugoslaviji skoraj v celoti zaprle jugoslovanskim partnerjem že obstoječe kreditne linije. Če bi italijanski izvozniki lahko računali na ustreznejše kreditne olajšave, bi se blagovna izmenjava z Jugoslavijo prav gotovo še okrepila.

»Ob vsem tem ne gre pozabiti,« je še dejal naš sobesednik, »da je bila devalvacija dinarja nekaj pričakovanega, saj so nekateri krogi zahtevali prilagoditev tečaja jugoslovanske valute že lanskega junija. Visok tečaj dinarja je namreč močno obremenjaval jugoslovanske izvoznike, medtem ko je dovoljeval čezmeren uzvoz blaga iz inozemstva. Če bo jugoslovanskim oblastem uspelo zadržati inflacijo na razmeroma nizki stopnji, bodo devalvacija dinarja in ostali ukrepi jugoslovanske zvezne vlade dosegli svoj cilj, se pravi, okrepili bodo jugoslovansko gospodarstvo in s tem njegove odnose z drugimi gospodarstvi. Sicer pa ne gre pozabiti, da so današnje jugoslovanske gospodarske razmere izredno zapletene, tako da je težko delati res zanesljive dalekosežne napovedi,« je zaključil namestnik ravnatelja Tržaške kreditne banke Adrijan Semen. (mb)

Polemična izjava odvetnika Škerka do nabrežinske SSk

Odvetnik Jože Škerk, nekdanji deželni svetovalec Slovenske skupnosti in trenutno predsednik strankine gospodarske komisije, nam je sinoči poslal daljšo izjavo, v kateri med drugim zahteva »takojšnji in nepreklicni odstop« tajnika devinsko-nabrežinske sekcije SSk Antka Terčona in Bojana Brezigarja z mesta občinskega svetovalca. Škerk očita Terčonu in Brezigarju, da so občinski svetovalci SSk s tem, da so podprli občinski proračun za leto 1991, kršili sklepe pokrajinskih organov stranke, ki so bili mnenja, da bi morala SSk glasovati proti bilanci Locchijeve uprave, »zlasti potem, ko je župan na seji 19. 12. povedal, da bo odstopil šele po odobritvi konvencije za Sesljan«.

Škerk v svoji izjavi, ki bo nedvomno sprožila polemike znotraj SSk, odločno nasprotuje projektu za turistični razvoj Sesljanskega zaliva, ki bi moral biti tesno povezan z razvojem Krasa, kar pa se po njegovem ne dogaja. Odvetnik očita Terčonu in Brezigarju, da sta kršila statut stranke, »ki je s podporo finančnemu proračunu dejansko odprla pot brezpogojni obravnavi konvencije o Sesljanskem zalivu«.

Tajnik Occhetto uživa doslej podporo 59 odst. članov tržaških sekcij KPI

Po prazničnem premoru se bodo v prihodnjih dneh tudi na Tržaškem nadaljevali kongresi sekcij KPI, na katerih se strankini člani izrekajo o političnem predlogu vsedržavnega tajnika Occhetta, ki med drugim predvideva tudi spremembo imena in simbola stranke iz KPI v Demokratično stranko levice (DSL). Zadnji sekcijski kongresi bodo v nedeljo, 13. t. m., pokrajinski kongres pa bo od 17. do 19. januarja. Doslej je zborovalo 13 sekcij na skupnih trideset, kongresov pa se je udeležilo nekaj manj kot 34 odst. članov. Occhettova resolucija je doslej zbrala 59 odst. glasov (65 delegatov), dokument Ingrao-Cossutta nekaj manj kot 39 odst. in 46 delegatov, Bassolino pa 0,67 odst. in nobenega delegata.

Vsedržavni tajnik ima sorazmerno največ pristašev v zgoniški sekciji Just Pegan (86,5 odst.), njegovi nasprotniki pa so zabeležili največji uspeh v Podlonjerju in pri Sv. Ivanu (83,7 odst.). Za Occhetta se je množično opredelila največja pokrajinska sekcija KPI in sicer miljska, kjer se je za oblikovanje nove levičarske stranke opredelilo skoraj 70 odst. udeležencev kongresa, 27,5 odst. članov pa je glasovalo »za zopetno ustanovitev KPI«. Tudi v Nabrežini je zmagal Occhetto (56 odst. in 6 delegatov), resolucija Ingrao-Natta pa je dobila 44 odst. in 5 delegatov. Occhettovo stališče je predstavila pokrajinska svetovalka Nives Košuta, drugo resolucijo je zagovarjala nekdanja senatorka Jelka Gerbec, Bassolinovo linijo pa je predstavil Giorgio Fortunat. V dolinski občini pa so zmagali Occhettovi nasprotniki, ki so zbrali 74 odst. glasov (9 delegatov), tajnikovo platformo pa je podprlo 23,5 odst. zborovalcev (3 delegati). Na potek dolinskega kongresa pa so nedvomno vplivale tudi razmere znotraj krajevne sekcije KPI. Occhettovo resolucijo je predstavil deželni svetovalec Miloš Budin, stališča Ingraa in Cossutte pa je zagovarjal senator Stojan Spetič.

Occhettova resolucija je prevladala v Barkovljah (57,7 odst.), v sekcijah Tomažič (55,1 odst.), Cermelj (65,8 odst.) in na Opčinah (77,7 odst), v Pončani pa so kot na zadnjem kongresu prevladali pristaši Ingraa In Cossutte (58,2 odst.) Na kongresih se člani izrekajo tudi o spremembi imena in simbola KPI. Za oblikovanje Demokratične stranke levice se je doslej izreklo 59 odst. udeležencev skupščin, za ohranitev dosedanjega simbola in imena pa je glasovalo nekaj nad 40 odst. članstva. Zadnji sekcijski kongresi bodo vsekakor odločilni za notranje razmerje sil v tržaški KPI oziroma v novi DSL.

V torek predstavitev knjige Valda Spinija

Na pobudo kluba Rosselli bodo prihodnji teden tudi v Trstu predstavili novo knjigo namestnika tajnika PSI posl. Valda Spinija o reformi institucij z naslovom »Socializem svoboščin«. Predstavitev bo v torek, 8. t. m., ob 17.30 v sinji dvorani hotela Savoia Excelsior. Ob tej priložnosti bodo tudi orisali skupni dokument socialističnih in komunističnih parlamentarcev o ustavnih reformah. Poleg samega Spinija bodo sodelovali tudi tržaški komunistični poslanec Willer Bordon, tržaški socialistični senator Arduino Agnelli in deželni odbornik Gianfranco Carbone.

Cosijeva in Stefanescu vodila tečaj o baletu

V Kulturnem domu v Trstu je nekaj dni pred novoletnimi prazniki potekal zelo zanimiv izpopolnilni seminar o metodi študija baleta, ki sta ga vodila svetovno priznana baletnika Liliana Cosi in Marinel Stefanescu, sodelovali pa so na njem baletni učitelji, pianisti in gojenci raznih šol klasičnega baleta. Seminar se je začel 27. in zaključil 30. decembra.

Seminarja, ki se je odvijal pod pokroviteljstvom Evropske gospodarske skupnosti in Delovne skupnosti Alpe-Jadran ter ob podpori deželnih in krajevnih oblasti, je obsegal teoretične in praktične vaje, ki so jih, skupno z obema baletnikoma, vodili še baletniki skupine iz Reggio Emilie.

To izjemno priložnost so izkoristili baletniki iz številnih italijanskih mest, kot na primer iz Avellina, Ancone, Monze, Bergama, Padove, Pise, Trsta, pa tudi iz Zagreba. Šlo je za skupino, v glavnem mladih baletnikov, ki so imeli priložnost, da poglobijo svoje znanje o baletu, predvsem klasičnem, ter o njegovem umetniškem izrazu.

Liliana Cosi in Marinel Stefanescu sta svoje bogate izkušnje in znanje posredovala udeležencem seminarja, predvsem kar zadeva, vsaj v Italiji, še premalo poglobljeno poznavanje teorije o plesu, oziroma baletu, ki se oslanja tudi na druge vede, kot na primer na psihologijo, filozofijo, anatomijo, fiziko, medicino in pedagogijo.

Prvine te nove teorije je Stefanescu spoznal in jih tudi poglobil na študiju v Moskvi in jih nato še predelal in izpopolnil v šoli, ki sta jo skupno z Liliano Cosi ustanovila leta 1978 v Reggio Emilii. Slednja je odprla vsem privatnim baletnim šolam v Italiji nove možnosti razvoja in napredka, kar vse naj bi približalo klasični balet širokim množicam.

Seminar je lepo uspel. Organizatorji upajo, da bo imel ugodne učinke za razvoj klasičnega baleta ne samo tu pri nas temveč tudi v širšem okviru.

N. L.

Cono off shore naj bi namestili pri Štramarju

Predsednik Trgovinske zbornice Tombesi in predsednik Avtonomne ustanove za tržaško pristanišče Fusaroli sta včeraj opravila prvi okvirni pregled področja pri Štramarju, kjer naj bi v skladu s pred kratkim odobrenim zakonom za obmejna področja nastala nova tako imenovana cona off shore. Obema ustanovama se zelo mudi, da bi prišlo v doglednem času do uresničitve tega načrta, tudi zato, kot pravi tiskovna nota Trgovinske zbornice, ker so nekatere finančne skupine mednarodnega značaja že pokazale zanimanje za pobudo, ki bi pomenila absolutno novost tudi na evropski ravni, in že sprašujejo po informacijah. V tem okviru so že v programu nekatera srečanja s predstavniki srednjeevropskega bančništva.

Trgovinska zbornica vsekakor nadaljuje s poglabljanjem nekaterih vprašanj v zvezi s 3. členom zakona za obmejna področja, predvsem kar se tiče bančne in zavarovalne dejavnosti, storitev, trading companies in upravne in organizacijske strukture centra. Posebna komisija izvedencev, ki ta vprašanja preučuje, se bo v kratkem sestala v Trstu, še prej pa bo imela nekatera predhodna informacijska srečanja v Rimu.

pismo uredništvu - pismo uredništvu

Da ne bi ostalo vse pri starem

Petinštirideset let je minilo, pa še zmeraj mahamo s tisto puško v rokah. Ali se ni v teh letih nič zgodilo po svetu, v Evropi, v Jugoslaviji itd.? Se je in še kako. Pri nas pa zelo malo: ne v naši miselnosti, ne v našem početju in pisanju: vse ostane pri starem.

Verjetno zato, ker smo živeli zunaj tiste godlje, ki ji še danes pravimo »Vzhodna Evropa« ali pa »dežele realsocializma« in sem spada, hočeš nočeš, tudi Jugoslavija. Zato tudi ne verjamemo, da je v Sloveniji prisotna med ljudmi bojazen po zasedbi jugoslovanske armade. Pustimo ljudem, ki so v tisti godlji živeli, da zdaj, ko imajo za to priložnost in možnost, sami odločajo, v kakšni državi, sistemu ali skupnosti držav bodo živeli.

Kot Slovenci ne dajajmo potuhe tistim, ki bi radi to preprečili; to je naša moralna dolžnost.

Jugoslavije mi ne moremo rušiti ne držati skupaj, rušijo pa jo zagotovo tisti, ki ne vidijo v sedanjem trenutku potrebe po pomenku za nove načine sožitja.

Nikoli več bičani in pljuvani. Prav, zdaj je čas, da se slovenski narod izreče, če bo res sam svoj gospodar, da ne bo obubožal do take mere, da ga bodo v bodoče še bičali in pljuvali.

To, kar se zdaj godi v Sloveniji, je že kar splošen pojav; tudi v Italiji se rojevajo razne lige, kar je v bistvu isto.

Ljudje so enostavno naveličani podpirati nekoga, ki denar meče proč ali — milo rečeno — ga ne zna pravilno uporabljati.

O »zaslugah« Tržaškega partizanskega pevskega zbora nihče ne dvomi, čudno se zdi samo zadržanje zbora pri teh novejših dogodkih, da ni nikogar v zboru, ki bi na izjave in grožnje vrhovnega komandanta jugoslovanske armade reagiral. Ni prvič, da poje zbor armadi, je pa prvič po tistih grožnjah.

Vsa čast tistim narodom, ki so Vam pomagali osvoboditi slovensko zemljo. Naša, slovenska je zdaj skrb, da ta zemlja ostane svobodna, v pravem smislu besede, oni pa naj le živijo po svoje.

Še o duhu O.F.

Kot bivši partizani bi ga morali prenesti v današnje dni in bi se ne smeli ustaviti v daljnjem letu 1945: zgodovina pač gre naprej.

Ponavljam: »Svobodo narodu«.

Ta bi moral biti glavni cilj takratne organizacije, torej tudi cilj vseh Slovencev danes, ker, če se ne motim, je bila ustanovljena prav v imenu slovenskega naroda. Ker že vidite in gledate na vse strani.

Ali nimamo tukaj na Tržaškem nobene primerne cerkve za prirejanje koncertov? Kolikor je meni znano, jih je kar precej, zato se mi zdi škoda poti v tako oddaljeni kraj kot je Polcenigo. Ta podvig bi si lahko kar tukaj doma privoščili!

Aleksander Furlan

PS

Ko sem danes zjutraj prebral PD, sem seveda naletel tudi na pismo gospe Magde Caharija Berdon.

Ob takem pisanju brez kakršnegakoli objektivnega in tehtnega argumenta ugotavljam, da je vsaka polemika, ki hoče biti konstruktivna, zastonj in odveč!

Novi zakon ne zadeva dežel s posebnim statutom

Pri nas ne bodo zvišali avtomobilskih taks

Novo leto-novi davki: tako si nemočno prigovarja povprečni državljan, ko mora iz leta v leto predvideti višje zneske za razne nove ali dodatne obdavčitve. V hrupnem zboru avtomobilistov, ki se hudujejo zaradi najavljenih poviškov obdavčitve na posest avtomobila, tokrat ni lastnikov avtomobilov iz Furlanije-Julijske krajine in drugih dežel s posebnim statutom. Zakon št. 154 iz lanskega leta, ki deželam daje možnost, da lastne avtomobiliste dodatno obdavči, se namreč ne nanaša na dežele s posebnim statutom. Prav tako deželam s posebnim statutom že omenjeni zakon ne daje možnosti (ki jo sicer mora potrditi izrecno dovoljenje), da bi na lastnem območju povišale ceno bencina.

Kot so nam potrdili v deželnem tiskovnem uradu, zakon št. 154 iz leta 1990 zadeva izključno dežele z navadnim statutom, ki se morajo v lastnem okviru odločiti (zakon predvideva namreč najnižjo oziroma najvišjo raven), za koliko bodo zvišale takso na posest avtomobila. Ta del takse se bo stekel v deželne blagajne, medtem ko bo ostalo, se pravi pretežni del, še vedno vnovčila država. Dežele s posebnim statutom imajo namreč že pravico, da sodelujejo pri razdeljevanju zneskov, ki si jih je državni aparat nabral z raznimi davki.

Deželni avtomobilisti bodo zatorej plačali iste zneske kot lani, ko so itak že krepko zvišali pristojbine: predvideni povišek je znašal kar 135%, nakar so ga »omejili« na 89 odstotkov. Vsekakor pa bodo morali predvideno pristojbino (znesek seveda zavisi od velikosti avtomobila oziroma od konjskih moči določenih po posebnem davčnem ključu) plačati v rokih, ki veljajo za celotno državo: lastniki »močnejših« avtomobilov bodo morali takso namesto 31. januarja poravnati do 31. marca, lastniki manjših osebnih avtomobilov pa bodo imeli na razpolago mesec več. Minister Formica je namreč upošteval ugovore italijanskega avtomobilskega kluba ACI nad zmešnjavo, ki je nastala po sprejetju zakona št. 154 in zato za 60 dni podaljšal rok plačevanja avtomobilskih davkov.

Če torej drži kot pribito, da bodo dežele z navadnim statutom dodatno obdavčile posest avtomobila in da bodo med njimi prav gotovo razlike v zneskih, pa še ni povsem jasno, kako bodo izrabile možnost, da povišajo ceno goriva. Po eni strani je namreč že precejšnje hudovanje zaradi stalnih poviškov bencina, po drugi pa je tudi iter uveljavitve te možnosti bolj zapleten.

Kot že rečeno, se ta stvarna grožnja o krajevni podražitvi bencina v Furlaniji-Julijski krajini ne bo uresničila. Mogoče bo ta ugotovitev nekoliko ublažila razočaranje tržaških avtomobilistov v zvezi z boni za nakup bencina po znižani ceni. Potrjujemo namreč vesti, da bodo letošnji »obrok« začeli razdeljevati šele 15. januarja in da bo vsak upravičenec dobil bonov za nekaj manj litrov bencina kot doslej, ker se je zvišalo skupno število upravičencev.

Zanimiva in hvalevredna pobuda lekarnarjev

Zdravila kar po telefonu (a samo v nujnih primerih)

Od ponedeljka dalje bo tudi na Tržaškem začela delovati nova telefonska služba, preko katere si bodo lahko bolniki v nujnih primerih naročili (in seveda dobili) zdravila. Zasluga gre združenju upraviteljev lekarn v tržaški pokrajini, ki bo ob organizacijskem nosilo tudi precejšnje finančno breme, predlog pa je odobrila tudi Krajevna zdravstvena enota.

Tržaški lekarnarji so se zgledovali po pobudah, ki so se obnesle že v številnih tujih državah in tudi v nekaterih italijanskih mestih. Služba je v prvi vrsti namenjena starejšim osebam, ki živijo same, invalidom, prizadetim osebam in vsem, ki se zaradi nenadne bolezni znajdejo v težavah. Obolele osebe, ki ne morejo po zdravilo v dežurno lekarno, bodo lahko od ponedeljka, 7. januarja, poklicale na telefonsko številko 350505. V čimkrajšem času se bo pri njih zglasil zapriseženi stražnik, kateremu bodo bolniki izročili zdravniški recept in ki jim bo iz dežurne lekarne prinesel zahtevano zdravilo.

Strošek, ki bo bremenil uporabnike te nove službe, se bo nanašal izključno na plačilo obveznega tiketa (razen seveda v primerih oseb, ki ne plačujejo nikakršnih pristojbin na razne usluge javne zdravstvene službe) ali na plačilo zahtevanega zdravila, če ga uradni seznam javne zdravstvene službe ne predvideva. Te nove službe se lahko poslužijo bolniki, ki so poklicali na dom osebnega zdravnika in ta jim je izdal recept s pripisom »nujno«: v urah, ko so odprte samo dežurne apoteke, se pravi ponoči od 19.30 do 8.30 in v opoldanskem premoru med 13. in 16. uro se bodo lahko bolniki v takšnih nujnih primerih poslužili nove telefonske službe, ki jo ponujajo tržaški lekarnarji.

Mlada ženska verjetno žrtev nadpovprečno čistega heroina

Heroin je v našem mestu terjal še eno žrtev. Preiskovalci so že odredili obdukcijo trupla komaj 27-letne Ingrid Uva, ki je umrla v nedeljo. Ženska, ki je bivala v Ulici Leoncavallo v mestni četrti Valmaura, si je vbrizgnila v žilo dozo heroina, za katero še sumila ni, da je bila nadpovprečno čista. Življenje pa si je rešil Alessandro Mondo, ki je živel z Uvo. Pravočasno se je zavedel, da z dozo nekaj ni bilo v redu in je poklical rešilec. Ko so bolničarji in zdravniki prihiteli v Valmauro je bilo za Uvo, ki je bila mati komaj 4-letne deklice, že prepozno.

Primer umrle ženske odpira zaskrbljujoče vprašanje mamil, ki krožijo po tržaškem trgu. V samem letu 1990 je v Trstu podleglo posledicam prekomerne doze mamil, pretežno heroina, več kot šest oseb. V šestih primerih so namreč ugotovili (in uradno sporočili) vzrok smrti, ni pa izključeno, da so mamila terjala še več žrtev. Še zadnjega v letu - čeprav so vest sporočili šele včeraj - so zaradi preprodaje mamil aretirali dve osebi. Policija je med preiskavo na domu 25-letnega težaka Paola Benedettija odkrila, da je moški skrival nekaj gramov heroina ter že pripravljeni dozi. Poleg tega je imel v stanovanju vse potrebščine za pripravo doz. Iz Benedettijevega stanovanja, v Ulici Santi št. 5, so policijski agenti odvedli v lisicah tudi 28-letnega Fulvia Raimonda, ki je imel sicer stalno bivališče v Ul. Sette fontane, dejansko pa je bival pri Benedettiju. Prav tako si je pri prijateljih uredila bivališče tudi 19-letna točajka Sonia Pisani, ki se bo morala pred sodniki zagovarjati zaradi posesti mamila. Prefekturi pa so prijavili tudi Benedettijevega soletnika Roberta Giannatto in 29-letnega Antonia Mattiella, ki sta si na domu aretiranca vbrizgnila dozo heroina.

Trst plačuje davek na geografsko lokacijo, ki se kar ponuja trgovcem s smrtjo. Skozi naše mesto potujejo velike količine mamil, predvsem preko balkanske poti. Običajno gre za heroin turške proizvodnje, mamilo pa je v glavnem nemenjeno Venetu, kjer ga pripravijo za prodajo, kar pomeni, da čisti drogi dodajo določene količine kemično neučinkovitih snovi. Čisti heroin v dozi navadno ne presega 10 odstotkov skupne teže, če pa v obtok spravijo kako pošiljko »jugoslovanskega« mamila, lahko narkomanu prodajo dozo, v kateri je tudi do 70 odstotkov čistega mamila, kar je lahko prav tako usodno kot doza, v katero je kdo primešal strupeno snov.

»Certimat« ne bo nagajal več

V prestopu v novo leto so tehniki razrešili še zadnje težave, ki so nastale pri namestitvi avtomatičnega računalnika, ki bo zato odslej začel opravljati naloge, katerim so ga namenili in sicer da v nekaj minutah kar na cesti izda vse pomembnejše anagrafske dokumente. »Certimat«, kot so poimenovali specializirani avtomatični računalnik, bi moral »nastopiti službo« že konec decembra, vendar pa je prišlo do nepredvidenih težav, ki so zakasnile začetek delovanja te nove pridobitve za tržaške občane. Delovanje »certimata« pa bo časovno omejeno, ker je nujno povezano z anagrafskimi terminali in ga torej pogojujejo urniki občinskih uradnikov.

Umrl je Dušan Hreščak

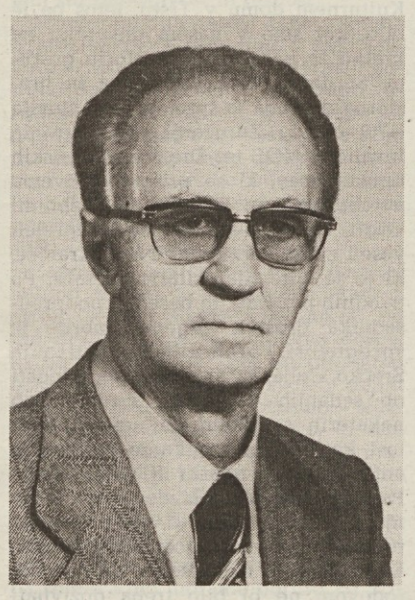

Včeraj opoldne je v tržaški bolnišnici pod Obeliskom v komaj dopolnjenem 81. letu starosti umrl Dušan Hreščak, znani dolgoletni tržaški družbenopolitični in kulturni delavec, protifašistični borec in trpin, partizanski in povojni časnikar. Vedeli smo za njegovo dolgotrajno in mučno bolezen, pa je vendarle smrt tisti neizbežni trenutek, ki človeka pretrese ob vsakokratnem soočanju z minljivostjo življenja, pa naj se je še tako pomembno zapisalo v zgodovino nekega naroda ali dela njegove skupnosti, kot je to primer prav Dušana Hreščaka. Boleče pa se njegova smrt odziva tudi v človeku, ki je v določenem zgodovinskem času hodil z njim na tleh okupirane slovenske zemlje od Primorske do Bele krajine vzporedno pot partizanskega časnikarja in po osvoboditvi časnikarja in odgovornega urednika našega Primorskega dnevnika, pa še prijatelja in družabnika v dolgih letih sodelovanja.

Vsaj dva sta dogodka, ki izstopata v življenju Dušana Hreščaka, pa čeprav ju ni mogoče iztrgati iz spleta njegove življenjske poti, ki je bila vsa, od zgodnje mladosti do poznih let, usmerjena k istemu cilju: obsodba pred posebnim fašističnim sodiščem v Rimu leta 1929 na dobrih 27 let zapora in pa izvolitev l. 1965 kot po vojni prvega Slovenca v tržaški občinski odbor z vsem kar se je ob tem dogajalo prej in poslej in kar je ostalo v analih povojnih političnih bojev v Trstu zabeleženo kot »caso Hreščak« oz. kot v določenem smislu in obsegu prelomnica v odnosih italijanske večine do slovenske manjšine.

Rojen 14. decembra 1909 v Lokvi pri Divači v družini znanega marksistično usmerjenega slovenskega učitelja Antona Hreščaka, se je Dušan že v letih šolanja na idrijski realki in v Gorici vključil v dejavnost levičarske študentske skupine in dijaškega društva »Adria« in se oglašal predvsem na politično-sociološkem področju. Val fašističnih aretacij ga je zajel ob likvidaciji fašističnega ovaduha Vittoria Kogoja v Gorici avgusta 1928, ki jo je zagrešil njegov sošolec iz Podgore in čeprav mu med preiskavo niso mogli dokazati nobene soodgovornosti za dogodek, je bil pred posebnim fašističnim sodiščem v Rimu 11. maja 1929 obsojen na 27 let zapora. Kazen je prestajal v slovenskim rodoljubom in antifašistom znanih italijanskih ječah od Fossombroneja do Lucce, od Fossana do Castelfranca Emiliana in Civitavecchie vse do izpustitve konec leta 1938 po pomilostitvi v zvezi s sporazumom Ciano-Stojadinović.

Skoraj desetletna odrezanost od sveta, skoraj deset let fizičnih in duševnih muk Dušana ni strlo, nasprotno, izkoristil je ječo za zorenje in kulturno ter filozofsko bogatenje ob študiju dosegljivih znanstvenih del, med katerimi so ga še najbolj pritegovala dela italijanskega filozofa Croceja, celo do take mere, da se je sam v povojnih letih večkrat imel za »croceanca«.

Po izpustitvi iz zapora se je Dušan kljub policijskemu nadzorstvu preko Trsta odpravil v Ljubljano, kamor se je medtem umaknila njegova družina, vendar prostosti ni užival dolgo. Ob italijanski zasedbi Ljubljane so ga že leta 1941 aretirali, februarja 1942 pa odpeljali v internacijo v Čiginj pri Kobaridu, Gonars in Renicci, kjer je dočakal kapitulacijo Italije. Tako v Gonarsu kot v Renicciju je bil v vodstvu taboriščne organizacije Osvobodilne fronte. Iz Reniccija oz. Sansepolcra pa je pot vodila skozi Brkine naravnost na osvobojeno ozemlje na Dolenjsko in v Belo krajino, kjer je postal sprva član propagandnega odseka 18. divizije kot urednik divizijskega glasila, nato je bil imenovan za vodjo propagandnega odseka 7. korpusa in nazadnje dodeljen uredništvu Ljudske pravice v Črnomlju.

Ko je maja 1945 prišel v Trst, je delal najprej v dopisništvu agencije Tanjug, nato pri tiskovnem uradu Pokrajinskega narodnoosvobodilnega odbora, novembra 1945 pa je bil imenovan za odgovornega urednika Primorskega dnevnika in je na tem mestu ostal do februarja 1948, nakar je bil po krajšem presledku še do konca maja 1965 član uredništva za notranjepolitična vprašanja in dnevne strani. V času njegovega urednikovanja in v številnih uvodnikih je prišla do izraza njegova velika razgledanost in politična pronicljivost ter argumentiranost v boju za pravice zamejskih Slovencev, nič manj pa tudi ostrina v zastopanju stališč tako proti informbiroju na eni kot nacionalistični desnici na drugi strani. Razkol v levičarskih vrstah leta 1948 ga je po zavrnitvi marksistične ideologije privedel preko Neodvisne socialistične zveze v socialistično stranko Italije, za katero je bil leta 1962 prvič izvoljen za tržaškega občinskega svetovalca, kar je ostal tri mandatne dobe.

Vrhunec v Hreščakovi strankarsko-politični karieri je pomenila njegova izvolitev v noči med 22. in 23. julijem 1965 kot prvega Slovenca po vojni v tržaški občinski odbor, ko je tudi Trst dobil prvo levosredinsko upravo ob sodelovanju krščanskih demokratov, socialistov, socialdemokratov in republikancev. Njegova izvolitev je bila pravi šok za italijanske nacionalistične kroge in je sprožila ostro, pravcato škvadristično gonjo proti njemu osebno in proti Slovencem, a je zgodovinsko, razvojno gledano, pomenila tudi začetek političnega odpiranja do Slovencev s strani demokratičnih sil italijanske večine. Kot odbornik tržaške občine je vse do propada levosredinske izkušnje leta 1971 vodil resorje za zdravstvo in higieno, za ekonomat, socialno skrbstvo, javne storitve, davke in pristojbine ter proračun in skušal s svojim poštenim in nepristranskim delom služiti skupnosti občanov in obenem utrjevati in širiti začetno odpiranje do problemov slovenske manjšine. Ko je zapustil odborniške in svetovalske dolžnosti je po krajši brezposelnosti dobil delo v tiskovnem uradu dežele in ostal na tem mestu do upokojitve, po letu 1978 pa tudi ni več kandidiral za občinske volitve.

Mimo strankarskega in politično-upravnega delovanja je bil pokojnik v letih 1958-1964 član izvršnega in v letih 1964-1974 član nadzornega odbora SKGZ, od leta 1967 dalje dolgo let prvi podpredsednik upravnega sveta Slovenskega stalnega gledališča kot predstavnik tržaške občine, več let je bil tudi predsednik upravnega odbora Glasbene matice prav v časih, ko se je začel boj za njeno javnopravno priznanje.

Za svoje zasluge v protifašističnem in narodnoosvobodilnem delovanju ter za povojno delo v korist slovenske narodnostne skupnosti v Italiji je leta 1979 bil odlikovan z redom zaslug za narod z zlato zvezdo.

Z Dušanom Hreščakom je odšla v nepovrat pomembna osebnost, protagonist naše narodne polpreteklosti in posledično tudi sedanjosti, odšel je pokončen in svojim nazorom zvest človek, dober časnikarski kolega, v tovariških in prijateljskih družbah pojoč, vesel in prijeten družabnik. Tak bo ostal v našem spominu. Počivaj mirno, dragi Dušan.

JOŽE KOREN

Socialisti žalujejo za Dušanom Hreščakom

Smrt Dušana Hreščaka je boleče odjeknila med tržaškimi socialisti, ki se ga spominjajo kot doslednega antifašista, borca za narodnostne pravice, ne samo v povojnem času, temveč tudi za časa fašistične diktature, pod katero je preživel devet let v zaporu zaradi svoje antifašistične dejavnosti. Pri tem poudarjajo dejstvo, da je bil kot prvi Slovenec, v skladu z načelno politiko PSI, izvoljen za občinskega odbornika v Trstu. Soprogi Miri ter Tanji in Marku izražajo slovenski socialisti svoje najgloblje sožalje.

V zvezi s smrtjo Dušana Hreščaka je pokrajinski tajnik PSI Alessandro Perelli dejal, da se tržaški socialisti spominjajo njegove politične in upraviteljske zavzetosti. Dušan Hreščak je bil socialist in antifašist, politični preganjanec, ki ga je fašistični režim obsodil na 27 let zapora. V povojnem času je bil prvi slovenski odbornik na tržaški občini in je bil tako konkreten dokaz, da so različne etnične komponente za Trst lahko trajna obogatitev in ne vir razdora in nasprotij. PSI, pravi še Perelli, se spominja tudi dosledne politične dejavnosti Dušana Hreščaka za časa levega centra, političnega trenutka, ki je bil še posebno pomemben v demokratičnem življenju Italije in Trsta, kot dokazujejo tudi dogodki, o katerih je govor v zadnjih tednih.

Ob nenadomestljivi izgubi dragega Dušana sočustvujejo z Miro, Tanjo, Markom in ostalimi svojci družine Kufersin, Pavlica in Abram.

Sporočamo žalostno vest, da nas je zapustil naš dragi mož, oče in dedek

Dušan Hreščak

Pogreb bo v soboto, 5. t. m., ob 11.30 iz mrtvašnice glavne bolnišnice na Ul. Pietà na pokopališče v Bazovici.

Žalujoči: žena Mira, sin Marko z ženo Mariso, hčerka Tanja z možem Guidom in vnukinjama Andro in Deano, sestri Vera Bebler in Vida Hreščak ter drugo sorodstvo.

Trst, Ljubljana, Beograd, 3. januarja 1991

Umrl je

DUŠAN HREŠČAK

bivši odgovorni urednik in dolgoletni novinar Primorskega dnevnika.

Novinarji Primorskega dnevnika se klanjajo njegovemu spominu in izrekajo družini najgloblje sožalje ob tej težki izgubi.

Slovenska kulturno-gospodarska zveza se klanja spominu

DUŠANA HREŠČAKA

časnikarja, antifašističnega preganjanca in vsestranskega družbenopolitičnega delavca.

Njegovi družini izreka ob težki izgubi iskreno sožalje.

Sporočamo, da je preminil

DUŠAN HREŠČAK

naš bivši dolgoletni predsednik in vsestranski družbenopolitični delavec.

Ženi Miri, hčeri in sinu izrekamo iskreno sožalje.

Glasbena matica

Slovensko stalno gledališče se klanja spominu svojega dolgoletnega podpredsednika

DUŠANA HREŠČAKA

in izreka družini svoje iskreno sožalje.

Pokrajinski tajnik in tržaška federacija PSI sočustvujeta z družino

DUŠANA HREŠČAKA

ter se klanjata njegovi politični in upraviteljski dejavnosti.

Ob smrti Dušana Hreščaka izrekajo svojcem iskreno sožalje

direkcija, uprava in uslužbenci ZTT

Ob izgubi dragega Dušana izrekamo Miri, Tanji in Marku naše najiskrenejše sožalje Marinka, Katarina, Patrizia in Terezka. Sožalju se pridružuje Leo Fischer.

Z družino Dušana Hreščaka sočustvuje

Arnaldo Pittoni

Ob izgubi dragega očeta izrekajo Tanji in ostalim sorodnikom najgloblje sožalje družine Furlanič, Gruden, Jurkič in Koren.

Ob izgubi dragega moža in očeta izrekata Miri, Tanji in Marku iskreno sožalje družini Šušteršič in Kenda.

Lepa novoletna pobuda Jadralnega kluba Čupa

Srečanje s kantavtorjem Iztokom Mlakarjem

Novoletna praznovanja so že za nami. Mi pa le ne moremo mimo, da ne bi posebej omenili večera, ki ga je v soboto pripravil jadralni klub Čupa za svoje člane in prijatelje v gostilni Gruden v Šempolaju. Na ta družabni večer so organizatorji povabili kantavtorja Iztoka Mlakarja, mladega in obetavnega igralca Primorskega dramskega gledališča, sicer pa pevca in odličnega interpreta svojih stvaritev, ki je s svojim nastopom ustvaril v dvorani, kjer se je odvijala skupna večerja, vzdušje, ki ga udeleženci ne bodo kmalu pozabili.

Več gostov, predvsem mladih, je Iztoka že poznalo in prav zato so ga prišli ponovno poslušat. Sami smo ga slišali prvič in moramo zapisati, da smo bili nad njegovim petjem, nad vsebino pesmi, predvsem pa nad njegovim podajanjem, resnično navdušeni. Prisostvovali smo lepemu kabaretnemu programu, v katerem nam je avtor glasbe in besedil natresel vrsto veselih, pa tudi bolj žalostnih pesmi, a vedno takšnih, ki so nas močno pritegnile, ki smo jih torej polno doživljali, ki so nam govorile o naših napakah, vrlinah, pa o onesnaženju, o usodah posameznikov, tudi o avtorju samem in še o marsičem.

Vse to nam je mladi kantavtor predstavil v programu, polnem različnih, a vedno lepih pesmi, petih v góriško-kraškem dialektu, v dialektu pač, v katerem je sam zrasel in v katerem živi. Če je svoje tekste zabelil tudi z bolj »grobimi« besedami, ni to nikogar motilo. Tako se pravzaprav pogovarjamo, tako tudi sami govorimo in zakaj bi potem pevcu zamerili, če te naše vsakdanje besede uporabi tudi v svojih pesmih?!

Ko je svoj nastop zaključil, je bilo vsem udeležencem žal. Pa ni hotel pristaviti niti pesmi več. »Tak je pač moj večer, tako nastopam. In si ne želim intervjujev, ker mi je samo zato, da se sam s svojo pesmijo in glasbo dobro počutim in da se ob meni tudi poslušalci pravtako dobro počutijo.«

Tako ga nismo morili z vprašanji o tem, kaj misli o svojem kantavtorstvu, kot tudi ne o bodočih načrtih, ki se bodo, kot vedno, je dejal, odvijali v raznih gostinskih obratih in ne na odrih - v direktnem kontaktu z ljudmi, ki ga bodo razumeli, ki bodo na njegovi »valovni dolžini«.

Iztoka je s hamoniko, basom in kitaro spremljal in dopolnjeval še David Šuligoj. Na stenah gostilniške sobe, v kateri je bila večerja, pa je svoje črno-bele risbe, dopolnjene s stihi raznih Igorjevih pesmi, prikazoval še mlad umetnik Vasja Nanut iz Pirana, ki je prav za zbirko teh slik prejel študentsko nagrado iz Prešernovega sklada.

Na začetku in ob koncu večera sta vse udeležence pozdravila predsednik Čupe Marino Košuta in Miranda Vodopivec, ki je večer in gostovanje kantavtorja pripravila in poskrbela, da je vse v redu in v zadovoljstvo vseh potekalo. Želja obeh, pa tudi vseh udeležencev je bila, da bi lahko Igorja Mlakarja v naši sredi še pozdravili.

NEVA LUKEŠ

Prijetno srečanje starejših članov naše skupnosti

Postala je že tradicija, da se nekaj dni pred koncem leta zberejo na kratki družbanosti starejši člani naše skupnosti. Ta srečanja so bila doslej v Kulturnem domu v Trstu, letos pa je bilo, kot smo v našem dnevniku na kratko že poročali, v prostorih gostilne Sardoč v Prečniku. Nova in prostorna dvorana je sprejela lepo število (170) članov Združenja aktivistov in invalidov NOB ter Društva slovenskih upokojencev, ki so prispeli z dvema avtobusoma in številnimi osebnimi vozili. Takoj po prihodu so jih sprejeli veseli zvoki harmonike Neve Kranjec, ki jo je spremljal kitarist Cesare. Po uvodnih pozdravnih besedah podpredsednika društva Evgena Dobrile je spregovoril predsednik združenja Srečko Colja, ki ni mogel spregledati ob sedanjih družbenih spremembah nekaterih spotikanj ob našo preteklost, kot je n. pr. zanikanje uničevanja antifašistov v tržaški Rižarni. Nadja Pahor je nato zaželela, da bi se v sedanjem težkem času, ki ga pretresajo usodna politična in gospodarska vprašanja, izognili najhujšemu, da mlajšim rodovom ne bi bilo treba doživljati strahot vojne, ki jim je bila priča naša generacija. Dobro zdravje in zadovoljstvo naj bi osrečevalo starejše in vse druge v novem letu in nadaljnjih, kolikor nam jih je še usojenih.

Da bi ustvarili praznično vzdušje, so zapeli osem pesmi člani moškega pevskega zbora Vesna iz Križa. Takoj nato sta prihiteli venderigoli Vanca in Tonca, ki sta natresli kopico duhovitosti iz svojega življenja doma in na trgu. Ob kozarcu dobrega pa so si sledile zdravice in vesele pesmi vseh prisotnih. Tako je hitro mineval čas; mali srečolov je obdaril devet srečnežev. Veseli zvoki harmonike so zvabili pare k plesu in tako se je bližalo h koncu to novoletno srečanje. Za dobro srečo za novo leto je bil vsem prisotnim razdeljen kmetijski koledar in knjiga »Bazoviški spomenik«, dar Hranilnice in posojilnice na Opčinah, kateri se iskreno zahvaljujemo. (np)

razstave

Na Gradu sv. Justa (Bastione fiorito) bo do 6. januarja 1991 na ogled razstava MEMORIA DEI LONGOBARDI. Urnik: 10.30-13.00, 15.00-16.30, ob nedeljah in praznikih 10.30-13.00.

V Palači Economo na Trgu Libertà 7 je na ogled razstava o restavriranjih in najdbah v deželi Furlaniji-Julijski krajini. Razstava bo trajala do 31. t.m., na ogled pa je ob delavnikih od 9. do 13. ure.

V Beneški hiši v Miljah (Calle Oberdan 14) bo do 20. t. m. odprta razstava z naslovom DESCRIPTIO HISTRAE - Trst in Istra v starodavni kartografiji. Urnik: 10.00-12.30, 17.00-20.00, ob praznikih 10.30-13.00.

V galeriji Rettori Tribbio 2 je odprta razstava slikarja LIVIA ROSIGNANA. Razstava bo na ogled do 11. t. m. s sledečim urnikom: ob delavnikih 10.30-12.30, 17.30-19.30, ob praznikih 11.00-13.00. Ob ponedeljkih zaprto.

razna obvestila

Sklad "Mitje Čuka" obvešča, da se bodo dejavnosti šiviljskih popravil nadaljevale po praznikih in sicer od 9. januarja dalje vsako sredo od 8.30 do 12.30 na sedežu sklada - Proseška ul. 133

V Društvu slovenskih izobražencev v Ul. Donizetti 3 v Trstu bodo 7. 1. 1991, ob 20.30, odprli retrospektivno razstavo izbora del 10 slikarskih tednov v Svečah na Koroškem. Razstavljena bodo dela 31 umetnikov iz raznih dežel delovne skupnosti Alpe-Jadran, med njimi tudi dela slovenskih umetnikov iz zamejstva in matične domovine. Kulturni spored bodo na večeru oblikovali člani društva SPD Kočna iz Sveč. Razstava bo odprta do 28. januarja.

Mladinski dom Boljunec vabi na božični koncert in na nagrajevanje ex tempore na božični motiv v prenovljeni boljunski cerkvi v soboto, 5. januarja, ob 20. uri.

čestitke

Danes praznuje v Škednju svoj 69. rojstni dan oče RADO. Še mnogo zdravih in veselih let mu želita Renzo in Kalliopi

En, dva, tri danes naša NEVENKA 30 let slavi. Zdravja, sreče in ljubezni ji želimo prav vsi, ki jo imamo srčno radi.

Dne 28. decembra je ugasnil 5 svečk ALJAŽ MILIČ. Vse najboljše mu želijo nonoti, Igor, Katja in Daria.

BTPP01/11

BTP

SEDEMLETNE OBVEZNICE

● **Sedemletne** obveznice BTP s koriščenjem 1. januarja 1991, zapadejo 1. januarja 1998.

● Obveznice dajejo letno **12,50%** bruto obresti, izplačljive v dveh šestmesečnih obrokih.

● Obveznice se nudijo po **93,50%** ceni; lahko se rezervirajo pri okencih Banca d'Italia ali pri bančnih zavodih do **13.30 dne 3. januarja.**

● BTP bodo dodeljeni po **marginalnem sistemu** (asta marginale); po ponudbi, ki je sestavljena s seštevkom emisijske cene in zneskom »pravice do podpisa (diritto di sottoscrizione)«. Ta vrednost je izražena v **5 stotinkah** ali mnogokratniku.

● Cena, ki bo iznešena na dražbi, bo objavljena v časopisju.

● Obveznice se koristijo s 1. januarjem 1991 in je zato treba ob vplačilu, 3. januarja, doplačati poleg cene iznešene na dražbi tudi dozorele obresti kupona.

● Obveznice so v svežnjih po **minimum** 5 milijonov lir.

Rezervacije do 3. januarja

Najvišji letni donos

Bruto % **14,46**

Neto % **12,64**

gledališča

VERDI
Operna sezona 1990/91
Jutri, 4. januarja 1991, ob 20. uri (red A) baletna predstava GRAN GALA. Ponovitev 5. januarja ob 20. uri za red B. Predprodaja vstopnic pri blagajni gledališča.

GLEDALIŠČE ROSSETTI
Pri blagajni gledališča so na razpolago posebne gledališke karte za 8 predstav po ugodni ceni.
Jutri, 4. januarja 1991, ob 21. uri bo na sporedu KONCERT kantavtorja ENRICA RUGGERIJA z naslovom "Il falco e il gabbiano". Predprodaja vstopnic pri osrednji blagajni v Pasaži Protti.

LA CONTRADA
Gledališče Cristallo
V soboto, 5. t. m., ob 20.30 premiera dela Luigija Lunarija TRE SULL'ALTALENA, ki ga predstavlja Teatro Filodrammatici iz Milana. Režija Silvano Piccardi.

Gledališče Ul. Ananian
Naslednja predstava bo kriminalka CHI L'HA VISTA? v izvedbi FARIT Teatra. Predstava je izven abonmaja in bo na sporedu 4., 5. in 6. januarja 1991.

koncerti

Società dei concerti - Tržaško koncertno društvo
Naslednji koncert bo v ponedeljek, 7. januarja 1991. V gledališču Rossetti bo nastopil QUARTETTO ACCADEMIA.

Cerkev "Santa Vergine del Rosario"
Danes, 3. januarja 1991, ob 18.30 KONCERT ZA MIR z izvedbi Komornikov Alpe-Jadran. Na sporedu Corelli, Frescobaldi, Scarlatti, Haendel in Mozart. Vstop prost.

Slovenski denarni zavodi na Tržaškem vljudno vabijo na NOVOLETNI KONCERT, ki bo jutri, 4. t. m., ob 20.30 v Kulturnem domu v Ul. Petronio v Trstu. Simfonični orkester Moravske filharmonije iz Olomouca bo izvajal skladbe Offenbacha, Smetane, Fučika, Dvoržaka in Straussa ml. Vstop samo z vabili, ki so na razpolago v tajništvih bank.

razne prireditve

NEW SWING SINGER QUARTET bo nastopil v škedenjski cerkvi v nedeljo, 6. januarja, ob 16. uri. Vabljeni.

včeraj - danes

Danes, ČETRTEK, 3. januarja 1991
GENOVEFA

Sonce vzide ob 7.46 in zatone ob 16.33 - Dolžina dneva 8.47 - Luna vzide ob 20.10 in zatone ob 9.31.

Jutri, PETEK, 4. januarja 1991
ANGELA

VREME VČERAJ: temperatura zraka 7,2 stopinje, zračni tlak 1021,6 mb, ustaljen, brezvetrje, vlaga 80-odstotna, nebo oblačno, morje skoraj mirno, temperatura morja 9,5 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI

RODILI SO SE: Carolina Distefano, Stefania Siligoj, Francesca Mikol, Andrea Faidiga, Jacopo Baroni, Jennifer Paulovic, Eros Sordi, Giada Pizziga.

UMRLI SO: 49-letni Maurizio Lombardo, 88-letni Giovanni Prazan, 83-letni Vittorio Vigini, 66-letna Anna Cergoli, 77-letni Emanuele Primossi, 84-letna Maria Robba, 78-letna Eleonora Sponza, 77-letna Ernesta Bernetti, 64-letni Armando Cimprich, 70-letni Federico Rigonat, 85-letni Giuseppe Dodich, 87-letna Rosa Palutan, 76-letna Slavizza Poropat, 85-letna Ester Skemba, 63-letni Giorgio Chellero, 88-letni Adriano Vascotto, 90-letna Maria Buttoraz, 76-letna Cornelia Piccimanni, 83-letni Paolo Suraci, 70-letni Valentino Paris, 58-letni Antonio Zogani, 92-letni Giovanna Misdaris, 81-letna Regina Del Zotto, 97-letna Anna Dudine, 79-letna Malvina Accerboni, 78-letni Rodolfo Sardoz, 59-letni Costantino Petrigna, 80-letna Giuseppina Bina.

SLUŽBA LEKARN

Od ponedeljka, 31. decembra, do sobote, 5. januarja 1991

Dnevna služba - od 8.30 do 19.30
Trg Garibaldi 5, Ul. dell'Orologio 6, Ul. Soncini 179 (Škedenj), Ul. Revoltella 41.
BOLJUNEC (tel. 228124), SESLJAN (414068) in MILJE, Mazzinijev drevored 1 (tel. 271124) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

Dnevna služba - od 19.30 do 20.30
Trg Garibaldi 5, Ul. dell'Orologio 6, Ul. Soncini 179 (Škedenj), Ul. Revoltella 41, Trg S. Giovanni 5, Šentjakobski trg 1.
BOLJUNEC (tel. 228124), SESLJAN (414068) in MILJE, Mazzinijev drevored 1 (tel. 271124) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

Nočna služba - od 20.30 do 8.30
Trg S. Giovanni 5, Šentjakobski trg 1.
BOLJUNEC (tel. 228124), SESLJAN (414068) in MILJE, Mazzinijev drevored 1 (tel. 271124) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA
Nočna služba od 20. do 8. ure tel. 7761, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure.

Darujte za
Slovenski visokošolski sklad
Sergij Tončič

TRŽAŠKA KNJIGARNA
Ul. sv. Frančiška 20 - TRST

obvešča

da bo zaprta jutri, 4., in v soboto, 5. januarja

zaradi inventure

kino

ARISTON - 15.00, 22.30 **Il tè nel deserto**, r. B. Bertolucci, i. D. Winger.
EXCELSIOR - 16.45, 22.15 **Rocky V.**, i. Sylvester Stallone.
EXCELSIOR AZZURRA - 14.30, 22.00 **La sirenetta**, prod. Walt Disney.
NAZIONALE I - 16.15, 22.15 **Vacanze di Natale '90**, i. C. De Sica, E. Greggio.
NAZIONALE II - 15.15, 22.15 **Tartarughe Ninja alla riscossa**.
NAZIONALE III - 15.30, 22.15 **Fantozzi alla riscossa**, i. Paolo Villaggio.
NAZIONALE IV - 15.40, 22.15 **Stasera a casa di Alice**, r.-i. Carlo Verdone, i. Ornella Muti.
GRATTACIELO - 16.00, 22.15 **Atto di forza**, i. A. Schwarzenegger.
MIGNON - 15.00, 22.15 **La storia infinita 2**.
EDEN - 15.30, 22.00 **Zozzerie di una moglie in calore**, porn. □□
CAPITOL - 15.30, 22.10 **Ghost - Fantasma**, i. P. Swayze.
LUMIERE - 16.00, 22.00 **Gremlins 2 - La nuova stirpe**, r. Joe Dante.
ALCIONE - 16.15, 22.10 **Un angelo alla mia tavola**.
RADIO - Zaprto.

Prepovedano mladini pod 14. letom □ - 18. letom □□

mali oglasi

OSMICO sta odprla v Borštu Roža in Rafael Kosmač.
PRODAM na Kontovelu/Proseku prostore za pisarno ali podobno, nova gradnja. Tel. na št. 763997 po 16. uri.
PRODAM stanovanja na Strada del Friuli/Kontovel, nova gradnja. Tel. na št. 763997 po 16. uri.
PRODAM alfo romeo T. spark 75, 2000 cc, letnik '89, 35.000 km, v dobrem stanju. Tel. 327250 ali 327404.
PRODAM smučarske čevlje znamke munari št. 41 in san marco št. 42. Tel. 226271.
PRODAM multikultivator ferrari, 12 KM, dizel, s frezo in prikolico. Tel. (0481) 32283.
UNIVERZITETNI študent nudi lekcije iz slovenščine in italijanščine. Tel. 382514.
VAJENKO išče trgovina jestvin v Boljuncu. Tel. 228114 ali 228729.
OSMICO ima odprto Zvonko Ostrouška Zagradec 1. Toči belo vino in teran.

prispevki

V spomin na pok. Franca Križmančiča darujejo Miro, Boris in Dušan z družinami 25.000 lir za SKD Lipa, 25.000 lir za ŠD zarja in 25.000 lir za vzdrževanje spomenika NOB v Bazovici.

V spomin na teto Antonijo Alberti daruje družina Berta Žerjala (Boljunec 400) 50.000 lir za KD F. Prešeren.

V spomin na Izidorja Zobca daruje družina Mingot 30.000 lir za Sklad Mitje Čuka.

V spomin na Emo Corbatti por. Comari darujeta Alma in Mario Ota iz Boljunca 20.000 lir za Godbo na pihala iz Ricmanj.

V spomin na Eme Hrvatič por. Komar daruje družina Sedmak iz Boršta 20.000 lir za Godbo na pihala iz Ricamnj.

Namesto cvetja na grob pok. Eme Comari daruje družina Cej (Ricmanje 111) 50.000 lir za Godbo na pihala iz Ricmanj.

V spomin na pok. Milko Felician daruje Marčela Vatovac 20.000 lir za cerkev v Ricmanjih.

V spomin na pok. Emo Comari daruje Marčela Vatovac 20.000 lir za cerkev v Ricmanjih.

V spomin na drago Nado Briščak daruje mož Miro, sin Darko in hči Suzana z družinama 200.000 lir za Vaško skupnost Praprot, 200.000 lir za Godbeno društvo Nabrežina in 200.000 lir za Krvodajalsko sekcijo Devin-Nabrežina.

Namesto cvetja na grob drage Nade Briščak darujeta Bogomila in Berto Doljak 100.000 lir za Vaško skupnost Praprot.

V spomin na Nado Briščak daruje družina Pepija Legiše 20.000 lir in družina Sergia Canteta 25.000 lir za Vaško skupnost Praprot.

Namesto cvetja na grob drage Nade Briščak darujejo Sandra in Paolo Doljak 50.000 lir, Nadja in Paolo Košuta 50.000 lir ter Ivanka Lupinc 50.000 lir za Godbeno društvo Nabrežina.

V spomin na pok. Nado Briščak darujeta Slava in Stanko Mislej 20.000 lir za Godbeno društvo Nabrežina.

V spomin na Carla Carlija darujejo Pini, Boži in Marta Canciani 50.000 lir za Sklad Mitje Čuka.

V spomin na Izidorja Zobca darujeta Nevia in Germano Švara 20.000 lir za Sklad Mitje Čuka.

V spomin na drago teto Milko daruje Jolanda 50.000 lir za KD Slavec Ricmanje in 50.000 lir za Sklad Mitje Čuka.

V spomin na Nado Briščak daruje družina Perrini 20.000 lir za Center za rakasta obolenja.

Vilko in Marija darujeta 50.000 lir za ŠD Zarja.

Novoletno presenečenje z »oskarji« Janet Jackson

Za novoletno presenečenje na lahkoglasbenem prizorišču je tokrat poskrbela Janet Jackson, živahna sestrica »staroste« Michaela Jacksona: proti vsakemu pričakovanju je bila namreč deležna kopice glasbenih oskarjev, ki jih ob koncu vsakega leta podeljuje ugledna revija Billboard, prava ameriška biblija za pop, rock, rap in sorodno glasbeno dogajanje. Najboljši »novinci« lanske izvedbe - New Kids On The Block - so si sicer že drugič zapovrstjo zaslužili dvojno priznanje za najboljšo (LP in malo) ploščo leta. Janet Jackson pa je bila deležna celo osmih imenovanj in tako nemoteno zavladala med najboljšimi. Na podoben način je zadnjič pred sedmimi leti zmagoslavno (sicer v 10 kategorijah) proslavljal Lionel Ritchie. Sicer mladi Michaelovi sestrici ni uspelo doseči uglednega naslova za najboljšo pop poustvarjalko leta, lahko pa se »tolaži« z drugim mestom za skupino New Kids in prednostjo pred nekaterimi velikimi imeni, kot so Phil Collins (ki je bil kot »moški solist« deležen nagrade za najboljšo enojno ploščo in album), Paula Abdul, Michael Bolton in M. C. Hammer. Za presenečenje med presenečenji je Jacksonova poskrbela z dvema prvima mestoma na lestvicah najboljših pop in rhythm'n'blues albumov, saj je s ploščo *Rhythm Nation 1814* dosegla dvojno priznanje, kar je v dolgoletni »zgodovini« glasbenih oskarjev uspelo le bratu Michaelu (z LP *Thriller* leta 1983) in Whitney Houston (z istoimenskim albumom leta 1986). Ob vsem tem pa je še priokus grenkobe marsikaterega Janetinega »kolege«. Med razočaranimi je prav gotovo M. C. Hammer, ki so ga mnogi že proglašali za zmagovalca, vsa upanja pa so se razblinila tako rekoč zaradi »pomanjkljivosti« samega sistema za kompjutrsko obdelavo odločilnih podatkov. Revija Billboard namreč upošteva točno določen časovni rok (leto dni od 18. novembra nekega leta dalje). Zato se lahko ponesreči že pri datumu izida neke plošče in avtor - kljub očitnemu uspehu - nima možnosti, da bi primerno opozoril na svojo prisotnost. M. C. Hammer je sicer prodal 7 milijonov izvodov svojega *Hammer Don't Hurt'em* in 21 tednov kraljeval na vrhu lestvic, za kompjuter pa je bil preveč mesecev »odsoten«, ker je ploščo izdal »le« marca '90.

sklad mitje čuka

jelka cvelbar

Kako iskati primerno varuško

Iščemo varuško triletni ljubki deklici in desetmesečnemu dojenčku. Zaželeni sta zanesljivost in resnost.

Morda bi bila lahko taka vsebina oglasa, kakršnih zasledimo v časopisih veliko. Mlade matere imajo včasih potrebo, da jih za nekaj ur nadomesti varuška. Včasih gre za dolgotrajnejšo nujnost, ko mora mati nastopiti službo in nima na razpolago ustreznih ustanov - kakor bi lahko bile na primer jasli. Tedaj skoraj da ne moremo več govoriti o otroški varuški ali »baby sitter«, prej o »dnevni materi«.

Zaposlene matere se prav posebej morajo soočiti z vprašanjem, kam z otroki v času službe? Velikokrat ne gre drugače, kot da poiščemo gospo, ki bo pripravljena - za ne preveliko odškodnino - skrbeti na svojem domu za naše otroke, dokler bomo mi v službi. Največkrat gre za žensko, ki ima že sama otroke. Kako torej izbrati pravo osebo? Ko bi bila organiziranost pri nas dovolj na višku, bi morda imeli posvetovalnice za otroke (ne samo za tiste, ki so brez pravih staršev), ki bi nas napotile k taki vrsti službe. Tako pa se navadno moramo obrniti na prijatelje in znance, ki »poznajo«, »so slišali«, »se jim zdi«, da je ta in ta gospa, ki »menda« skrbi za tuje otroke. Lahko pa poiščemo potrebni naslov tudi v časopisu, med malimi oglasi. Zdi se, da v tujini najdemo med takimi oglasi tudi »dnevne očete«, ki so pripravljeni skrbeti za tuje otroke - čeprav je takih očetov še relativno malo.

V Nemčiji, kjer se lahko delovni odnosi med »dnevno materjo« in družino uravnavajo po posebnih svetovalnicah, si taka ustanova prevzame nalogo, da preveri, če je stanovanje »dnevne matere« primerno za tuje otroke. Strokovnjaki so tudi na voljo pri njih prijavljeni »dnevni materi«, za nasvete tako v pripravljalni fazi kakor tudi kasneje. Mesečna plača za tako službo znaša v Nemčiji približno 450 do 600 DEM, za celodnevno bivanje. Če pa bi družina ne zmogla te finančne obremenitve, lahko javna uprava pomaga s prispevkom za »pomoč pri vzgoji«. Seveda je to možno le v točno določenih pogojih - predvsem pri družini, v kateri je le eden izmed staršev zadolžen za otroka in ima zelo nizke dohodke. Seveda ima tako iskanje »dnevne matere« po svoje nekaj prednosti, kajti že urad preveri, koliko se lahko zanesemo na tujo osebo, po drugi strani pa ostane še vedno nerešeno vprašanje, kakšni bodo naši in naših otrok osebni odnosi s tako »dnevno materjo«. Ali se bomo mi in naši otroci z njo razumeli? Postala bo pravzaprav ena izmed glavnih oseb v življenju naših otrok. Od nje se bodo navzeli določenih življenjskih navad. Zato je pomembno, da se s tako osebo obširno pogovorimo tudi o tem, kako so bili doslej naši otroci navajeni, kako jih vzgajamo, kaj je za nas najbolj pomembno, pa tudi, katere so pomanjkljivosti naše vzgoje in kje tičijo problemi, ki bodo prej ali slej morebiti izbruhnili na dan. Pri vsem tem je izredno pomembno, da ne pozabimo na počutje otrok.

Bodimo pozorni na znake, ki so pokazatelji, kako hitro pridejo naši otroci v stik z »dnevno materjo«, ali se z njimi zna igrati in smejati, ali se veseli, ko jih zagleda? Tu namreč ne gre za pedagoške sposobnosti tuje gospe - velikokrat se otroci enostavno ne morejo ogreti za neko osebo, čeprav je pedagoško zelo sposobna. V tem primeru je pač treba čimprej premisliti situacijo in ukrepati ter poiskati drugo, primernejšo osebo. V novo okolje naj otrok nosi svoje igrače in pa dovolj obleke, da ne bo problemov z mazanjem med igro. Vnaprej pa se moramo dogovoriti, kaj se dodatno kupi za otroka in kako bomo to plačali.

Koliko časa bo otrok potreboval, da se privadi na novo varuško, je odvisno od veliko dejavnikov. Pomembni so njegova starost, njegov tamperament, njegove navade. Zato pa ni napačno, če že prej pomislimo na pogoste obiske bodoče »dnevne matere« z otrokom, ko še ni napočil trenutek, da bo sam ostal z njo. Tako bo imel otrok dovolj časa, da naveže prijateljske občutke in se navadi na okolje in osebo, ki sta mu bila dotlej tuja. Tako pripravljalno obdobje pa ni izgubljen čas niti za mater niti za »dnevno mater«. Služi jima lahko za to, da se poglobljeno pogovorita o vseh aspektih novega razmerja. V taki pripravljalni fazi lahko že pomislimo, kako bi otroku kasneje olajšali ločitev od matere. Ko se še pripravljamo na dnevno varstvo, lahko občasno peljemo, kakor že rečeno, otroka k novi varuški in se potem oddaljimo, recimo za urico. Tako ga privajamo na našo odsotnost, ki ne bo tako boleča, ker bo otrok - zaradi navajenosti - vedel, da se vedno spet vrnemo ponj. Ko se bo začelo pravo varstvo, si bomo kmalu na jasnem, kako ga otrok sprejema: če bo po prvih izkušnjah normalno spal in jedel, pomeni, da je novo dogajanje sprejel. Kratkotrajno »jokanje« po mami, spada v normalno otroško obnašanje - na probleme moramo pomisliti šele takrat, ko pride do velikih motenj pri spanju ali ko otrok skoraj popolnoma izgubi apetit. Tudi naraščanje agresivnosti kaže na resen znak nelagodja.

Velik problem so lahko pomembne razlike v pojmovanju vzgoje. V tem primeru je najbolje, da se prava in »dnevna mati« izčrpno pogovorita in najdeta kompromise, ki bodo potrebni. Nerazčiščeni konflikti med vzgojitelji so namreč vedno na škodo otrok. Tudi materina ljubosumja do »dnevne matere« niso umestna. Upoštevati je treba namreč tudi otrokovo navezanost na »dnevno mater«, vedeti pa moramo, da nič ne bo odvzelo materi otrokove ljubezni, če se bo z njim primerno ukvarjala, ko ji bo to mogoče.

Tik pred prazniki je Sklad poslal Rdečemu križu Slovenije za poplavljeno prebivalstvo 1753 kg ali 220 velikih škatel zbranih rabljenih oblačil. Blago je lahko brez velikih zastojev šlo čez mejo, saj so pri tem pomagali strokovnjaki. Sklad se iskreno zahvaljuje podjetju Centralsped iz Trsta in posebej gospodu Igorju iz urada na Fernetičih.

današnji televizijski in radijski sporedi

RAI 1

6.55 Aktualno: Uno mattina
10.15 Nadaljevanka: Un anno nella vita
11.00 Jutranji dnevnik
11.05 V svetu pravljice: Žabji princ
11.55 Vreme in kratke vesti
12.05 Variete: Piacere Raiuno
13.30 Dnevnik - tri minute
14.00 Kvark: Nova Gvineja
14.30 Rubrika: Primissima - Kult. aktualnosti TG 1
15.00 Italijanska kronika
15.30 Otroški variete: L'albero azzurro
16.00 Mladinska oddaja: Big!
18.00 Kratke vesti
18.05 Variete: Fantastico bis
18.45 Nadaljevanka: Un anno nella vita
19.40 Almanah in dnevnik
20.40 Film: Quattro cuccioli da salvare (pust., ZDA 1987, r. Joe Camp, i. Benji, Red Steagall)
22.15 Variete: Silvan Super Magic Show (zadnji del)
23.00 Dnevnik
23.10 Myung Whun Chung dirigira Orkester in zbor pariške Opere
24.00 Dnevnik in vreme
0.20 Rubrika: Mezzanotte é dintorni

RAI 2

7.00 Risanke, nanizanka Lassie in otroški variete L'albero azzurro
9.30 Aktualno: Radio anch'io
10.20 Dok. oddaja: Zupack
10.50 Nadaljevanka: Capitol
11.55 Variete: I fatti vostri
13.00 Dnevnik - Gospodarstvo
13.45 Nadaljevanke: Beautiful, 14.15 Quando si ama, 15.05 Destini
15.30 Film: Pistole roventi (vestern, ZDA 1966, r. Earl Bellemy)
17.00 Kratke vesti
17.05 Nanizanki: Villa Arzilla, 17.45 Alf
18.10 Knjige: Casablanca
18.20 Šport in Rock Cafè
18.45 Nanizanka: Un giustiziere a New York
19.45 Dnevnik in šport
20.30 TV film: L'avvoltoio sa attendere (zadnji del)
22.00 Nanizanka: Villa Arzilla
22.30 Informacija bodočnosti
23.15 Dnevnik in horoskop
23.30 Košarka: za pokal prvakov Scavolini-Limoges
0.25 Film: La polizia indaga, siamo tutti sospettati (krim., Fr. 1974, r. Michel Wyn, i. Mimsy Farmer)

RAI 3

12.00 Dok. oddaja: Meridiana
14.00 Deželne vesti
14.30 Dokumentarna oddaja: Dežele v ogledalu - Lacij
15.30 Umetnostno drsanje
16.15 Tednikza amaterje: Nogometni planet
17.15 Nanizanki: I mostri, 17.40 Throb
18.05 Dokumentarna oddaja: Geo
18.35 Dokumentarec: Drobci barvnega radia
18.45 Športna rubrika: Derby
18.55 Vreme in dnevnik
19.30 Deželne vesti
19.45 BlobCartoon
20.00 Varieteja: Blob. Di tutto di più, 20.25 Una cartolina di Andrea Barbato
20.30 Film: La frustata (vestern, ZDA 1956, r. John Sturges, i. Richard Widmark)
22.00 Večerni dnevnik
22.05 Film: Blob - Fluido mortale (fant., ZDA 1958, r. Irwin Shortess Yeaworth, i. Steve McQueen)
23.30 Variete: Notte Blob 1990, vmes dnevnik

TV Slovenija 1

8.00 Satelitski prenosi
9.00 Spored za otroke: Klub klobuk
11.00 Šolska TV: izobraževalna oddaja Nadarjeni otroci, 11.30 dok. Pustolovščina slikarstvo
12.00 Angleščina za najmlajše
12.15 Nanizanka: Zakon v Los Angelesu
13.05 Video strani
15.30 Video strani
15.40 Angleščina za najmlajše
16.00 Nanizanka.: Neučakana pištola
16.55 Poslovne informacije
17.00 Dnevnik
17.05 Šolska TV (pon.)
18.10 Spored za otroke in mlade: To je igra, 18.30 nanizanka Alf
19.00 Risanka in TV okno
19.30 Dnevnik in vreme
20.05 Nad.: Vojne usode
21.05 Dokumentarec: Slovenci v Vatikanu danes
21.35 Glasbena oddaja: Večne mojstrovine
22.00 Dnevnik in vreme
22.20 Nočni program Sova, vmes nanizanki Vse razen ljubezni in Neučakana pištola
23.35 Video strani

TV Koper

16.00 Otroška oddaja: Lanterna magica
16.45 Nanizanka: La famiglia Smith
17.15 Dokumentarec: Človek in zemlja
17.45 Nanizanka: Mod Squad
18.30 Spored v slovenščini
18.45 Odprta meja
19.00 TVD Novice
19.20 Video agenda
19.25 Otroška oddaja
19.50 TV debata
20.30 Video glasba: Tutti Frutti
21.30 Nanizanka: Justice
22.15 TVD Novice

TV Slovenija 2

17.10 Slovenska kuhinja z ansamblom Avsenik
17.30 Studio Ljubljana
19.30 Dnevnik
19.55 Košarka: Pop '84-Banca Catalana (iz Splita)
21.30 Dokumentarec: Divji svet živali
22.00 Plesni nokturno: Tatinska sraka
22.10 Komedija na slovenskem odru: Stričkove sanje (F. M. Dostojevski), nato Yutel

CANALE 5

8.00 Nanizanka: La famiglia Brady
8.30 Film: Il ballo asciutto (kom., ZDA 1958, r. Frank Tashlin, i. Jerry Lewis)
10.30 Aktualnosti: Gente comune
12.00 Kvizi: Il pranzo è servito, 12.45 Tris, 13.30 Cari genitori, 14.15 Il gioco delle coppie
15.00 Film: Un angolo di Paradiso (kom., ZDA 1935, r. John Stuart Robertson, i. Shirley Temple)
17.00 Nanizanka: Nonno va a Washington - Il campo di baseball
18.00 Kvizi: O.K. Il prezzo è giusto, 19.00 Il gioco dei nove, 19.45 Tra moglie e marito
20.25 Variete: Striscia la notizia
20.40 Kviz: TeleMike
23.00 Predstavitev spomladanskih TV sporedov
23.30 Variete: Maurizio Costanzo Show
1.10 Striscia la notizia
1.30 Nanizanki: Starsky & Hutch, 2.30 MacGrouder & Loud

RETE 4

8.00 Nanizanki: Hotel, 9.00 La casa nella prateria - Un viaggio nel buio (2. del)
10.00 Nadaljevanka: La mia piccola solitudine
12.00 Otroška oddaja: Ciao Ciao in risanke
13.35 Nadaljevanke: Sentieri, 14.30 La donna del mistero, 16.30 Romanzo
17.30 Posvečeno Veronici Castro
18.00 Nadaljevanka: Febbre d'amore
19.00 Aktualno: C'eravamo tanto amati (vodi Luca Barbareschi)
19.35 Aktualno: Linea continua (vodi Rita Dalla Chiesa)
19.45 Nadaljevanka: Marilena
20.30 Film: Grease II (glas., ZDA 1982, r. Patricia Pirch, i. Sid Caesar, Michelle Pfeiffer)
22.45 Tednik: Kronika (ured. Emilio Fede)
23.35 Film: La febbre del sabato sera (glas., ZDA 1977, r. John Bradham, i. John Travolta, Karen Gorney)
2.05 Nanizanka: Arabesque - Delitto sul lago

ITALIA 1

7.00 Otroška oddaja: Ciao Ciao in risanke
10.00 Film: Animalympics (anim., ZDA 1979, r. Steven Lisberger)
12.00 Predstavitev spomladanskih TV sporedov
12.30 Nanizanke: Tale padre tale figlio, 13.00 Happy Days - Due in camicia, 13.30 I ragazzi della terza C, 15.00 Quelli della pallottola spuntata
15.30 Dokumentarna oddaja: Antartica
16.00 Otroška oddaja: Bim bum bam in risanke
18.00 Nanizanka: Cri Cri - La lezione
18.35 Variete: Natale in casa Gabibbo
20.00 Risanke
20.30 Film: Lo chiamavano Bulldozer (kom., It.-Nem. 1978, r. Michele Lupo, i. Bud Spencer, Raimund Harmstorf, Joe Bugner)
22.45 Dokumentarec: Odlomki iz oddaje Miti, mode in rock'n'roll
23.50 Šport: Pariz-Dakar (2. etapa), 0.20 Grand Prix
1.35 Nanizanka: Lady Blue

ODEON

7.00 Božič na Triveneti
13.00 Risanke
15.00 Nad.: Signore e padrone
16.00 Dok.: Človek in zemlja
16.30 Film: Scandali al mare (kom., It. 1961, r. Marino Girolami, i. Carlo Dapporto)
18.00 Nanizanka: Doc Elliot
19.00 Filmi in risanke
20.00 Variete: Il meglio di Sportacus
20.30 Film: La leggenda di Ishtan (fant., ZDA 1988, r. Alex Sessa, i. Brent Huff, Kay Baker)
22.30 Nanizanka: Casalingo superpiù
23.00 Film: Scuola di pazzi (kom., ZDA 1983, r. Rafael Zielinski, i. Peter Keleghan)

TMC

8.30 Nanizanka: Get Smart
9.00 Risanke: Snack
10.30 Nad.: Terre sconfinate, 11.15 Potere
12.00 Kosilo z Wilmo
12.30 Nan.: Doris Day Show
13.00 Športne vesti
13.15 Dnevnik
13.30 Rubrika: Ženska TV
15.00 Film: Giorni caldi a Palm Springs (kom., ZDA 1963, r. Norman Taurog)
16.50 Rubrika: Ženska TV
18.20 Nanizanka: Autostop per il cielo
19.30 Variete: C'era questo, c'era quello
20.00 Vesti: TMC News
20.30 Film: Il seme del tamarindo (krim., VB 1974, r. Blake Edwards, i. Omar Sharif, Julie Andrews)
22.45 Snežni planet
23.20 Večerne vesti
23.40 Film: Chi giace nella mia bara (dram., ZDA 1964, r. Paul Henreid, i. Bette Davis)

TELEFRIULI

15.00 Roza salon
16.00 Otroška oddaja
18.00 Nad.: Vite rubate
19.00 Igra: Marameo
19.30 Dnevnik
20.00 Rubrika o obrtništvu
20.30 Dok.: Črno in belo
21.30 Aktualno: Prva stran
22.30 Nočne vesti
23.00 Glasba: A tutto jazz
24.00 Nanizanka: Primus
0.30 Nočne vesti

TELE 4

(Se povezuje s sporedi Italia 1)
Lastne oddaje:
19.30 Dogodki in odmevi

RADIO TRST A

7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 8.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše, vmes Koledar; 8.00 Deželna kronika; 8.10 Spomini Henrika Tume; 8.40 Melodije; 9.30 Misleci sodobnega časa; 9.50 Potpuri; 10.00 Dnevni pregled tiska; 10.10 S koncertnega repertoarja; 11.30 Bralni roman: Kaplan Martin Čedermac (France Bevk); 11.45 Lahka glasba raznih narodov; 12.00 Svet skozi lunin pogled; 12.15 Orkestralna glasba; 12.40 Primorska poje; 13.20 Poslušali boste; 13.25 Glasba po željah; 14.00 Deželna kronika; 14.10 Dvignjena zavesa; 15.00 Country; 15.30 Zvočne kulise; 16.00 Mi in glasba; 17.00 Kulturna kronika; 17.10 Četrtkova srečanja; 17.40 Mladi val; 19.20 Zaključek.

RADIO SLOVENIJA

6.00, 6.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00 12.00, 14.00, 17.00, 19.00, 21.00, 23.00 Poročila; 6.50 Dobro jutro, otroci; 8.05 Znanja široka cesta; 8.35 Mladina poje; 9.05 Matineja; 10.00 Gospodarstvo in glasba; 11.05 Izbrali smo; 12.10 Pojemo in godemo; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Glasba; 13.38 Do štirinajstih; 14.05 Oddaja o jeziku; 14.25 Iz glasbene tradicije; 14.40 Merkurček; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Melodije; 17.00 V studiu; 18.05 Big band RTV Ljubljana; 18.30 Vokalna glasba; 19.35 Lahko noč, otroci; 19.45 Zabavni ansambli; 20.00 Četrtkov večer domačih pesmi; 21.05 Literarni večer; 21.45 Melodije; 22.00 Zrcalo dneva; 22.30 Podoknica; 23.05 Literarni nokturno, nato Nočna glasba.

RADIO KOPER
(slovenski program)

7.30, 14.30, 16.30 Poročila; 13.30, 19.00 Dnevnik; 6.00 Glasba za dobro jutro; 6.05 Na današnji dan; 6.10 Vremenska napoved in prometni servis; 6.30 Jutranjik in cestne informacije; 7.00 Jutranja kronika; 7.30 Dnevni pregled tiska in kulturni servis; 8.00 Prenos Vala 202; 13.00 Oddaja v živo: Od enih do treh; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba po željah; 17.00 Črno na belem; 17.30 Aktualno: Primorski dnevnik; 18.00 Mladim poslušalcem; 19.00 Prenos Radia Ljubljana.

RADIO KOPER
(italijanski program)

6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, 18.30 Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.00 Glasba; 6.05 Almanah; 6.30 Zgodovinski utrinki; 7.00 Simfonija zvezd; 7.35 Skupaj; 8.00 Pošiljam ti razglednico; 8.25 Pesem tedna; 8.40 Vsega po nekaj; 9.00 Clic; 9.35 Popevka po želji; 10.00 Dnevni pregled tiska; 10.40 Družinsko vesolje: ideje in nasveti; 11.00 Pisali so nam; 11.30 Italiana; 12.00 Glasba po željah in čestitke v živo; 14.40 Pesem tedna; 14.45 Edig Galleti; 15.00 Naše sanje; 18.00 Souvenir d'Italy; 18.32 Instrumentalna glasba; 19.00 Jazz glasba; 20.00 Nočna glasba.

RADIO OPČINE

7.30, 13.30, 17.30 Poročila; 10.00 Dobro jutro; 18.30 Zmenek s psihologom; 20.00 V svetu knjige; 21.00 Nočni program - glasba.

Po prazničnem premoru danes spet pogovori

V Gorici zadnji poskus razrešitve upravne krize na Občini v Tržiču

Po kratkem prazničnem premoru se bodo danes nadaljevali poskusi za rešitev politično-upravne krize v Tržiču, ki pogojuje tudi stabilnost nekaterih drugih krajevnih ustanov na Goriškem in ogroža tudi stabilnost koalicije na Deželi.

Danes zvečer je namreč najavljen sestanek na sedežu krščanske demokracije v Gorici. Udeležili se ga bodo predvidoma predstavniki PSI na deželnem, pokrajinskem in občinskem (Tržič) nivoju ter predstavniki KD, prav tako na deželnem, pokrajinskem in občinskem nivoju. Napovedani sestanek ocenjujejo kot poslednji poskus pred razrešitvijo ali pa končnim izbruhom krize v Tržiču, ki bi povzročila razbitje koalicije (izstop socialistov) tudi na Pokrajini in na Občini v Gorici.

Zdi se, da ni veliko možnosti za poravnavo skrhanih odnosov med socialisti in krščanskimi demokrati v Tržiču in da je kriza skoraj neizbežna. Uradno stališče KD v pokrajinskem in deželnem okviru sicer zagovarja veljavnost dosedanje koalicije in torej nadaljevanje sedanje uprave v Tržiču in tudi drugih ustanovah. Težave nastajajo menda zaradi avtonomne odločitve večine KD v Tržiču (vodi jo Calzolari), ki o nadaljevanju koalicije s socialisti ne namerava spremeniti stališča. To svojo odločitev je dal dovolj jasno razumeti tudi pred dnevi, na sestanku, kjer sta deželna tajnika KD in PSI, Longo in Zanfagnini skušala, zdi se brez vidnejšega uspeha, spor nekako poravnati. Calzolari se omenjenega sestanka ni udeležil.

So se medtem stvari spremenile na boljše? Najbrž da ne. Prej bi lahko govorili o zaostritvi. Znak zaostritve odnosov v sami KD je tudi vest o odstopu svetovalca Pacorja. Odpovedal naj bi se tajniškemu mestu deželnega odbornika Brancatija. Brancati, ki je sprva podpiral avtonomno usmeritev tržiške KD in torej novo zavezništvo s KPI, je menda popustil pod pritiski deželnega vodstva stranke in samega Biasuttija. Pacor pa je po drugi strani zaveznik Calzolarija v tej novi strategiji tržiške KD, ki naj bi pripeljala do zavezništva med KD, KPI, PRI in PSDI.

Jutri zvečer bo občinski komite KD v Tržiču razpravljal o krizi. Na osnovi dnevnega reda naj bi govorili o sestavi delegacije, ki naj bi vodila pogovore za tako ali drugačno rešitev. Prevladuje pa mnenje, da bodo na seji govorili o precej bolj konkretnih zadevah. Tako o programu koalicije z morebitnim vstopom KPI ter tudi kako naj bi porazdelili odgovornosti v odboru.

Čeprav so v teku poskusi, da se zadeva uredi, se ni mogoče znebiti vtisa, da le redki verjamejo v ugodno rešitev. Časa res ni veliko, saj bi tako na Občini v Gorici, kakor na Pokrajini morali odobriti proračuna že do konca prihodnjega tedna. Seja na Občini je napovedana za 8. januar. Istega dne naj bi se sestal tudi Pokrajinski svet. V obeh ustanovah morajo še glasovati o proračunu.

"Stanje nejasnih odnosov nikomur ne koristi, še najmanj pa socialistični stranki," meni Gino Saccavini načelnik svetovalske skupine PSI v pokrajinskem svetu in obenem občinski svetovalec v Tržiču ter eden vodilnih oseb leve struje v stranki. Odločilna bosta sicer današnja in jutrišnja seja. Sicer pa se poleg Pokrajine in Občine v Gorici, utegne zamajati tudi večina na Deželi.

Živahna dejavnost v Kulturnem domu

V januarju se bo zvrstilo nad dvajset prireditev

Pred kratkim je izšla četrta številka Informativnega biltena Kulturnega doma v Gorici v tej sezoni. Izšla je še v "starem formatu", z naslovno stranjo, ki zaželi vsem "Srečno" v novem letu 1991! Sicer bo že naslednja številka, ki bo zajela mesec februar (delno tudi še januar) izšla čez dva tedna ponovno v novi preobleki.

Iz programa, ki ga prinaša bilten izhaja, da bo v januarju okrog dvajset različnih prireditev, zvrstile pa se bodo pretežno v drugi polovici meseca. Naj pri tem opozorimo na gostovanje SSG s predstavama "Mojstrska lekcija" in "Kaj pravijo rože", na redne četrtkove filmske večere iz ciklusa Gorica Kinema, ki jih prireja goriški Kinoatelje, ter na razna predavanja, ki jih bosta tokrat priredila SKGZ iz Gorice in Slovensko planinsko društvo. Posebej želimo opozoriti na tri pobude, ki bodo še posebej pomembne za goriški kulturni prostor. Prva bo na vrsti že v soboto, 5. januarja, ko bo v veliki dvorani, v okviru tradicionalnih novoletnih koncertov, ki jih prirejajo zamejski bančni zavodi, gostovala Moravska filharmonija. Druga prireditev bo v petek, 18. januarja, ko bosta v domu nastopila s programom opernih arij Dušan Kobal in Hilarij Lavrenčič. Večer prirejata goriška Glasbena matica in Upravni odbor Kulturnega doma. Tretji odmevni dogodek bo prav gotovo celovečerni koncert Slovenskega okteta, ki bo na sporedu v petek, 25. januarja.

»La stazione«

V novem letu se četrtkovi filmski večeri v Kulturnem domu nadaljujejo nocoj z enim med najzanimivejšimi italijanskimi filmi iz lanske produkcije. Gre za film »La stazione« režiserja in igralca Sergia Rubinija, ob katerem nastopata še Margherita Buy in Ennio Fantastichini. Na tednu kritike na Beneškem festivalu je film žel velik uspeh in prejel nagrado Fipresci. Zgodba se dogaja v viharni noči na neki železniški postaji na jugu Italije, kjer se srečajo življenjske poti treh med seboj zelo različnih protagonistov. Njihove poti se ob svetlobi dneva razidejo in vsak sledi klicu lastne usode. Film bodo predvajali ob 20.45.

Silvestrski koncert društva R. Lipizer

Glasbeno društvo Rodolfo Lipizer je dejavnost v lanskem letu sklenilo z nadvse uspelim silvestrskim koncertom. Kvalitetna glasbena prireditev z nastopom mlade japonske violinistke Mieko Kanno in Sudetske filharmonije iz Walbrzycha je pritegnila v Verdijevo dvorano zares številno občinstvo. Dvorana je bila zasedena tako, kakor že dolgo ne. V prvem delu silvestrskega koncerta, ki je bil na sporedu v nedeljo, 30. decembra, je kot solistka nastopila, ob spremljavi filharmonije, izredno talentirana zmagovalka zadnjega mednarodnega natečaja R. Lipizer 21-letna Mieko Kanno ter izvedla Uverturo k Siviljskemu brivcu G. Rossinija zatem koncert opus 26 Maxa Brucha za violino in orkester ter nato še dve skladbi Saint Saensa. Nenapovedan je prišel ob koncu prvega dela še Paganinijev Capriccio št. 9. Poleg izredno dovršenega izvajanja naj opozorimo še na zanimivost, ki dodatno potrjuje, da je Kannova izredno nadarjena in pripravljena glasbena poustvarjalka. Na koncertu je namreč igrala na tri različne violine: na svojo s katero običajno nastopa, na violino mojstra Lipizerja in na instrument, izdelek goslarja Odina Puntina, ki ga je prejela kot nagrado na lanskem natečaju.

Drugi del prijetnega koncerta so izpolnili nepozabni dunajski valčki in polke. Dirigiral je temperamentni Jozef Wilkomirski.

Tudi v drugem delu so glasbeniki iz Walbrzycha ponudili kar tri točke izven sporeda.

Čakajoč na nakaznice za bencin proste cone

Naval in dolge vrste pred pisarno avtomobilskega kluba (ACI) na Tržaški cesti je bilo sicer pričakovati, vendar je tolikšen naval avtomobilistov presenetil. Včeraj so namreč pričeli razdeljevati nakaznice za gorivo proste cone, kontingenta za 1991. Razdeljevanje bonov bo trajalo do 16. februarja. Marsikateri avtomobilist še ni uspel porabiti vseh nakaznic iz lanskega leta — na črpalkah je namreč zmanjkalo goriva proste cone — in je zato računal na možnost nabave bencina v okviru novega kontingenta. Ni mogoče pa niti izključiti novega elementa: strahu pred ponovno zaostritvijo v Zalivu. Prav te dni smo namreč že spet priča stopnjevanju napetosti. V primeru vojaškega spopada bo nedvomno takoj prišlo do podražitve naftnih derivatov, še bolj nevarne pa utegnejo biti motnje v dobavi.

Slika (foto Pavšič) **je zgovoren dokaz, da so včeraj v uradih avtomobilskega kluba delali tako rekoč brez prestanka.**

Priprave na pokrajinski kongres KPI

Komel in Bratina govorila o sožitju in sodelovanju

Priprave na pokrajinski kongres KPI, ki bo od 11. do 13. januarja v Gorici, v dvorani na razstavišču Espomego, so v glavnem zaključene. Kongresi po posameznih sekcijah dajejo precej točno sliko o razmerju med posameznimi stališči znotraj stranke. Tudi v goriških mestnih sekcijah prevladujejo Occhettova stališča.

Sekcijski kongres je bil pred kratkim tudi v sekciji "Spazzapan", ki deluje v severnem delu mesta. Gre za sekcijo, ki je med pomembnejšimi na območju Gorice.

Na kongresu, ki je bil zelo dobro obiskan, sta v slovenščini govorila Ivan Bratina in Igor Komel.

Razprava je bila osredotočena v glavnem na tri kongresne dokumente, ki bodo predmet nadalnje razprave na pokrajinskem kongresu in nato na 20. državnem kongresu v Riminiju.

Stališča prvega dokumenta (dokument, ki se sklicuje na vsedržavnega tajnika Occhetta) je obrazložil Ivan Bratina, dokumenta Ingrao Cossutta Bacicchi, tretjega (Bassolino) pa Ban. Največ glasov, približno 75 odstotkov, je prejela prva resolucija. Zagovorniki Occhettove linije bodo na pokrajinskem kongresu imeli tri delegate, enega pa so izvolili pristaši linije Cossutta — Ingrao. Brez delegata bodo pristaši Bassolinove linije.

Igor Komel je v svojem posegu posebej naglasil pomen nadalnjega razvoja in sodelovanja levih sil v italijanski družbi, kar je jamstvo tudi za nadaljnji razvoj demokracije. Veliko pozornost je namenil tudi vprašanju sožitja med Slovenci in Italijani v Gorici ter sodelovanju in povezovanju med prebivalstvom na obeh straneh meje.

Ob rojstvu male

TINE

iskreno čestitamo

Giuliani, Carlotu in Evi

OK VAL

Ladu Marchiju je včeraj žena Emanuela povila brhkega

MITJO

Srečnima staršema čestita, novorojenčku pa želi obilo sreče

SD Juventina iz Štandreža.

razna obvestila

Slovensko planinsko društvo obvešča, da se bo 13. januarja pričel tečaj smučanja na Nevejskem sedlu. Prijave za tečaj smučanja (začetni in nadaljevalni) še sprejemajo, z rezervo pa sprejemajo prijave za avtobusni prevoz. Drugi avtobus bo vozil v kolikor bo dovolj prijav. Priložnost za vpis je samo še **DANES** med 17. in 19. uro na sedežu društva.

Planinski ples bo 2. februarja v Kulturnem domu. Društvo opozarja člane naj si že zdaj rezervirajo ta sobotni večer.

kino

Gorica

KULTURNI DOM 20.45 »La stazione«. R. Sergio Rubini.

CORSO 17.30-22.00 »Atto di forza«.

VERDI 18.00-22.00 »Vacanze di natale '90«.

VITTORIA 15.15-22.00 »La sirenetta«. Walt Disney. Risani film.

Tržič

EXCELSIOR Danes zaprto. Jutri: 18.00-22.00 »La storia infinita 2«.

COMUNALE Danes zaprto.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI

All'Orso Bianco (dr. Tavasani) — Korzo Italia 10 — tel. 531576.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU

San Nicolò — Ul. I. Maggio 94 — tel. 790338.

pismo uredništvu

Volitve v rajonskem svetu

Prejeli smo s prošnjo za objavo.

"Ta pa je dobra! Goriški slovenski socialisti bodo zdaj učili Slovence politične razsodnosti.

Potem ko so s svojimi slovenskimi glasovi izvolili v rimski parlament melonarja Giulija Camberja, ki vidi svoje poslanstvo le v tem, da neti sovraštvo do Slovencev; potem ko so v goriški občinski svet na zadnjih volitvah izvolili gospoda Zucallija, ki je nedavno prestopil v PSI iz najbolj protislovenskega dela PSDI in niso v goriški občinski svet izvolili nobenega Slovenca in ko njihovi strankarski tovariši počnejo vse, da bi ne vstopil v goriški občinski svet prvi neizvoljeni na listi PSI, ki je Slovenec (občinski svet v Gorici je veliko pomembnejši kot rajonske konzulte, ki notorično nimajo nobenih — razen simboličnih — kompetenc); potem ko so njihovi odgovorni tovariši v stranki vedno skušali preprečevati, da bi SSk zasedla odgovorna mesta tako v goriški občinski kot pokrajinski upravi; potem ko niso v goriški pokrajinski svet izvolili nobenega Slovenca.

Po vsem tem torej, hočejo soliti treznost in soditi zastopniku SSk, ki ni volil zastopnika DC! Koliko važnejših in pomembnejših prilik smo Slovenci zapravili, in zapravljamo, zaradi nesrečnega vključevanja v italijanske stranke.

Pa tudi tisto o "naprednih strankah" kaže, da je pismo mladih socialistov napisal bržda nekdo, ki mu je ostala v žepu še izkaznica kake propadle partije. To so popolnoma preživele fraze.

Sošolcu in profesorju Leopoldu Devetaku, ki se je tudi obtoževalno oglasil, bi svetoval, da bi v šolski zbornici pustil politiko pri miru in posvetil — z upoštevano kolegico — več skrbi slovenski šoli, ki jo menda mučijo hudi problemi, če je res, da je polovico dijakov, ki so končali slovensko osnovno šolo v Ulici Brolo, šlo na italijanske šole. Ne trdim, da tudi politiki nimajo kake krivde.

Še najbolj strpna sta prijatelja Ivan Bratina in Igor Komel, ki pa sta me ponovno hudo razočarala. Prav danes so spet po goriških zidovih nalepili plakate, ki jih je podpisal "Gruppo consigliare comitato comunale di Gorizia PCI (torej tudi v njunem imenu) a so le — italijanski!

Kaže torej, da tako PSI kakor PCI v Gorici prepovedujeta izpostavljanje slovenskih plakatov v mestu kar je (imenujte to tudi zmerjanje, tovariši), žalitev vse naše skupnosti!

Ni nam težko priznati, da pri SSk delamo nekateri tudi napake. Morda celo neumnosti. Kot vse stranke pač. SSk ima pa vendarle za nas bistveno prednost pred vsemi tistimi strankami v katere se vključujejo nekateri Slovenci: je samostojna, neodvisna in — s ponosom — slovenska. Zato uživa tudi pri sodržavljanih italijanske narodnosti veliko spoštovanja in ugleda.

Lepo pozdravljeni!

V Gorici, 28. decembra 1990

Marjan Terpin

Huda nesreča v Foljanu

Tudi karabinjerji »žrtve« pokvarjenega semaforja

V Foljanu se je včeraj zjutraj težko ponesrečila 62-letna Eledis Gratton iz Redipuglie. Ženska je okrog 7.30 šla čez cesto, ko jo je silovito zbil na tla fiat uno, s katerim se je po državni cesti peljal v smeri proti Zagraju 23-letni Massimiliano Coccia iz Trsta. Žensko so najprej prepeljali v tržiško bolnišnico, odtod pa zaradi številnih težkih poškodb v tržaško bolnišnico na Katinari, kjer so jo sprejeli s pridržano prognozo. Vzroke nesreče ugotavljajo karabinjerji iz Gradišča.

Skupina karabinjerjev je najnovejša žrtev že nekaj mesecev pokvarjenega semaforja na nevarnem križišču Ul. Ceccoti in Gregorčič v Štandrežu. Včeraj ob 14. uri sta trčila volkswagen, ki ga je upravljala 69-letna Wanda Pian iz Tržiča, in fiat uno, v katerem so se peljali štirje karabinjerji. Lažje je bil ranjen samo voznik fiata, 34-letni Giulio Bosco z bivališčem v Trstu, ki bo okreval v nekaj dneh. Vzroke in odgovornosti za nesrečo ugotavlja prometna policija.

V Gorici se je včeraj popoldne lažje ponesrečil 41-letni Gianmario Iachini, Ul. Pasubio 11. Z motornim kolesom se je peljal po Ul. Garzarolli in padel, kot je sam izjavil, zaradi luknje v asfaltu. Dobil je samo lažje poškodbe.

Samotna smrt

Včeraj dopoldne so v Gorici našli mrtvega v stanovanju priletnega moškega, ki je živel sam. Franc Svetličič je bil doma iz Idrije, živel pa je v drugem nadstropju stanovanjskega bloka v Ul. Duse 22. Konec januarja, bi bil dopolnil 74. leto starosti, pa ga ni dočakal. Po vsej verjetnosti ga je usodna slabost obšla na novega leta dan pozno zvečer. Svetličič je sicer že dalj časa bolehal. Včeraj dopoldne se je k njemu napotil njegov zdravnik. Ko mu iz stanovanja ni odgovoril nihče, je zdravnik obvestil kvesturo, odkoder so na kraj poslali izvidnico skupaj z gasilci, ki so s silo odprli vrata. V stanovanju so na tleh našli truplo moškega. Zdravnik je ugotovil, da je umrl naravne smrti kakih 12 ur prej, torej v torek zvečer nekaj pred polnočjo.

razstave

V razstavni galeriji **Rika Debenjaka v Kanalu** je do 12. januarja odprta razstava fotografij Janeza Juvana.

V pokrajinskem muzeju na gradu je do 31. januarja odprta razstava o rudniku živega srebra v Idriji. Ogled je vsak dan, razen ponedeljka, od 9. do 19. ure.

razne prireditve

V Podgori bo v soboto, 5. januarja, ob 20. uri božičnica. Kulturni spored bodo oblikovali Kvartet trobil J. Gallus iz Ljubljane, mešani pevski zbor "Sele" s Koroške, mladinski in mešani pevski zbor Podgora, recitatorji. Prireditev bo v župnijski cerkvi v Podgori.

pogrebi

Danes ob 11. uri Jožefa Jereb iz hiše žalosti Ul. Catterini 1 v cerkev pri Sv. Ivanu in na glavno pokopališče, ob 12.30 Maria Abrami vdova Bregant iz splošne bolnišnice v cerkev v Stražicah in na glavno pokopališče.

†

Zapustil nas je naš dragi

Jožef Sfiligoj

80 LET STAR

Žalostno vest sporočajo žena Zora, sin Viljem, hči Marina, snaha Danica, zet Jože ter vnuka Denis in Erika.

Pogreb bo danes, v četrtek, 3. januarja, v župnijski cerkvi v Sovodnjah. Žalni sprevod bo krenil ob 14. uri iz hiše žalosti v Ul. Zanetti 7.

Sovodnje ob Soči, 3. januarja 1991

Prijetno kramljanje z velikim slovenskim igralcem Borisom Kraljem

Prisluhnilo mu je 200.000 otrok

Bilo je nekoč pozno spomladi proti koncu gledališke sezone, kasneje sem z lahkoto preverila, da je bila to sezona 1988-89. V baru pod Kulturnim domom sem kramljala s prijatelji, ko sem zaslišala »božanski« moški glas, ki je v lepi slovenščini rekel nekaj povsem vsakdanjega, kot »meni naročite običajno pivo« ali nekaj podobnega. Presunil me je glas, nisem pa vedela, komu v množici obrazov naj bi ga pripisala. Malo kasneje mi je postalo jasno, da je bil lastnik glasu Boris Kralj, igralec, ki je tedaj kot gost sodeloval z ansamblom SSG pri postavitvi Hofmannstahlovega Sleherni-ka. Ob gledanju predstave nekaj dni kasneje sem lahko ugotovila, da to ni bil »božanski« ampak »božji« glas, saj je Boris Kralj v alegorični dramski pesnitvi poosebljal Boga (in nato še Meniha).

Po daljšem premoru dveh let sem spet zaslišala ta isti glas v živo, pred nekaj dnevi v redakciji. Prijetno presenečenje, tokrat brez dvomov, čigav je glas. V Trst ga je pripeljala obveznost na radiu, na Primorski dnevnik pa je stopil mimogrede s prijateljem, morda za krajši oddih ali da bi v miru prebral časopis. Kljub tveganju, da bi bila nadležna, sem ga zaprosila (čeprav nepripravljena) za krajši razgovor, ki ga bom skušala navesti prav takega, kot je izzvenel: prijetno kramljanje v (izjemoma) mirnem kotičku redakcije, brez vsakršnih reflektorjev in odrskih luči. Začela sva pri Borštnikovi nagradi, ki jo je Boris Kralj po večkratnem odklanjanju končno sprejel. Odtlej in od Kraljeve izjave na samem nagrajevanju so minili trije meseci, da so se vtisi »ohladili«.

»Z Borštnikovim prstanom so me prepričevali vsaj dve leti, jaz sem pa odklanjal zato, ker se mi je zdelo, da čas še ni zrel, drugič pa, ker sem postavil pogoj: sprejmem nagrado, če lahko povem, zakaj sem prej dve odklonil, oziroma tri - dve na Borštnikovem srečanju in eno v Nišu. Protokol tega še nobenemu ni dovolil, letos junija pa so mi sporočili, da mi dovoljujejo, in mi namignili, naj to rečem v lepem tonu. No, pomiril sem jih, ker nisem nameraval prati umazanega perila pred publiko, tudi imen nisem nameraval navajati. Tega sem se tudi držal. No, res je, da znam biti tudi dolgega in žleht jezika, ko sem nakurjen do koga, ker se ravnam po pravilu, ki velja pri nas, da se moraš pogovarjati s človekom v takem tonu, kakršnega on prinese, s fjakerjem se da samo fjakersko govoriti.«

Pa sva takoj pobrskala po njegovih primorskih koreninah.

»Primorec ravno nisem, moja mama pa je prava Tržačanka. Sicer se imam za Notranjca, mama je namreč bežala s svojo mamo, z mojo staro mamo, iz Trsta nekaj dni po požigu Narodnega doma. Zatekli sta se v Cerknico, kjer je moj praded bil lastnik male hišice. Tam sta živeli od dvajsetega leta naprej, nakar se je pritepel moj oče z Dolenjske in se je mama zaljubila tudi v njegov glas, ta glas imam namreč po očetu. Tako sta se spoznala, poročila, rodila sva se jaz pa brat. Oba se imava za Notranjca, čeprav sva po mami Primorca in po očetu Dolenjca.«

Boris Kralj je preživel dober del svojega življenja na slovenskih odrih, največ seveda v ljubljanski Drami, kjer je bil v službi. Zato se nisem mogla izogniti vprašanju, s čim se sedaj ukvarja.

»S teatrom sem končal, tu pa tam grem na radio, če me povabijo, sicer sem v penziji. Količina pregovorjenega je bila tolika, da včasih še sam ne vem, kako sem to skupaj spravil.«

Težko verjamem, da se igralec lahko odpove odru, zato sem seveda še naprej drezala.

»Na to sem se pripravljal že nekaj časa. Dolga leta sem imel tudi dva hobbyja - lov in rejo konjev. Iz ene kobile sem že dobil tri žrebičke, a infarkt me je potolkel pred štirimi leti, da so mi zdravniki prepovedali napor. Lov mi je ostal, a mi je bilo premalo, ker živim šest do sedem mesecev letno na vikendu, torej v popolni samoti, nekje pri Cerknici v gozdovih. Tako sem se spravil na misel, da bi pisal za otroke. V kratkem sem ugotovil, da je to presneto težko, in sem se lotil pisanja neke vrste koledarja, dnevnika, dve tipkani strani na dan, kar je znesilo 700 tipkanih strani. Privatnik mi je to izdal, za slovenske razmere v presenetljivo visoki nakladi - 5000 izvodov. Lahko izdam, ker je stvar že tako daleč, da sem s prijateljem slikarjem pripravil še drugo stvar, ki bo izšla enkrat januarja - pesniško zbirko z naslovom Poslavljanje. Veste, jaz ne uporabljam besede literatura, to je tako ljudsko branje, kot so bile včasih pri nas Večernice. Upal sem, da bodo ljudje to brali, moje upanje pa je bilo preseženo. S tem sem svoj namen dosegel, ne domišljam pa si, da sem postal pisatelj.«

Še vedno nisem mogla verjeti, da Borisu Kralju preseda gledališče.

»Morda imate prav. Od gledališča sem se poslovil tri leta prezgodaj, šel sem predčasno v penzijo, ker nisem prenašal več razmer v gledališču. Gledališče kot ustanova in delo se mi ni zamerilo, prej so se mi zamerile zakulisne bitke, črne liste. Danes pa, vsaj po mojem, nisem več sposoben velike vloge, čeprav mi jih ponujajo. Seveda lahko še igram in nastopam, a takih nalog, kot sem jih včasih prevzemal, ne bi zmogel, igralske kondicije nimam več, govornih vaj ne delam več. Da bi se pa ponovno pojavil in bil slabši, kot sem bil včasih, to pa ne. Naj še enkrat povem, da me ne boste napačno razumeli. Jaz sem se umaknil, ko sem spoznal, da Bog ni delil v enakem razmerju pameti in talenta. Nekateri so res veliki igralci in o njih govorim z velikim spoštovanjem kot o igralcih, kot ljudje pa so nadvse in povsem povprečni. Od večno obstaja problem, če mora biti pisatelj, ki pridiga o dobroti, tudi sam dober. Če se umetnik bavi z umetnostjo, ki je samostojna - kipar, slikar, pisatelj - ima lahko tudi težko prebavljiv značaj. V kolektivu pa je drugače in gledališče je tipičen primer kolektivne umetnosti. Tudi do besede umetnost sem previden, ker je veliko dobrih igralcev, malo pa res umetniških dosežkov. V takem kolektivnem delu pa postane privatni karakter z grdimi navadami moteči element. Moram še dodati, da sem jaz odšel kot zadovoljen igralec. Naigral sem se, nisem nezadovoljen.«

Prešla sva na radio, medij, ki ga sodobnost včasih zapostavlja.

»Radio sem od nekdaj najraje imel, poleg gledališča. Nikdar nisem imel rad ne filma ne televizije, čeprav sem delal za oboje. Mislim, da sem na slovenskem radiu rekorder. Po mojih računih sem posnel preko 7000 oddaj. Če računate, da je vsaka oddaja v povprečju 10 strani, je to 70.000 strani javno prebranih. Če bi razvrščal medije, bi moral reči, da mi je radio poleg knjige najbližji. Govorim kot potrošnik. Recimo knjiga, vsakdo, ki prebere knjigo, si drugače predstavlja glavne junake, ker je fantazija do konca sproščena. Radio je popolnoma nevsiljiv, že gledališče ponuja igralca s svojo zunanjostjo, da ne govorim o televiziji in filmu, ki nam vsiljujeta detajle in ubijata fantazijo. Spomnim se anekdote z Akademije. Spadal sem med prve generacije, ko je predaval dr. Branko Gavela, ne samo najboljši jugoslovanski, temveč evropski režiser. Bil je naš profesor. Prihitel je nekega jutra, se opravičil za zamudo, češ da je pravkar prišel iz Zagreba. Bil je pretresen, ker so mu prvič v življenju dali poslušat radijsko igro. Pred nami študenti se je držal za glavo: »Pa kaj sem se jaz prezgodaj rodil, saj gledališče to ni nič.« Bil je zbegan kot otrok.

Očarana sem poslušala pripovedovanje, nizanje drobnih spominov in najrazličnejših izkušenj. Za trenutek sem si zaželela, da bi bila še za nekaj trenutkov otrok in da bi mi nekdo s takim glasom pripovedoval pravljice...

»S ponosom moram povedati, da vsi slovenski igralci skupaj niso v tolikih šolah nastopali, kot je Boris Kralj. Obiskal sem 305 šol, z glasbenikom, ki je otrokom na elektronsko harmoniko igral odlomke iz oper in raznih koncertov, jaz sem začel pri narodni pesmi, preko Prešerna, Cankarja, Župančiča in končal pri moji generaciji pesnikov. To je bila šolska ura, minutirana. Tako sva gostovala in poslušalo naju je 200.000 slovenskih otrok, on je zbral ta podatek, ker je bil bolj picajzlast kot jaz, 150.000 tisoč kilometrov pa sva prevozila. Delala sva zelo poceni. Bila je to nekakšna tlaka, neki dolg do otrok. Program sem seveda prilagajal šoli, otrokom. Priznam, da sem na to ponosen.«

Pristala sva v tržaškem gledališču, v katerem je Boris Kralj nastopal v zadnjih letih dvakrat - v že omenjenem Sleherniku in isto sezono v Kralju na Betajnovi.

»Dobro sem se počutil tu pri vas, čeprav sem že na samem začetku povedal, da se ne bom zanimal za probleme ali nesoglasja v kolektivu, za prepirčke, ki so prav v vsakem ansamblu. Bil sem do vseh enako ljubezniv in prav z vsemi sem se dobro razumel, tudi s tehniko, delavci. Mislim, da prisotnost gostov v ansamblu deluje stimulativno, ker v tako majhnem ansamblu, kot je tržaški, igralca, če je še tako natančen do sebe in samokritičen, lahko včasih premaga samozadovoljstvo. Nov veter, nova prisotnost predstavlja izziv.«

Za zaključek sem gosta prosila še za novoletna voščila.

»Veste kaj, tako bom po domače povedal: vsem Slovencem, na tej strani meje pa na oni strani tudi, želim vse dobro, vse tisto, kar si sami želijo, pa kar bi tudi meni želeli. Jaz jim želim še malo več...«

Razgovor zapisala
NADJA KRIŠČAK

Boris Kralj med pogovorom v uredništvu (levo) in med nastopom v Hofmannstahlovem Sleherniku (desno)

Teorija in praksa za nadaljnje odpiranje

LJUBLJANA — Slovenski revialni prostor postaja čedalje bolj tekmovalen; to izhaja iz pluralističnih teženj, ki so vsebolj prisotne v družbi nasploh. Za slovenski revialni prostor je nadalje značilno, da se vse bolj uveljavlja pristna publicistika, ki se razlikuje od novinarstva oziroma sprotnega in pragmatičnega (torej površnega) obravnavanja problemov.

Te značilnosti veljajo tudi za revijo *Teorija in praksa*, to je mesečnik, ki se ukvarja z družboslovjem, v prvi vrsti z vedami matične ustanove, Fakultete za sociologijo, politične vede in novinarstvo v Ljubljani, ki je izdajatelj revije. Poleg paradnih disciplin (politologije, komunikologije in sociologije) pokriva *Teorija in praksa* tudi druga področja, na primer ekonomijo, psihologijo in pravo, zato ima interdisciplinaren značaj. Njeno usmerjenost opredeljuje že sam njen naziv: usmerjena je k teoretičnim prispevkom ter temam, ki so predmet znanstvenih raziskav, po drugi strani pa se ukvarja z analizo družbene prakse.

Teorija in praksa izhaja od leta 1964, "železno jedro" njenih sodelavcev je na začetku sestavljal krog strokovnjakov, v katerem so bili Jože Goričar, Gorazd Kušej, Ivan Lavrač in Mara Pešter. Trenutno vodi revijo univerzitetni profesor Boštjan Markič, ki je glavni in odgovorni urednik revije od leta 1988. *Teorija in praksa* ima zaledje sodelavcev predvsem v univerzitetnih ustanovah in v raziskovalnih ter znanstvenih inštitutih. Z njo sodelujejo ugledni publicisti, tako iz drugih jugoslovanskih republik (teh je približno petina) kot iz tujine. Zaradi tega sta pred nedavnim, z izvolitvijo novega vodstva revije, bila v uredniški svet izvoljena tudi dva strokovnjaka iz zamejstva: to sta sociolog Darko Bratina ter dolgoletni vodja Slovenskega znanstvenega inštituta iz Celovca Avguštin Malle. Kot nam je povedal glavni in odgovorni urednik, želi *Teorija in praksa* v prihodnjem letu še naprej razvijati tako imenovano žlahtno publicistiko, oziroma še bolj poglabljati teme, kot so samoukinjanje in rušenje realnega socializma, meje države blaginje, preobrazba dela, civilna družba itd. Z namenom, da bi podrobno obravnavala te in podobne teme, je zadnja leta objavila gradivo z okroglih miz, ki jih občasno prireja v lastni režiji; prispevke z zadnje tovrstnih okroglih miz (posvečena je bila integracijskim procesom v Evropi) je objavila v deseti in enajsti letošnji številki. Omenjeni številki sta bili tematski, nekaj podobnega pa načrtujejo za bližnjo bodočnost, ko bo na vrsti okrogla miza o hereziji kot dogmi in antidogmi.

Uredništvo revije izbira teme okroglih miz glede na aktualnost, pri tem pa privablja k sodelovanju ljudi, ki so strokovnjaki na svojih področjih. Želja uredništva je, naj bi v prihodnje izdali kako številko v angleškem jeziku, podobno kot leta 1968, ko je izšla tematska številka, posvečena socializmu in demokraciji. Na ta način bi se še bolj odprla v svet, to pa je eden glavnih ciljev *Teorije in prakse* za v prihodnje.

I. VOGRIČ

114. številka je izšla pred nekaj dnevi

Primorska srečanja

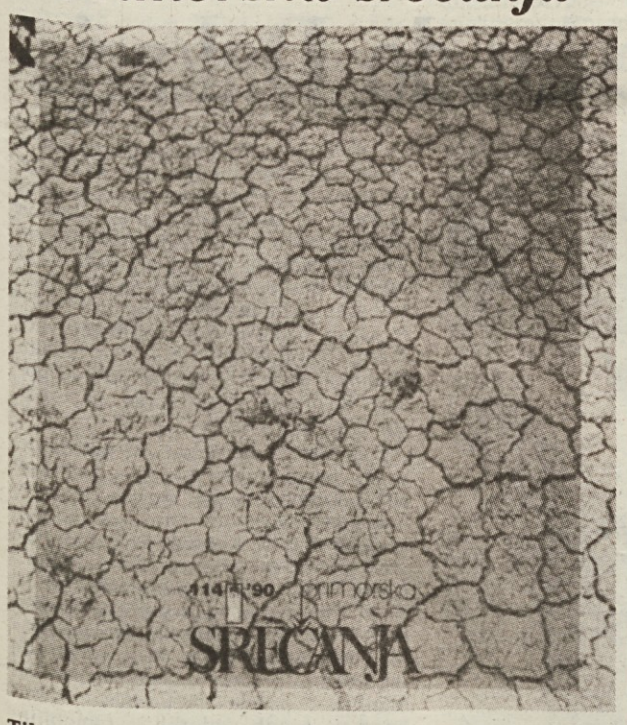

Tik pred koncem leta 1990 je izšla 114. številka Primorskih srečanj. Uvodni del revije je posvečen referatom na Kogojevih dnevih, na katerih je tekla beseda predvsem o liku primorskega duhovnika. Poleg teh referatov pa so v reviji še eseji iz raznih področij, leposlovni prispevki in Zapiski z recenzijami in poročili raznih dogodkov. Revijo opremljajo fotografije Zdravka Primožiča.

Privlačna knjiga neslovenske zdravnice, ki službuje v Ljubljani

Ruža Vreg: Proti svoji volji

Kljub temu da Ruža Vreg, avtorica knjige Proti svoji volji kot Neslovenka ne more mimo že tradicionalnih obregavanj ob Slovence zaradi njihovega domnevnega zapostavljanja in omalovaževanja poštenih in dobrih »južnjakov« v Sloveniji, in kljub nekaterim sterotipom v pripovedi ter ponavljanju, je njeno delo dobro in predvsem zanimivo. Čustvena izpoved iskrene zdravnice, ki brez dlake na jeziku pripoveduje o svojih zgodah in nezgodah, pa tudi o svojih bojih zoper bolezni, bo pritegnila bralce. Tako kot jih je knjiga, ki jo je Ruža Vreg pred leti izdala pod naslovom Podeželska zdravnica. Medtem ko je v svoji prvi knjigi opisala doživljanja podeželske zdravnice na Goriškem v Prekmurju, in odkrito prikazala življenje in umiranje prekmurskih malih ljudi, tako je razkrivanju življenja ostala zvesta tudi v svoji drugi knjigi. V tem delu z naslovom Proti svoji volji, Vregova prikazuje nadaljnji potek svojega življenja.

Podeželska zdravnica se je vrnila v Ljubljano, kjer živi. Tu je sicer še vedno splošna zdravnica, ker se ni hotela specializirati. Vendar je zaposlena v velikem kliničnem centru, kjer se zdaj proti svoji volji (zakaj, ni jasno) bojuje z boleznimi in medicinsko birokracijo, za male in sploh vse bolne ljudi. Ljudem pomaga premagovati bolezni, ne samo kot zdravnica temveč predvsem kot človek; v obupnih primerih ne dvigne rok in ne skomizne z rameni, temveč se bori s smrtjo do konca; trmasto, kljubovalno, opirajoč se na vsa doganja znanosti. In tudi s pomočjo tople, človeške besede, s katero včasih poskuša doseči več kot z zdravili. Zato gre o njej poseben glas, ki pa ni vedno všeč njenim kolegom, ki nastopajo bolj akademsko. Ruža Vreg pa se razdaja bolnim in nemočnim, zadovoljna je, če ljudje okrevajo in vsa prizadeta je, ko vidi svojo nemoč zoper neusmiljeno usodo. Takrat se sama pri sebi zjoče. Strokovnjaki bodo sicer rekli, da mora biti zdravnik osebno neprizadet, čustveno hladen in predvsem strokovnjak v boju proti bolezni. Vregova pa je predvsem človek in šele nato šolana zdravnica. Zato jo vsak uspeh dvigne in vsaka nesreča človeka, s katerim ima opraviti, podre.

Taka je tudi v knjigi. Ko opisuje svoje vsakodnevno zdravniško poslanstvo, svoja srečanja z bolniki, ko prikazuje njihovo življenje in usodo, se zanima predvsem za ljudi. Morda s tem presega to, za kar naj bi se kot zdravnica brigala, zato pa izstopa iz poprečnega okvira medicinskega birokrata današnjega časa. Zato se tudi bori ne samo za bolne ljudi, temveč neprestano vodi bitke z medicinsko birokracijo, ki jo predstavljajo nadarjeni, pa računovodski delavci, tudi nekatere sestre, pa medicinski administratorji in vsi tisti birokrati, ki si domišljajo, da zdravstvu režejo kruh. In o vsem tem pripoveduje v svoji knjigi. Morda bi prej rekli, da se izpoveduje, kajti pisanje ji pomeni predvsem izpoved, predvsem olajšanje njene notranjosti. In zato se ob svoji pripovedi o sedanjem času vrača tudi v čas svoje preteklosti, v svoje službovanje v Prekumurju, kjer je bilo trpljenje ljudi (zaradi revščine) še večje, stiske še hujše, kjer pa je bilo zato več pristnosti in neposrednosti. Morda še več osebne prizadetosti in z nasprotne strani tudi hvaležnosti, kjer pa so bili problemi isti: smrt in zdravstvena birokracija. In tema dvema je posvečena tudi sedanja knjiga s pripovedjo o življenju zdravnice velikega medicinskega centra.

Snov, ki jo obravnava knjiga, je blizu vsem ljudem. Povprečni ljudje na splošno radi bero take knjige spominov in pripovedi zdravnikov. Posebno še, če so z osebno prizadetostjo napisani. In če so zanimivi. Taka pa pripoved Ruže Vregove je. Morda je njeno vračanje v preteklost še bolj toplo napisano kot pripoved o sedanjosti. Toda ker je današnjost pomembnejša, je težišče knjige v njej. To je torej knjiga pripovedi zdravnice medicinskega centra. Je pa to toplo napisano iskreno pisanje; vsemu navkljub in več kot privlačno.

Sl.Ru.

Italijani računajo na Lambertija, Jugoslovani na vaterpoliste

V Avstraliji začetek SP v plavanju

PERTH — Več kot 1.400 plavalcev iz 71 držav se bo od danes do 13. januarja v tem avstralskem mestu potegovalo za kolajne svetovnega plavalnega prvenstva.

Tekmovanje poteka v povsem neobičajnem terminu, v času, ko so se najboljši plavalci na svetu doslej običajno šele pripravljali za poletne prireditve, ima pa tudi drugo, predvsem politično novost. Prvič po desetletjih ne bo na štartnih mestih plavalcev in plavalk iz Nemške demokratične republike, ki je bila prava plavalna velesila. Tekmovalci iz vzhodnega dela sedanje združene Nemčije so bili vključeni v vsenemško ekipo, vprašljivo pa je, kakšen bo njihov doprinos k nemškemu nastopu. Vzhodnonemški šport je namreč do temeljev pretresla afera o dopingu, ki ni prizanesla niti plavalcem. Večina nekdanjih šampionov je prenehala z aktivnim športom, od slovitih imen se bo z novimi, perspektivnimi plavalci pomeril le »albatros« Michael Gross.

Italijani dajejo na tem plavalnem prvenstvu največ upanja v pet svojih plavalcev in plavalk: svetovnega prvaka na 200 m prosto Lambertija, Battistellija, Minervinija ter plavalki Della Valle in Melchiorrijevo.

Vse kaže, da se Lamberti — po polomu na seulskih olimpijskih igrah izpred dveh let, ko se sploh ni uvrstil v finale — vrača v vrhunsko formo. V italijanskem taboru sicer težko verjamejo, da bo lahko ponovil uspeh z evropskega prvenstva v Bonnu leta 1987, ko je osvojil tri evropske naslove, vsekakor pa računajo, da se bo povzpel na oder zmagovalcev in popeljal tudi štafeto do kolajne. Lamberti bo tekmoval kar v petih disciplinah: 100 m, 200 m in 400 m prosto ter v štafetah 4x100 m mešano in 4x200 m.

Jugoslovani v plavanju nimajo mnogo možnosti. Pač pa se bodo v vaterpolu potegovali za sam svetovni naslov. Nenazadnje je namreč modra vrsta svetovni prvak. Jugoslovani so na svetovnem prvenstvu leta 1986 v Madridu osvojili naslov v nepozabni finalni tekmi proti Italiji, ki jo je le tri desetinke sekunde pred iztekom osmega triminutnega podaljška odločil zadetek Igorja Milanovića. Rezultat je bil takrat 12:11 za »modre«, medtem ko se je tekma v regularnem delu končala z izidom 7:7.

Jugoslovani bodo odigrali prvo tekmo v B skupini v soboto. Njihov nasprotnik bo Španija, ki je v skupini najbolj nevaren nasprotnik za »modre«. Zvezni trener Nikola Stamenić je zadovoljen s potekom dosedanjih priprav. Pred dnevi so odigrali jugoslovanski vaterpolisti trening tekmo z Američani, ki je bila za trenerja »zelo koristna«.

Italijanski vaterpolisti, ki jih trenira Jugoslovan Ratko Rudić (trener Jugoslovanov v Madridu) bodo tekmovali v A skupini, v kateri bo njihov najhujši tekmec Sovjetska zveza. Tudi Italijani računajo, kljub prenovljeni reprezentanci, na dobro uvrstitev.

Današnji spored: skoki s stolpa (ženske), sinhronizirano plavanje (kvalifikacije).

Danes se bo na SP začelo tudi tekmovanje v sinhroniziranem plavanju

Tri kola brez domačih tekem

Po izgredih huda kazen za Taranto

MILAN — Po nedeljskih izgredih na tekmi nogometne B lige Taranto - Foggia je športni sodnik diskvalificiral igrišče Taranta za tri kola, a Foggii je naložil 2,5 milijona lir globe.

V A ligi je bil nogometaš Torina Policano kaznovan s prepovedjo igranja za tri kola, ker je namerno udaril nasprotnika. Za podoben prekršek je član Sampdorie Mihajličenko dobil dve koli kazni. Za eno kolo pa so bili diskvalificirani: Aldair in Carboni (oba Roma), Ferrara (Napoli), Simeone in Lucarelli (Pisa), Gerson (Bari), Grun in Minotti (Parma), Pasciullo (Atalanta) in Cornacchia (Cagliari).

B liga (1 kolo): Barone in Bucaro (Foggia), Destro in Fioretti (Pescara), Napolitano (Cosenza), Bergamaschi (Reggiana), Bernazzani (Reggina), Favalli in Glauco (Cremonese), Ficcadenti (Messina), Piscedda (Avellino).

Umrl boksar Carlos Duran

LA SPEZIA — Včeraj je za posledicami prometne nesreče na avtocesti Sestri Levante - Livorno izgubil življenje 54-letni Carlos Duran, nekdanji evropski prvak v boksarskih srednji in srednji juniorski kategoriji. Duran se je rodil v Argentini, a se je v 60. letih preselil v Italijo in po poroki dobil tudi italijansko državljanstvo. Prvič je evropski naslov osvojil leta 1967, zadnji poraz kot prvak pa je doživel leta 1973. Njegov sin Massimiliano je zdajšnji svetovni prvak v težki juniorski kategoriji po verziji WBC.

Sinoči v tekmah za košarkarski Koraćev pokal

Phonola zmagala, Cibona ne

KORAĆEV POKAL
Skupina B

PHONOLA - HAPOEL TEL AVIV 90:76
(49:32)

Phonola iz Caserte je prepričljivo odpravila izraelski Hapoel. Že v 4. minuti so si domačini predvsem z dobro igro Sheackleforda in Franka priigrali 10 točk prednosti (15:5). Sredi drugega polčasa je Phoola vodila že za 24 točk, a v zadnjih dveh minutah sta Amshalem in Henderson pridobila nekaj pomembnih žog in znižala zaostanek na samih 14 točk.

CIBONA - CHARLOTTENBURG81:87
(44:42)

CIBONA: Sunara 11, Radulović 18, Mršić 1, Čutura 13, Ananović, Cvjetičanin 17, Knego 12, Alihodžić 3, Lapov, Razić 6.

CHARLOTTENBURG: Schmitz 5, Neis, Strauss, Rüker, Radović 28, Dronsella 7, Stinshoff 5, Oldham 14, Meyer 12, Wadehn 16.

S porazom na domačem terenu je Cibona bistveno zmanjšala svoje možnosti za uvrstitev v polfinale tega tekmovanja. Zagrebčani niso znali nasprotnikom, med katerimi je bil najboljši bivši reprezentant Radović, vsiliti svojega ritma, kar jih je stalo zmago.

Lestvica po 3. kolu: Phonola in Hapoel 4 točke, Cibona in Charlottenburg 2.

Skupina A

V današnjem 3. kolu se bosta v Cantuju pomerili še edini nepremagani ekipi v skupini, to sta Clear in španski Real Madrid. Ker v četrtfinale napredujeta dve ekipi iz vsake skupine, je ta tekma verjetno predvsem prestižnega značaja. Še zlasti to velja za Italijane, ki so v prvih dveh kolih kar v gosteh premagali Panathinaikos (80:86) in Castors Braine (85:100) in jim uvrstitev v nadaljnjo fazo skorajda ne more uiti.

Skupina C

JUVENTUT BADALONA - MULHOUSE 88:45

Danes: Ranger Varese - Iraklis Solun

Skupina D

SUNAIR - ZADAR 97:99
ESTUDIANTES - PANIONIOS ATENE 85:81

Lestvica: Panionios, Estudiantes in Zadar 4 točke, Sunair 0.

POKAL PRVAKOV

Osrednja tekma 3. kola finalnega dela bo nedvomno v Splitu, kjer se bosta pomerila domači Pop '84 in španski Barcelona. Ti ekipi sta po dveh kolih še edini brez poraza in sta seveda tudi med kandidati za uvrstitev v superfinale štirih najboljših.

Znano je, da je v tem tekmovanju zelo važno ohraniti nepremaganost na domačih tleh, kajti na gostovanjih je povsod težko. Zato pride za Kukoča in ostale v poštev samo zmaga, čeprav ni nobena skrivnost, da si Španci tudi letos prizadevajo osvojiti pokal.

Lažja bo naloga italijanskega prvaka Scavolinija, ki bo gostil Limoges. Po nepričakovanem domačem porazu z nemško ekipo Leverkusen so Francozi precej zmanjšali svoje možnosti. Zamujeno morajo zdaj nadoknaditi s kakim »podvigom« na gostovanjih. Limoges je ameriškega trenerja Sweeka zamenjal s Sovjetom Gomelskijem, ameriškega igralca Mc Geeja pa je nadomestil povratnik Don Collins, ki je pred dvema letoma v pokalu pokalnih zmagovalcev v bistvu sam premagal Scavolinija. Toda moštvo iz Pesara, ki bo v januarju v 29 dneh odigralo 9 pomembnim pokalnih in prvenstvenih tekem, je ta čas v sijajni formi in ima za sabo serijo štirih zaporednih zmag, vključno s pokalnim uspehom proti telavivskemu Makabiju.

Današnji spored: Scavolini - Limoges, Pop '84 - Barcelona, Leverkusen - Aris Solun, Makabi - Kingston.

Lestvica: Pop '84 in Barcelona 4, Aris, Makabi, Leverkusen in Scavolini 2, Limoges in Kingston 0.

Monika Seleš kraljica Sredozemlja

Športno Sredozemlje ima po desetih letih spet svojo kraljico. Po anketi, ko jo je že 12. zapored organizirala tiskovna agencija Tanjug, je bila namreč leta 1980 za najboljšega športnika Sredozemlja imenovana italijanska atletinja Sara Simeoni, za minulo sezono pa si je ta naslov prislužila Jugoslovanka Monika Seleš. Komaj 17-letna tenistka je nasledila italijanskemu plavalcu Giorgiu Lambertiju, še prej pa so naslov osvojili takšni športni kalibri, kakršni so Pietro Mennea (1979), Bernard Hinault (1981), Paolo Rossi (1982), Alberto Cova (1983), Michel Platini (1984), Said Aouita (1985, 1986 in 1987) in Alberto Tomba (1988).

Na letošnji lestvici se je za Seleševo uvrstil splitski košarkar Toni Kukoč, tretji pa je italijanski kolesar Gianni Bugno.

Lestvica po točkah: Seleš (Jug. - tenis) 37, Kukoč (Jug. - košarka) 32, Bugno (It. - kolesarstvo) 20, Antibo (It. - atletika) 17, Schillaci (It. - nogomet) 11, Morseli (Alž. - atletika) in Skah (Mar. - atletika) 7, Divac (Jug. - košarka) in Boutaib (Mar. - atletika) 5 itd.

Izbirale so tiskovne agencije devetih sredozemskih držav.

Drevi v Modeni Evropa - Ostali svet

All Star Volley

Drevi v Modeni (s pričetkom ob 20.30, neposredni prenos po Tele +2) bo na sporedu odbojkarski All Star Volley, to je tekma med najboljšimi evropskimi in izvenevropskimi igralci, ki igrajo v Italiji, v bistvu pa naj bi šlo predvsem za dvoboj med Italijani in močnimi igralci iz ZDA. Sestava ekip:

EVROPA: Gardini, Tofoli, Bernardi, Cantagalli, Zorzi, Lucchetta in Giani (vsi Italija), Urnaut, Čausević in Kasić (vsi Jugoslavija), Tonev (Bolgarija), Kalab (ČSFR), Blain (Francija) in Posthuma (Nizozemska).

OSTALI SVET: Partie, Saunders, Buck, Timmons, Root, Crtvlick, Dvorak, Stork (vsi ZDA), Conte, Quiroga in Kantor (vsi Argentina), Pampa (Brazilija) in Kunda (ČSFR).

»Modra« bosta igrala z ZDA

PERTH — Po Jugoslaviji (Seleš, Prpić) so se v finale teniškega »Hopmanovega pokala« uvrstile ZDA, ki je z 2:1 premagala Švico (Garrisonova - Maleeva 6:2, 7:5, Hlasek - Wheaton 6:3, 6:2, Wheaton, Garrison - Maleeva, Hlasek 7:5, 6:2). Finale bo danes.

Smuk in slalom bosta drugje

BAD KLEINKIRCHEIM — Nedeljski smuk in ponedeljkov slalom za ženski smučarski svetovni pokal so iz kraja Bizau-Mellau prenesli v Bad Kleinkircheim. Do zamenjave je prišlo zaradi klimatskih in drugih težav.

Milla afriški nogometaš leta

PARIZ — Kot je bilo pričakovati je bil za najboljšega afriškega nogometaša leta imenovan veteran kamerunske reprezentance Roger Milla, eden protagonistov lanskega SP, ki pa je zdaj že obesil copate na klin in se namereva posvetiti trenerstvu. Milla je ta naslov osvojil že drugič, zanimivo pa je, da je prvič zmagal pred 14 leti! Dvakrat je afriško »zlato žogo« dobil tudi njegov rojak, vratar N'-Kono. Letos je Milla prejel kar 209 točk, drugouvrščeni Alžirec El Quazani pa le 64.

Sesula se je dvorana odbojkarskega SP!

BRAZILIJA — Orjaški orkan je napol porušil športno palačo v Braziliji, v kateri je bila ena od izločilnih skupin lanskega odbojkarskega SP (v njej je igrala tudi Italija). Zaradi močnega vetra in pod težo vode se je sesula streha. Malo je manjkalo, da bi prišlo do tragedije, saj je le nekaj minut pred nesrečo v dvorano skušalo priti več sto ljudi, ki jih je neurje pregnalo iz bližnjega trga, kjer je potekala slovesna umestitev mestnega guvernerja.

Več kot 500 udeležencev je včeraj odpotovalo iz Tripolija

V puščavskem pesku do Dakarja

TRIPOLI — Iz libijskega glavnega mesta je včeraj odromala na svojo puščavsko pot karovana avtomotorelija Pariz - Dakar. Letošnja 13. izvedba dirke, ki si jo je »izmislil« navdušenec Thierry Sabine, je najbolj puščavska od vseh dosedanjih. Prvič namreč štarta na afriških tleh iz Libije in ne več iz Alžira. Tako je bilo zadoščeno večkratnim ponudbam libijskega prvaka Gadafija, ki je včeraj tudi osebno pozdravil organizatorje dirke in predstavnike tekmovalcev.

Dve tretjini letošnje 6.747 km dolge proge bosta povsem »novi«. Več kot 500 tekmovalcev bo moralo opraviti nekaj res zahtevnih preizkušenj, kot na primer tisoč kilometrov dolgo etapo, vodja dirke, oče nesrečnega Thierryja Sabina, Gilbert, pa je letos predvidel tudi nekaj etap s prenočitvami kar na saharskem pesku. Po napovedih strokovnjakov naj bi prav zaradi tako težkih preizkušenj končala dirko manj kot petina udeležencev. Le-ti bodo na svojih motorjih, avtomobilih in tovornjakih prispeli v Dakar 17. januarja.

Na sliki: Furlan Edi Orioli, dvakratni zmagovalec dirke Pariz - Dakar je tudi letos med favoriti za zmago na motorjih.

Bor Elpro Cunja in Sloga Koimpex po tretjini prvenstva v ženski odbojkarski C-1 ligi

Za zdaj presežena vsa pričakovanja

V ženski odbojkarski C-1 ligi so odigrali osem od skupnih 26 kol, prehojena je bila skoraj tretjina poti, dosedanji obračun naših dveh šesterk, Bora Elpro Cunja in Sloge Koimpex, pa presega vsa najbolj rožnata pričakovanja, je skratka odličen. Mogoče bo kdo zdaj oporekal, da navsezadnje tako ugoden razplet ni nepričakovan, češ, da je reorganizacija prvenstev (z uvedbo vmesne B-2 lige) nujno privedla do določenega padca kakovosti. Takšno razmišljanje pa je le delno pravilno, kajti, če je po eni strani res, da je v ligi precej slabih šesterk in nobene nepremagljive, velja po drugi strani poudariti, da so se pojavile nekatere nove kvalitetne ekipe (na primer novinci Sarmeola, Conad, Kennedy in Sloga Koimpex), ki so vnesle precej svežine in visoko stopnjo motiviranosti, tako da povprečna raven ni v bistvu nižja od lanske, prisotnost slovenskih šesterk v skupini osmih boljših pa je nov dokaz o »kontroliranem poreklu« njunega strokovnega pristopa do prvenstva samega. Kajti ne smemo pozabiti, da je odbojka s svojimi 270.000 registriranimi tekmovalkami dejansko ženski nacionalni šport v Italiji in je zato konkurenca na tej ravni pravzaprav že zelo ostra.

Kako se bo razpletlo v novem letu je seveda zelo težko napovedati. Zaenkrat je mogoče dokaj zanesljivo zatrditi samo to, da se vprašanje obstanka, ki je bil osnovni cilj obeh (po formuli, da so slogašice pač novinke, borovke pa nezmožne poseči v boj za končni prvi dve mesti), naših ekip v bistvu ne tiče. Prvenstvena slika se je namreč prav po zadnjem kolu bistveno razjasnila: izoblikovali sta se dve kakovostni skupini. V boljši je osem šesterk (Pandacolor, Bor, Latisana, Vicenza Tre, Conad z 12 točkami, Ghemar, Kennedy in Sloga z 10) v slabši pa jih je šest (Dolo in Gamatex s 6 točkami, Tregarofani s 4, Montecchio, Fincantieri in Cervignano z dvema). Pretok šesterk iz ene v drugo skupino je maloverjeten.

Ali bosta naši šesterki obdržali sedanji položaj (kar bi v bistvu pomenilo, da bi se potegovali za napredovanje) pa je ob izredni izenačenosti na vrhu seveda odvisno od učinka njih samih (in od miselnega preskoka in delovnih navad, ki jih zahteva igranje za drugačen, višji cilj), a tudi od učinka ostalih ekip. Ne smemo pri tem pozabiti, da ob vse večji resnosti in zahtevnosti v pristopu do treningov in tekem, ob množični uporabi tehnoloških pripomočkov, specialistične zdravniške nege in še marsičesa drugega, ostaja ženska odbojkarska tretjeligaška konkurenca v svojem bistvu amaterska, z vsemi težavami, ki jih ta status vsaki ekipi prinaša. Zato so nesluteni vzponi in presenetljivi padci te ali one šesterke, spremembne v igralski ali trenerski sestavi v teku same sezone, pospešen ali upočasnjen ritem dela na treningih v količinskem in številčnem smislu (na primer zaradi nerazpoložljivosti dvoran ali službenih, študijskih in družinskih zadržkov igralk), pravzaprav nekaj povsem običajnega. S tem pa se seveda spreminja tudi učinek posameznih ekip in onemogoča dajanje bolj verodostojnih napovedi. Končni rezultat ni skratka odvisen samo od dejanskega tehničnega potenciala šesterke ali od njene psihološke trdnosti, temveč še od številnih drugih objektivnih in subjektivnih činiteljev.

Podrobnejša analiza dosedanje poti obeh šesterk pa daje približno takšno sliko:

BOR ELPRO CUNJA

Zaradi dveh domačih porazov, še zlasti zaradi spodrsljaja v tekmi s Sarmeolo, okrog dosedanjih nastopov Borove šesterke pravzaprav ni čutiti tistega navdušenja, ki bi ga njen položaj na lestvici nasprotno opravičeval, temveč je v bistvu prisotno le nekako zmerno zadovoljstvo. Takšno zadržanje pa ne upošteva najmanj dveh postavk: prvič, da so plave v svojih prejšnjih dveh sezonah v C-1 ligi potrebovale celih 16 kol, da so zbrale toliko točk, kot letos v dosedanjih 8 kolih (takšne razlike pa si nikakor ne moremo razložiti edinole z okrepitvjo Traettinove, ki je sicer zelo dobra, a ne izvenserijska igralka); drugič, da spored njihovih tekem doslej sploh ni bil lahek.

Nadja Fučka (letnik 1973), neusmiljena izvajalka servisov iz skoka, je dosti pripomogla k dosedanjim uspehom Bora Elpro Cunje

Alenka Sosič (letnik 1970), včasih morda nevidna, a prav gotovo vselej nenadomestljiva posameznica v igri Sloge Koimpex

Varovanke trenerja Marka Kalca so se namreč pomerile kar s petimi pripadniki prve jakostne skupine in le s tremi slabšimi moštvi. Domača poraza s Kennedyjem in Sarmeolo so kompenzirale z zmagama na težkih igriščih Vicenze Tre in Sloge Koimpex, gladko pa so premagale favorita Latisano. Če bodo ohranile sedanji standard učinkovitosti, lahko v prihodnjih petih tekmah (v gosteh s Conadom, doma s Fincantierijem, v Červinjanu, doma z Ghemarjem in naposled v Dolu) računajo mogoče celo najmanj na štiri zmage, z 20 točkami pa bi tudi zanesljivo obdržale prvo mesto na lestvici po prvem delu.

IME EKIPE	Skupno				Doma		V gosteh		Seti	Vrsta rezultata					
	T.	Z.	P.	Točke	Z.	P.	Z.	P.		3:0	3:1	3:2	2:3	1:3	0:3
BOR ELPRO CUNJA	8	6	2	12	2	2	4	0	21:12	2	2	2	1	1	-
SLOGA KOIMPEX	8	5	3	10	3	1	2	2	18:11	3	2	-	1	1	1

SLOGA KOIMPEX

Kot vsi novinci, razen tržiškega Fincantierija, so varovanke Ivana Peterlina, doslej res ugodno presenetile in se nepričakovano držijo visokega položaja. Ob dveh prepričljivih zmagah v gosteh, so na domačih tleh izgubile samo v derbiju z borovkami. Glede na začetna pirčakovanja v društvu, je zelo pomembno predvsem dejstvo, da so vzhodnokraške odbojkarice z vsemi petimi šesterkami s spodnjega dela lestvice obračunale brez najmanjših težav (z Montecchiom še niso igrale). S Tregarofanijem, Fincantierijem in Dolom so namreč zmagale z nespornim 3:0, Cervignanu in Gamatexu pa so prepustile samo en niz. Zaenkrat so torej slogašice dokazale, da so nesporno boljše od vseh tistih ekip, za katere so pred začetkom sezone nemara mislile, da se bodo z njimi v izenačenem boju potegovale za obstanek v ligi. Že to ni malo! Vrh tega pa tudi dosedanji porazi z boljšimi šesterkami kategorično še ne izključujejo možnosti, da bi lahko slogašice dosegle letos celo kaj več, še posebej, če upoštevamo okoliščine, v katerih so tile porazi dozoreli. In sicer: proti Conadu (1:3) so se slogašice v svojem krstnem nastopu v ligi enakovredno borile skoraj do zadnje točke, z borovkami (2:3) so klonile v tie breaku s 13:15, proti Ghemarju (0:3) pa so nastopile brez dveh standardnih igralk, česar si v tako izenačenem prvenstvu nihče ne more privoščiti. Kar se tiče možnosti slogašic bo bržkone vse jasno že po prihodnjih štirih tekmah, v katerih se bodo po vrsti pomerile doma z Vicenzo Tre, v Felettu Umbertu s Kennedyjem, doma s Sarmeolo in z Latisano.

ALEKSANDER KOREN

Pogovor z našim košarkarjem, ki igra pri rimskem Messaggeru

K. Arena: »Počutim se odlično«

Ni dvoma, da je bila od nekdaj kakovostna raven tržaške košarke visoka. Prav zato je zelo veliko število igralcev zapustilo Trst, ker so jim razna društva širom po Italiji ponudila možnost igranja v višjih ligah in seveda primerno finančno zagotovilo.

Tržačana Alberto Tonut in Stefano Attruia sta že precej let v eliti italijanske košarke, saj oba zelo uspešno nastopata v A-1 ligi. Mnogo pa je takih, ki nastopajo v nižjih ligah: Scabini, Rosignano, Quadrelli, Pozzecco, ki so prejšnja leta igrali v mladinskih postavah ter občasno v promocijskem prvenstvu, D ali C lige v tržaških društvih, so sedaj stalni člani raznih moštev (B-1 in B-2), zlasti v južni Italiji, saj jih največ nastopa v Reggio Calabrii.

V zadnjih letih so enako pot izbrali tudi slovenski košarkarji. Tako so naše okolje zapustili Boris Vitez, Marko Lokar, Marko Ban, Klavdij Starc, Sandi Rauber in Marko Corsi.

Letos pa smo bili prvič priča odhodu dveh zelo mladih Borovih igralcev. Kristjan Arena in Peter Ažman, stara komaj 18 let, igrata za mladinski postavi Messaggero iz Rima, oz. Marr iz Riminija.

Kristjan Arena (letnik 1972) je s košarko začel zelo mlad pri Boru pod vodstvom trenerja Luke Furlana, med soigralci pa sta bila tudi Peter Ažman in Dean Oberdan. V raznih mladinskih ligah je ekipa osvojila nekaj zelo dobrih rezultatov, v kategoriji dečkov (leta 1985) pa se je uvrstila celo v finalni del tekmovanja in osvojila odlično šesto mesto v Italiji. To je bilo za naša košarkarja zelo pomembno, saj sta se oba izkazala, nekatera društva pa so jima začela slediti že od takrat, kot nam je Kristjan povedal že ob uvodnem delu pogovora.

»Vodstvo, oziroma odgovorni za mladinske postave Messaggera so si moje ime zabeležili že leta 1985 na finalnem tekmovanju v kategoriji dečkov, nato pa so se večkrat zanimali zame tudi v naslednjih letih. Pred dvema letoma pa sem tudi igral proti njihovi kadetski postavi z Jadranovo peterko. Tako so me letos poleti poklicali na poskusne treninge v Rim, julija pa sem končno podpisal dvoletno pogodbo. Takoj zatem sem imel možnost spoznati nivo in moč tega društva, saj smo odšli na dvotedenske priprave s prvo ekipo kar v Cortino, kjer smo se imeli res odlično. Stanovali smo v najboljšem hotelu, v roke pa so mi takoj naložili 15 belih in 15 plavih majčk za treninge, torej res drugačen svet. Od 5. avgusta do 15. septembra sem treniral s prvo ekipo dvakrat dnevno, 2. septembra pa smo odigrali turnir v Reggio Calabrii, kjer sem tako prvič sedel na klopi članske ekipe. Konec septembra smo z mladinsko

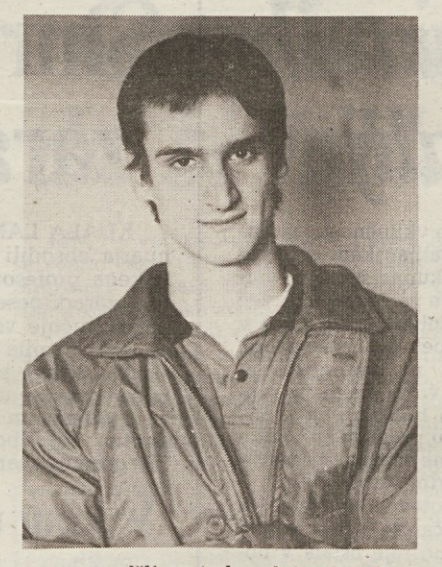

postavo odšli za teden dni v Moskvo, kjer smo odigrali več prijateljskih tekem (CSKA in Dinamo). Zatem smo nadaljevali s pripravami, začeli z mladinskim prvenstvom, kjer res nimamo enakovrednihnasprotnikov (11 zmag na 11 tekmah). Naša mladinska postava je prava selekcija, saj nas je kar sedem, ki smo prišli iz raznih društev. Iz Trsta pa je prišel tudi Volpis, bivši član Don Bosca. Pravi Rimljani so le Meleo, Lulli in Luini, ki so res odlični košarkarji. Trener je Fabio Fossati, sam trener prve ekipe Valerio Bianchini pa nam večkrat sledi na tekmah in treningih. Igram v poziciji beka, oziroma krila, povprečno pa odigram 20-25 minut na tekmo. Občasno dosežem precej košev. V povprečju pa dam 13, 15 točk na tekmo. Trener zahteva zlasti agonizem in odlično obrambo, saj skoraj skozi vso tekmo agresivno branimo po vsem igrišču, v napadu se poslužujemo treh igralnih variant, v glavnem pa igramo prosto.«

Kaj meniš o Rimu in kje stanuješ?

»Rim je res lepo mesto, zlasti kar se tiče umentosti in zgodovinskih predelov. Zelo težko pa se je premikati, saj so razdalje ogromne, promet pa je res nemogoč. Vsi tisti igralci, ki prihajamo izven Rima (približno 22 nas je letnikov od 1970 do 1976), stanujemo v domu (»foresteria«), to je čudovit center, kjer imamo vsak svoje majhno stanovanje. Tukaj ima sedež tudi odgovorni odbor za mladinske postave postav Messaggera, za našo ekipo pa so namenjene tri osebe, ki nam stalno sledijo in pomagajo, ne samo glede košarke.«

Kaj pa s šolo?

»Obiskujem peti razred trgovske, seveda se pa srečujem s precejšnjimi težavami, saj je učni jezik italijanščina. Večkrat pa zaradi priprav in tekem v gosteh se ne udeležujem lekcij. Tudi v tem pa mi društvo sledi in ob potrebi pomaga.«

Kakšni so odnosi z društvom?

»Res odlični. Odgovorni člani so vsak dan z nami. Tudi zanje je to intenzivno delo z mladimi nekaj novega in hočejo zato vedeti za naša mnenja. Za naše razmere v Trstu je vse to šele utopija, v Rimu pa je za Gardinija le ena izmed tolikšnih aktivnosti.«

Kako pa zgledajo vsi ti slavni igralci Messaggera?

»Nekateri so pravi profesionalci, drugi pa so bolj neresni. Najboljše sem se znašel z mlajšimi, to so Lorenzon, Niccolai in Ragazzi, predvsem pa z Attruio, ki je tudi Tržačan. Dino Radja je precej odmaknjen. Vidi se, da je mlad in ni navajen živeti v novem, tujem okolju. Poleg tega je še precej »zaprt« in molčeč. Poglavje zase pa predstavlja Roberto Premier. Nikoli ga še nisem videl resno trenirati. Stalno se šali z ostalimi. Slabo trenira in dela, kar sam hoče. Na tekmah pa je naustavljiv in večkrat odločilen za zmago.«

Kaj pa Trt, družina in prijatelji?

»Seveda je bila to največja težava pri taki izbiti. Občasno tudi to oddaljenost občutim, saj se vračam v Trst vsaka dva, tri mesece za nekaj dni. Tudi v Rimu pa sem se privadil. Imam mnogo novih prijateljev. Dodal bi še to, da stalno sledim tudi tržaškim športnim dogodkom, zlasti košarkarskima ekipama Bora in Jadrana, saj se prve ljubezni ne more tako zlahka pozabiti.«

VANJA JOGAN

obvestila

SMUČARSKI ODSEK ŠD BREG
priredi smučarske izlete s tečaji 13., 20., 27, t.m. ter 3. februarja 1991. Vpisovanje in informacije v telovadnici v Dolini danes, 3. in jutri, 4. t.m., od 20. do 21.30.

SK DEVIN
priredi smučarske tečaje in izlete štiri nedelje v januarju: 6., 13., 20. in 27. v Podkloštru (Arnoldstein). Vpisovanje in informacije vsak torek od 20.30 do 21.30 ali na tel. št. 200236 in 200782.

SPDT - SMUČARSKI ODSEK
prireja januarja '91 smučarske tečaje in izlete. Za informacije in vpisovanja na sedežu ZSŠDI v Ul. sv. Frančiška 20 v uradnih urah (tel. 767304). Informacije dobite tudi pri odborniku Pavlu Fachinu (tel. 742488).

ZSŠDI
obvešča, da je do 5. t.m. urad v Trstu zaprt.

Naše ekipe v 3. amaterski nogometni ligi

S spremenljivo srečo

S prvenstvenega srečanja Primorec - Stock (Foto Magajna)

Krajši pregled nogometnih amaterskih prvenstev nadaljujemo danes s 3. amatersko ligo, kjer od naših ekip igrajo Breg, Kras, Mladost, Primorec in Sovodnje.

Začeli bi kar pri tržaško-goriški skupini »H«, to je edinemu prvenstvu, ki je doslej prišlo do pol poti. V nedeljo, 23. decembra 1990, so namreč igrali pare zadnjega kola zimskega dela prvenstva.

KRAS

Kaže, da je Kras, ki je bil v to skupino (na prošnjo) vključen tik ob začetku prvenstva, je pravilno izbral. Krasovci se namreč dobro držijo za petami kotirane Medeje, ki je prvič izgubila v predzadnjem kolu proti Poggiu. Sicer tudi Kras je doslej le enkrat izgubil in to v tretjem kolu proti San Lorenzu. Odtlej pa se je začela pozitivna serija Krasa, ki traja že 10 nedelj zaporedoma. S to serijo seveda krasovci upajo nadaljevati tudi v povratnem delu, tako da bi s tem ohranili visok položaj na lestvici. Cilj Krasa je namreč zasesti eno od prvih treh mest in imeti tako možnost napredovanja v 2. AL.

SOVODNJE

Sovodenjci, ki so startali med glavnimi favoriti so to tudi delno izpolnili pričakovanje, saj so doslej le dvakrat izgubili in so končali prvi del prvenstva na solidnem četrtem mestu.

Pri Sovodnjah so se letos posebno izkazali napadalci, ki imajo s 27 danimi goli trenutno najprodornejši napad v tej skupini. Pri tem pa ima nedvomno največ zaslug dvojica, ki je do lani igrala še v 1. AL pri S. Canzianu. To sta Luisa in Modula, ki sta skupaj dala 16 golov. Modula je tudi trener ekipe.

Če se bodo v povratnem delu Sovodenjci izboljšali v obrambi, saj so večkrat precej nepazljivi, lahko znatno popravijo položaj na lestvici in si s tem zagotovijo mesto, ki dovoljuje prestop v višjo ligo.

MLADOST

Kaže, da doberdobska Mladost ne bo igrala vidne vloge v tem prvenstvu, saj je v prvih 13 tekmah zbrala le devet točk. Igra Doberdocev je precej »škripala« v gosteh, saj so na šestih gostovanjih iztržili točko le Beglianu. Napadalci se niso najbolje izkazali (dali so le 11 golov) in tudi obramba je bila precej ranljiva (dobila je 22 golov). Če Mladost želi v povratnem delu nekoliko izboljšati svoj položaj, mora zato bistveno popraviti tako igrao v obrambi kot v napadu.

BREG

V tržaški skupini »I« se letos dobro drži Breg, ki je doslej izgubil le proti Giarizzolam in to v drugi prvenstveni tekmi. Odtlej pa se je začela Bregova »zlata« serija Brega, ki traja še danes. Res škoda, da so plavi v zadnjih treh tekmah igrali le neodločeno, saj bi drugače bili še višje uvrščeni na lestvici. Predstavniki dolinske občine pa imajo še čas, da nadoknadijo zamujeno. Do konca prvenstva manjka še 16 tekem in zato Breg lahko pripravi svojim zvestim navijačem še vrstoprijetnih presenečenj.

PRIMOREC

Pod pričakovanjem pa igra tudi letos trebenski Primorec, ki je sicer delno popravil svoj položah na lestvici le v zadnjih tekmah. Trebenci so startali med glavnimi favoriti. Čeprav so le dvakrat izgubili (Chiarbola, Breg), pa so preveč tekem (šest) igrali neodločeno. Opaziti je bilo namreč, da jim manjka izrazit strelec. To pomanjkljivost na srečo letos rešuje veteran ekipe Edvin Kralj, ki je dosegel kar polovico golov (osem).

Zato je upati, da bo Edvinu šlo tudi v preostalem delu prvenstva. Zasesti eno od prvih treh mest, ki zagotavljajo prestop v višjo ligo, pa ne bo lahko. Upoštevati je treba, da v tej skupini trenutno ločijo štiri točke kar 11 kar 11 ekip. Skupno pa nastopa 15 moštev in to jasno dokazuje, da je bilo to prvemstvo doslej precej izenačeno.

Se bo tudi tako nadaljevalo?

B. RUPEL

Naročnina: mesečna 22.000 lir - celoletna prednaročnina 200.000 lir; v SFRJ številka 7.00.- din.
Poštni tekoči račun za Italijo
Založništvo tržaškega tiska, Trst 13512348
Za SFRJ: žiro račun 50101-601-85845
ADIT 61000 Ljubljana
Glonarjeva 8 - telefon 329761

Oglasi: ob delavnikih trgovski 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 80.000 lir; finančni in legalni oglasi 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 120.000 lir. Ob praznikih povišek 20%. IVA 19%. Oglasi iz dežele Furlanije-Julijske krajine se naročajo pri oglasnem oddelku PUBLIEST - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 7796-688, tlx 460270 EST I, iz vseh drugih dežel v Italiji pri podružnicah SPI.
Mali oglasi: 950 lir beseda; osmrtnice, zahvale in sožalja po formatu. IVA 19%. Naročajo se v uredništvu Primorskega dnevnika - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 7796-611.

primorski dnevnik

četrtek, 3. januarja 1991

TRST - Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 7796-600 - Tlx 460894 - Fax 040/772418
GORICA - Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 533382 - 535723 - Fax 0481/532958
ČEDAD - Ul. Ristori 28
Tel. (0432) 731190
Glavni urednik **Dušan Udovič**
Odgovorni urednik **Vojimir Tavčar**
Izdaja **ZTT**
Tiska EDIGRAF
Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

Tudi Afrika se odpoveduje diktaturam?

Voditelji črne celine obljubljajo svobodo

ABIDJAN — Potem ko smo bili lani priča zlomu enopartijskih komunističnih režimov Vzhodne Evrope, so tudi številni afriški voditelji v svojih novoletnih govorih napovedali konec enostrankarskih sistemov in razpis pluralističnih volitev. Na to so pristali po enoletnih kontestacijah in odporih.

V Zairu je Mobutu Sese Seko, ki že četrt stoletja neomejeno odloča o usodi te ogromne države, napovedal večstrankarske predsedniške volitve. V Gvineji je general Lansana sporočil, da razpušča vojaški svet, ki vlada v državi. Tudi v Kongu je marksistično-leninistični režim predsednika Denisa Sassouja Nguessa moral kloniti pred zahtevami opozicije, da bo sklical vsedržavno konferenco, ki bo določila datum svobodnih volitev. V Nigeriji je predsednik Ibrahim Babangida napovedal skorajšnji konec vojaške uprave, ki je na oblasti od leta 1983, tako da bodo tudi v Nigeriji svobodne volitve.

Niso pa vsi afriški voditelji spoznali, da se je končalo obdobje diktatur in enostrankarskih režimov. V Maliju in Keniji se še vedno krčevito oprijemajo enostrankarskega sistema. V Gani je levičarski vojaški voditelj Jerry Rawlings odločno zavrnil zahteve po svobodnih volitvah. Drugje pa so taka stališča sprožila državljanske vojne. V Liberiji so v potokih krvi likvidirali dotedanji režim, v Čadu je moral predsednik Hisene Habre zbežati v tujino. Trenutno je na udaru somalski režim Mohameda Siada Bareja, ki je novo leto dočakal v svojem bunkerju med srditimi spopadi v Mogadišu.

Spomin na carja buri duhove

SVERDLOVSK — *Bel pravoslavni križ opozarja v Sverdlovsku na kraj, kjer so leta 1917 usmrtili zadnjega ruskega carja Nikolaja II. Kraj je v sedanjem političnem trenutku, ko v Sovjetski zvezi kritično gledajo na svojo revolucionarno preteklost, dobil še poseben pomen, ki gre mimo njegovega zgodovinskega značaja in spodbuja številne polemike.*

Rusofili in monarhisti bi hoteli v Sverdlovsku zgraditi veliko cerkev, ki naj bi spominjala na smrt carja Nikolaja in njegove družine. Mnogi pa se s tem ne strinjajo, tako da je mogoče v krajevnem tisku zaslediti pisma, ki podpirajo tako eno kot drugo varianto. Trezen se nam zdi predlog, da bi na kraju carjeve smrti naredili zgodovinski muzej, ki bi trezno prikazoval pomen oktobrske revolucije ter razmere, v katerih je rusko ljudstvo živelo pred in po njej. Predstavniki mestnih oblasti, ki so bili izvoljeni na zadnjih že demorkatičnih volitvah, so že dale dovoljenje, da se na kraju usmrtitve sezida spominska kapelica, medtem ko je Brežnjev leta 1977 ukazal podreti klet, v kateri so se odvijali krvavi dogodki leta 1917 in ki so postali kraj pravega romanja, kar gotovo ni moglo biti pogodu sovjetskim oblastem.

Premier Mitsotakis zanika, da bi grška vlada spodbujala pobege

V prašanje albanskih beguncev povzroča skrbi atenski vladi

ATENE — Grška vlada se zadnje časa ukvarja s perečim problemom albanskih državljanov, ki ob nemogočih razmerah, ki vladajo v Albaniji, bežijo ne samo v Italijo in Jugoslavijo, temveč tudi v Grčijo. V Trstu zelo dobro poznamo problem, saj je na tisoče Albancev iz tega ali onega razloga skušalo najti zatočišče v našem mestu, kar je povzročilo občinski upravi nemalo skrbi in preglavic.

Kljub obljubam Ramiza Alije, da se bodo razmere v Albaniji spremenile, in dejstvu, da so dejansko že uvedli večstrankarski sistem, se položaj ni prav nič izboljšal, saj je revščina, v kateri živijo Albanci še vedno prehuda.

Grški premier Mitsotakis pa je glede tega vprašanja dejal, da se njegova država sooča z velikimi logističnimi problemi, ki jih neprenehen tok beguncev predstavlja. Gre predvsem za pripadnike grške manjšine v Albaniji, trdi Mitsotakis. Grška vlada ob tisočih albanskih beguncih upošteva predvsem dejstvo, da imajo Albanci grškega porekla pravico, da ostanejo na zemlji, kjer so se naselili pred dolgimi stoletji. Mimo tega pa bo nudila severnoepirskim Grkom (beguncem iz Albanije), ki bodo zaprosili za zatočišče v Grčiji, vsako podporo in pomoč, vendar je edina rešitev tega problema v demokratizaciji političnega življenja v Albaniji, ki mora zagotoviti svojim državljanom vse človekove pravice, vključno z verskimi. Grški zunanji minister bo o vprašanju albanskih beguncev poročal tudi v okviru Evropske skupnosti, na seji zunanjih ministrov, ki bo jutri v Bruslju.

Grška vlada pa je medtem demantirala albanske obtožbe, češ da podpira in podpihuje pobege Albancev v Grčijo.

Na sliki (telefoto AP): albanski begunci se grejejo po prebegu v Grčijo.

Novoletno obdobje terjalo 63 mrtvih in 1.564 ranjenih na cestah Italije

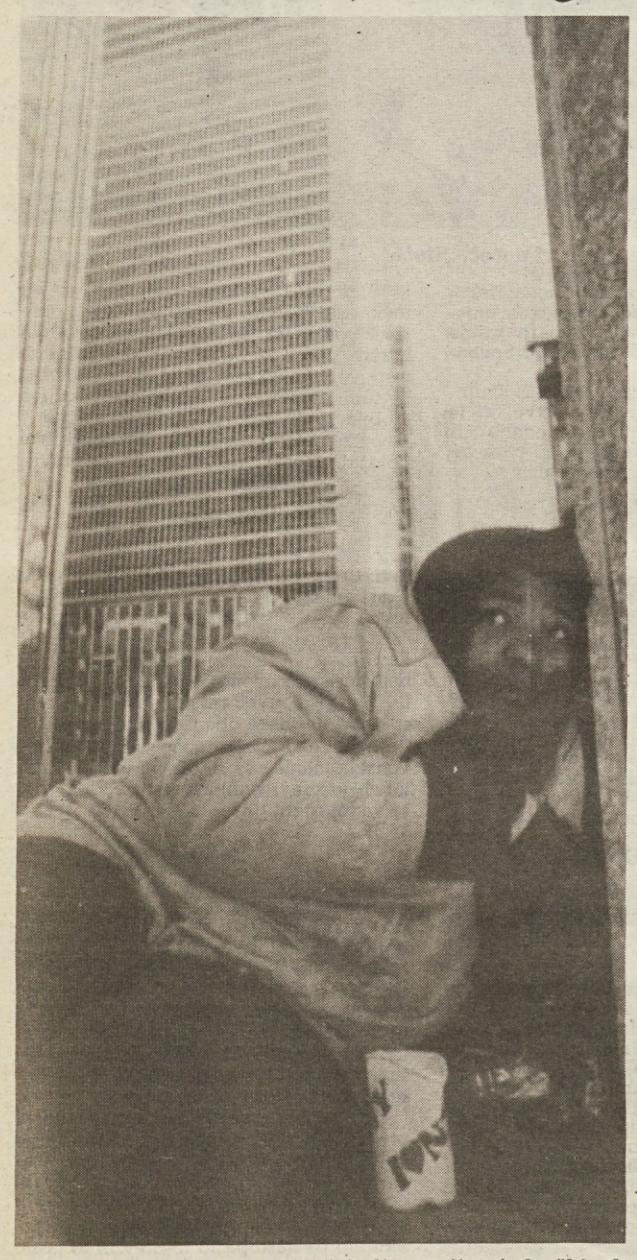

Novega leta pa niso vsi dočakali v prijetni družbi ob pogrnjeni mizi. Jok temnopolte brezdomke v senci Rockefellerjevega centra v New Yorku zgovorno dokazuje kako kruta je lahko usoda (Telefoto AP)

RIM — Za novoletne praznike nimamo v Italiji samo žalostnega obračuna mrtvih in ranjenih zaradi »pirotehničnega veselja«, prav tako tragičen je obračun prometnih nesreč. Po podatkih prometne policije in karabinjerjev je bilo v obdobju od 28. decembra do vključno 1. januarja kar 2.000 nesreč, v katerih je izgubilo življenje 63 oseb, 1.564 pa je bilo ranjenih.

V primerjavi z enakim lanskim obdobjem so letos zabeležili lažji porast nesreč, lani jih je bilo namreč 1.918; leta 1990 je bilo več mrtvih (66) in ranjenih (1.724). V zameno pa je bilo letos več prometa, in sicer 6,5 milijona vozil, lani 6,1 milijona. Razlikam je bržkone botrovalo neugodno vreme, ki je po eni strani povečalo število nesreč, ker pa so bile slabše vozne razmere, so vozniki znižali hitrost, tako da je bilo nekoliko manj mrtvih in ranjenih.

Da je bilo letos več vozil na italijanskih cestah potrjuje tudi družba za italijanske avtoceste, ki navaja podatke od 21. decembra do vključno 1. januarja, ko je bilo na italijanskem avtocestnem omrežju celokupno skoraj 11 milijonov vozil, kar je za 3 odstotke več kot v enakem obdobju lani. Konica v prometu je bila v petek, 21. decembra, ko so zabeležili na avtocestnem omrežju 1.385.000 vozil, najmanj prometa pa je bilo za božič, in sicer 553 tisoč. Temu porastu prometa so bržkone botrovale ugodne snežne razmere v alpskih zimskošportnih središčih.

Vsi pa niso odpotovali na smučišča in v razne letoviščarske kraje, velika večina je kot vedno raje ostala v domačem kraju in poiskala zabavo v gostinskih obratih, disko klubih in pri znancih in prijateljih. V Rimu pa je večja skupina poiskala zabavo v posebnem klubu zaprtega tipa, kjer so poleg alkoholnih pijač gostom nudili pornografske filme, skupinski seks in izmenjavo partnerjev. Za zabavo je bilo torej poskrbljeno, a kaj, ko se je v klub pritihotapil parček, ki je na višku zabave iz žepa potegnil policijski legitimaciji in prekinil vso zadevo.

Smrtna kazen zaradi droge

KUALA LAMPUR — V Maleziji so prvega januarja obsodili na smrtno kazen 38-letnega amerišketa profesorja informatike Kerryja Lanea Wileya zaradi posesti 477,6 grama marihuane. Obsodba izključuje vsako možnost priziva. Američan je en del mamila hranil v kovčku, drugi del pa je skril v skrbno pripravljen paket. Malezijska oblast je zadnje čase uvedla izredno stroge zakone v zvezi z uživanjem in tihotapljenjem mamil, saj je za smrtno obsodbo dovolj le 15 gramov heroina ali 200 gramov marihuane.

V kinu umrlo 18 gledalcev

PEKING — *V neki manjši vasi v pokrajini Guangdong na jugu Kitajske, je na novoletno noč umrlo osemnajst obiskovalcev neke kinematografske predstave na odprtem. Prostor, kjer so predvajali film, je bil ograjen z bambusovimi koli, v njem pa je bilo menda le šeststo sedežev. Pri blagajni so na silvestrovo prodali najmanj tisoč vstopnic. Po predstavi so hoteli gledalci čimprej na ulico in kaže, da je pri edinem izhodu nastala nepopisna gneča, v kateri je bilo huje ranjenih tudi 38 oseb.*

Nasilje med priseljenci Morilec se je sam prijavil

BITONTO (BARI) — Zadnje dni decembra je neznanec v Chiavariju v Liguriji ubil dva egipčanska priseljenca, za katera se je kasneje izkazalo, da sta bila brata. Oba sta bila redno zaposlena in sta imela v najemu majhno stanovanje. Preiskovalci so eno truplo našli na nekem pločniku pod arkadami stanovanjskega bloka, drugo pa komaj naslednji dan, in sicer v stanovanju, kjer sta brata živela. Šele takrat je bilo mogoče rekonstruirati krvavi dogodek.

V torek zvečer pa so karabinjerji v Bitontu pri Bariju aretirali 35-letnega Egipčana Hameda Zaieda Ahmeda, ki se je v ta kraj pripeljal z ukradenim avtomobilom z genovsko registracijo. Prav to dejstvo je vzbudilo sum, da bi bil Ahmed lahko kakor koli vpleten v dvojni umor. Preiskovalci so ugotovili tudi, da je Egipčan poročen z neko Italijanko iz Bitonta, vendar da je več časa prebil v Liguriji kot doma. Avto, s katerim se je pripeljal na jug pa je bil prijavljen na ime ene od žrtev. Kaže, da je Ahmed pozno ponoči sam zahteval, da ga takoj zasliši sodnik in da je povedal, kako je prišlo do dvojnega umora in zakaj je po njem pobegnil. Preiskovalci niso hoteli povedati nobene podrobnosti, domnevnega morilca pa so že preselili v Chiavari, kjer bo v preventivnem arestu čakal na proces.

Vročekrvna ljubiteljica nogometa

Vsaka nogometna ekipa ima take navijače, kakršne si zasluži. Punca na sliki je hotela v Evini obleki proslaviti prvo tekmo ljubljene ekipe, pa so jo možje postave pri priči pokrili (AP)